
O CÓDICE DE FLORENCIA
DAS CANTIGAS DE SANTA MARIA
(B.R. 20)
TRANSCRICIÓN PALEOGRÁFICA

ELVIRA FIDALGO FRANCISCO - ANTONIO FERNÁNDEZ GUIADANES

1. Presentación¹

O repertorio afonsino das *Cantigas de Santa Maria* constitúen un marial tan célebre que coidamos que non precisan dunha presentación detallada. Como a obra está recollida en códices grandiosos, estes son ben coñecidos, aínda que só sexa grazas a algunha das súas páxinas miniadas. Para sermos honestos, deberíamos dicir que "o códice" é ben coñecido, referíndonos ó *Códice Rico do Escorial* (RBME T-1-I), porque o *Códice dos Músicos* (Escorial 1-b-2 ou máis comunmente, E) non resulta tan espectacular por carecer de folios completamente iluminados como o manuscrito anterior, e o *Códice de Florencia* (B.R. 20)², no seu estado actual, dista moito de ser un códice "vistoso" xa que quedou inacabado. Só conserva cento catro das duascenas cantigas que debería ter contido, a notación musical non foi transcrita e as páxinas miniadas totalmente rematadas son moi poucas, pois boa parte delas ou non se debuxaron ou quedaron a medias ou só presentan a orla que circunda o espazo en que deberían aparece-las figuras. Non obstante, estas "deficiencias" xogan a favor deste imperfecto códice, porque o converten nun raro exemplar que nos permite albiscar cal era o proceso de elaboración formal dun manuscrito miniado e intuír como traballarían os equipos de copistas e iluminadores cando estaban diante dunha tarefa de tal envergadura.

Esta condición de códice inconcluso ou gravemente deteriorado tampouco impide constatar que, en efecto, estamos diante do que podería se-lo segundo volume dunha magna obra que se repartiría entre este manuscrito e o precioso códice T que albergaría a primeira parte. É evidente que no Códice F se respectou o plan

* Esta edición é froito da sinerxía de dous proxectos de investigación que traballan cunha mesma finalidade: afondar no coñecemento das *Cantigas de Santa María*. Trátase do Proxecto de Investigación *Las Cantigas de Santa María: de la edición a la interpretación* (Ref.: FFI2014-52710-P), financiado polo Ministerio de Economía y Competitividad e do *Proxecto Cantigas de Santa María* que, dentro da súa matriz, o Proxecto ARGAMED, se está a desenvolver no Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades. Quero agradecer expresamente a colaboración de Iria Mariño e Ana Mª Louzán que axudaron a facer posible esta transcripción.

¹ O que segue a continuación é parte dunha comunicación que, co título "Cuando las *Cantigas de Santa Maria* eran a *work in progress*: el códice de Florencia", foi presentada no XIX Congreso Internacional da AHLM, celebrado en Roma (22-26 de setembro de 2017) e que será integramente publicada (en castelán) no volume de estudos derivado do mesmo.

² A tradición manuscrita das CSM é sobradamente coñecida polo que non nos imos parar agora nos detalles. Remitimos ó sintético cadro descritivo dos catro testemuños que figura en E. Fidalgo, *As Cantigas de Santa Maria*, Vigo, Xerais, 2002 (p. 57). Vid., igualmente, Laura Fernández Fernández, «Los manuscritos de las Cantigas de Santa María: definición material de un proyecto regio», *Alcanate*, VIII (2012-2013), pp. 81-118, onde se describen minuciosamente cada un dos manuscritos, así como o proceso evolutivo do programa afonsino, e se proporciona a bibliografía fundamental sobre este aspecto.

arquitectónico que se evidencia en T, o cal xustifica que se fale de "dous volumes" da mesma obra: o texto (normalmente a dúas columnas) foi copiado en tinta vermella (o retrouso) e negra (a cobra), coa correspondente notación musical (só prevista en F), polo menos para o retrouso e a primeira cobra, cunha páxina miniada que reproduce en imaxes (e en liñas xerais) a narración contida no texto, a alternancia dunha cantiga *de loor* cada nove *de milagre* e a dobre páxina miniada que se corresponde coas cantigas quinquenais, de maior lonxitude cás demais, coas que se dá preponderancia ó número cinco como número mariano por excelencia³. A primeira páxina do códice verifica que este é a continuación dun manuscrito previo: prescindíuse das cantigas de "intitulación" e de presentación da obra (innecesarias, nun volume II) e o cancionero principiouse cunha cantiga "de milagre" porque a inmediatamente anterior a esta era una "cantiga de loor" (CSM 200)⁴ ou, polo menos, isto é o que se debe supor se nos guiamos polo Códice E que contén o marial completo⁵. Pero falamos de "supor" porque o códice T perdeu o que puido se-lo seu caderno final e os versos que podemos ler hoxe no seu último folio corresponden á estrofa número quince da CSM 195 (á que lle faltarían aínda dez estrofas máis).

Non cabe dúbida de que o primeiro folio que nos encontramos hoxe, tan pronto como abrimos o códice, era o primeiro folio do cancionero⁶, xa que presenta unha espléndida imaxe de apertura a ancho de folio, que lembra, pola súa función, aquelas imaxes de apertura dos códices T e E. Estas, ben coñecidas, foron descritas en

³ Non era este o plan inicial, pero é o que lle outorga a estes códices a súa primacía sobre os seus contemporáneos. Vid. os interesantes estudos de S. Parkinson, «Layout in the Códices Ricos of the Cantigas de Santa Maria», *Hispanic Research Journal*, I, 2000, pp. 243-274 ou «The Cantigas de Santa Maria as the Miracle Collection» en *Cantigas de Santa Maria. El Códice Rico, Ms. T-I-1, RBME* (2 vols.), L. Fernández - J. C. Ruiz Souza, coords., Madrid, Patrimonio Nacional - Testimonio Compañía Editorial, 2011, vol. II, pp. 83-104.

⁴ Lémbrese que se T remataba nunha "de loor", a secuenciación normal destes textos exige unha cantiga narrativa a continuación.

⁵ O marial completo está recollido na edición de Walter Mettmann (*Alfonso X, el Sabio, Cantigas de Santa Maria*, 3 vols., Madrid, Castalia, 1986-1989) que é o que se emprega habitualmente e que, con certas excepcións, respecta a ordenación de E. Por esta edición faise a referencia ós textos.

⁶ Aínda que tamén é posible que presentase outros que contivesen o índice dos textos, se damos credibilidade á noticia que transmite Nicolás Antonio, quen afirma que a mediados do s. XVII o códice contiña "más de doscientos milagros", moitos deles perdidos posteriormente nas sucesivas encadernacións e subtraccións de folios (citado en L. Fernández, "Los manuscritos...", p. 99). É moi raro que se compuxese este índice se o códice quedou sen rematar, xa que, como se sabe, este tipo de táboas adoitan ser confeccionadas *a posteriori*, aínda que como se verá máis abaixo, a elaboración do manuscrito parouse despois do que permite deduci-lo seu estado actual. Con todo, a xulgar polas táboas de T, farían falla 10 folios para seren copiadas integramente, pero tamén é certo que máis adiante se indicará que nalgún momento existiron dous folios que terían precedido o primeiro folio actual e que poderían conter parte do índice que empezaría páxinas atrás e que se perderon posteriormente.

numerosas ocasións⁷, polo que non imos repetilas aquí. A escena que podemos contemplar no códice de Florencia non ten nada que ver con aquelas outras. Aínda que igualmente debuxada a ancho de folio, está claramente dividida por un elemento arquitectónico que separa dous cadros completamente distintos. Á dereita, vese o rei, de fronte, debaixo dunha das tres famosas arcadas góticas que coñecemos nas anteriores imaxes de presentación. Estase dirixindo ós seus súbditos mentres que coa man dereita sinala unha escena nesa mesma dirección. Esta segunda estampa, de carácter plenamente celestial, vén dividida en dous espazos dispostos nunha segmentación horizontal. Na parte superior, dentro dun semicírculo que representa o ceo, vense dúas portas abertas pintadas en dourado que permiten contemplar no medio a figura do Pai entronizado; debaixo, outra vez a Virxe, de pé, co Meniño no colo e flanqueada por dous anxos, que toca a porta da parte superior. A imaxe completa está enmarcada por un remate de tipo floral (flores cun botón central dourado e catro pétalos ovais en disposición cruciforme), alternando cada tres cos emblemas de Castela e León tal como os coñecemos en tantas viñetas das miniaturas del códice T. Malia que a descrición sexa moi rudimentaria en comparación coa ilustración, coidamos que non fan falla máis pormenores para aprecia-la enorme diferenza que media entre a imaxe de F e as dos outros manuscritos: xa non se trata da imaxe do rei-autor que amosa a súa obra xunto cos seus artífices, senón que se presenta o rei como transmisor da devoción á Virxe, igual que aparecía en tantos cadros das cantigas de loor de T⁸. Incluso posúe unha cartela superior (no seu espazo correspondente) na que podemos ler: "A que as portas do ceo abriu por nos salvar, poder á nas deste mundo de as abrir e cerrar", en azul o primeiro hemistiquio, en vermello o segundo. Este fragmento coincide cos dous versos do refrán da cantiga, convertidos agora nun título explicativo da imaxe e do texto, pois esta composición carece da rúbrica que, a modo de título, precede cada unha das cantigas en tódolos manuscritos.

De calquera xeito, é unha magnífica imaxe para a apertura dun códice. Non foi pensada na mesma liña cá dous outros códices, precisamente, porque este foi

⁷ Vid. Laura Fernández Fernández, "«Este libro, com' achei, fez á onr' e á loor da Virgen Santa Maria». El proyecto de las *Cantigas de Santa Maria* en el marco del escritorio regio. Estado de la cuestión y nuevas reflexiones" en *Cantigas de Santa Maria. El Códice Rico, Ms. T-I-1, RBME* (2 vols.), L. Fernández - J. C. Ruíz Souza, coords., Madrid, Patrimonio Nacional - Testimonio Compañía Editorial, Vol. II, pp. 45-78 (pp. 57 e 59).

⁸ Pensamos, particularmente, na CSM 50 do códice T, fol. 74 v, viñeta 1, na que tamén podemos ver a Alfonso X como "intermediario" entre a Virxe e os seus súbditos, ou na CSM 160 no que atinxe á imaxe do rei subliñando a bondade da oración á Santa María.

interpretado como a prolongación dun manuscrito anterior e non correspondía agora volver presenta-lo "autor" da obra, polo menos, non como fora presentado xa a principios do volume I. Preferiuse unha ilustración cargada cunha mensaxe de non menor peso có das outras estampas iniciais: a oración á Virxe abre as portas do ceo ós cristiáns, do mesmo xeito que o rei abre este libro de preces que pon a disposición dos seus súbditos. Ámbolos dous, María e Afonso, exercen de intermediarios diante da divindade, cada un no seu espazo: o rei na terra (entre a súa xente e Santa María); a Virxe franqueando a entrada no Paraíso. Pero, por moito contido simbólico que conteñan estes cadros, non deixan de se-la ilustración dunha *cantiga de milagre* que será, como tódalas demais, debidamente ilustrada no folio seguinte (fol. 2r) nas súas seis viñetas, como corresponde a cada cantiga (non quinquenal) no proxecto afonsino. Porén, non se trata dunha cantiga calquera, pois o texto gravita arredor do tema das portas que se abren, como se anuncia na cartela da imaxe superior, que é o primeiro que se le tan pronto como se abre este novo códice.

No seu estado actual, advértense distintas numeracións, feitas en moi diferentes épocas. Por un lado temos números arábigos, ás veces con trazos moi pouco visibles, que na marxe superior esquerda do folio lle outorgan unha ordenación correlativa ás cantigas que contén o manuscrito (e que é a que se segue actualmente cando nos referimos exclusivamente a F), aínda que non se tivo en conta que xa daquela faltaban textos por perda ou subtracción de folios. Por outro lado, os folios volvéronse numerar na marxe superior dereita do recto, de maneira moi visible e que serve igualmente de guía para indica-la situación dos textos e das miniaturas, con idénticas precaucións. Finalmente, no reverso dalgúns folios, centrada e en números romanos, percíbese unha numeración enganosa porque parece da época de composición dos textos (desde logo é anterior ás numeracións en arábigo) e que, coas súas deficiencias, resulta útil para determina-la secuencia dos cadernos e o seu estado de conservación. Empeza no fol. 2v (cantiga 2 de F ou F2) e no número IV, o cal indica que había, cando se levou a termo esta demarcación, outros dous folios anteriores ó primeiro folio actual⁹. O seguinte número é o VI no fol. 4v e o seguinte (VII), apenas lexible, no fol. 5v¹⁰ e non volvemos

⁹ Repásese agora no que se expuxo na n. 6.

¹⁰ Despois deste falta un folio que debería conte-lo resto do texto de F5 (CSM 205) e o primeiro folio dos dous miniados que corresponden a unha cantiga quinquenal, cuxa segunda páxina pode contemplarse no fol. 6r., e, polo que parece, falta outro folio máis para te-la serie completa. Non obstante, temos que advertir que tanto a descrición como a transcrición do códice foron realizadas sobre a edición facsimilar

atopar outra cifra destas (a XV) ata o fol. 11v. A numeración romana volve desaparecer ata o fol. 21v¹¹, páxina miniada, que ten o número XXXIII, co que se enceta unha serie correlativa ata o fol. 30v co número XLIII, aínda que o fol. 31v¹² presenta un número esborrachado, que podería coincidir co L (é dicir, que entre os fols. 30 e 31 había inicialmente 6 fols.). A numeración romana non reaparece ata o fol. 34v, onde xa se aprecia claramente o número LI, pero é evidente que entre os L e LI se intercalaron varios folios perdidos a día de hoxe, ademais dos actuais 32 e 33, e que entre este último e o 34 falta aínda outro. A partir do número LI (fol. 34v), a numeración é consecutiva¹³ ata o XCVI (fol. 79v) etc.

Non é a nosa intención ofrecer unha descrición codicolóxica detallada nestas páxinas, senón tan só sinalar algúns exemplos que demostran o desamaño de números e folios que, na nosa opinión, corrobora que: 1) se perderon algúns folios dos copiados ou miniados inicialmente¹⁴; 2) os folios que quedaron foron renumerados con números romanos; 3) estes folios foron reorganizados intercalando outros novos¹⁵; 4) outra vez se perderon numerosos folios soltos¹⁶; 5) o códice foi renumerado con números arábigos.

Así e todo, aínda se conservan polo menos nove cadernos completos, que seguramente reflicten a ordenación orixinal do manuscrito, coas cantigas de loor e coas

do mesmo (*Edición facsímil del Códice B.R. 20 de la Biblioteca Nazionale Centrale de Florencia*, Madrid, Edilán, 1989-1991, vol. I), de gran fidelidade ó orixinal para os aspectos que nos interesan.

¹¹ Hai evidencias de perda de folios nesta secuencia. Por exemplo, a cantiga F20 (CSM 306) está copiada no fol. 21r, pero só a partir da segunda estrofa. Temos que supoñer, pois, que o comezo estaría copiado nun folio previo, perdido, que contería tamén as imaxes de F19. Así mesmo, falta un folio entre os actuais 13 e 14 e outro entre o 16 e 17. Se atendemos unicamente á numeración romana, polo contrario, hai un folio de máis que se tería introducido cando xa se numeraran os folios. Despois sacáronse outros que faltan.

¹² Este folio contén o texto de F27 (CSM 240) e no verso debería esta-lo texto miniado, pero quedou reducido ó debuxo da orla. O actual folio seguinte (32r, F27bis) contén igualmente imaxes (inacabadas) que corresponden a outro texto (CSM 326). O verso (32v) e o 33r conteñen o texto de F28, e a primeira páxina das súas miniaturas está no 33v. Entre este e o seguinte falta un folio que contería a segunda parte das miniaturas no recto e o texto da F29 (CSM 303), que ten as imaxes no fol. 34r, con numeración LI, claramente lexible, no verso.

¹³ Non obstante, unha vez máis, malia que a numeración romana é consecutiva, é evidente que entre LXXVI (fol. 59v) e LXXVII (60v) falta un folio. Aínda que ó contempla-lo códice, aparentemente estamos diante dunha dobre páxina miniada, en realidade as imaxes do fol. 59v pertencen a F46, o fol. 60r contén as imaxes doutra cantiga diferente, se cadra unha de loor pois, a pesar de que só se debuxou a primeira viñeta, nesta pódese ver o rei, outros personaxes da súa corte e, en fronte, a Virxe co Neno no colo, imaxe que non se corresponde coa cantiga narrativa anterior. É posible que falten tres folios máis, co seu texto e as súas miniaturas cos que se completaría o caderno.

¹⁴ Por exemplo, entre o fol. 82 (CII) e o 83 (CIII) falta un folio que contería a miniatura de F64 (CSM 230) e o texto da seguinte.

¹⁵ Por exemplo, entre o fol. L (31) e o LI (34) intercaláronse os actuais 32 e 33, entre outros perdidos.

¹⁶ Por exemplo, entre os fols. 30 (XLIII) e 31 (L) faltan seis folios antigos aínda que non se perciba na nova numeración.

quinquenais na súa correcta posición¹⁷, o cal nos permitiría supor que, polo menos, a ordenación que presentan as cantigas nestes cadernos sería a prevista para F. Dito doutro xeito, F foi planeado baixo o mesmo esquema arquitectónico có que dirixiu a confección de T, e a ordenación actual representa unha ordenación próxima á orixinal do cancionero. Explica-lo desacordo entre a secuenciación dos textos do cancionero de Florencia e a ordenación das cantigas no cancionero *dos músicos* (E), é unha cuestión espiñenta, moi difícil de abordar, á que xa se tentou unha aproximación desde o artigo citado ó comezo destas paxinas (n. 1) e a el remitimos.

2. Esta edición

A edición que propoñemos a continuación pretende ser unha transcripción estritamente paleográfica do texto que contén o Códice de Florencia, polo que está presidida polo reflexo das unidades alográficas e abreviativas¹⁸ dos posibles amanuenses que interviñeron na copia do manuscrito. A escolla desta opción (fronte á máis común representación semipaleográfica do documento) vén determinada por dúas razóns fundamentais: a primeira, porque unha edición deste tipo permite poñer en evidencia o sistema gráfico do momento e, en consecuencia, poder estudala correspondencia fonética de determinadas grafías, amais de amosa-la variación ortográfica segundo os contextos gráficos; a segunda, e, se cadra, a principal, para ofrecer un banco de probas no que analiza-lo estadio en que se atopaba o uso da letra gótica na segunda metade do século XIII e poder achegarnos a conclusións encamiñadas ó establecemento das datas e/ou ambientes nos que a escrita podía estar xa "goticizada" (ou en que grao)¹⁹. Para acadar estes obxectivos, pretendemos que esta edición

¹⁷ Estes cadernos atópanse entre os fols. 22r-29v; 34r-41v; 42r-49v; 50r-57v; 62r-69v; 70r-77v; 94r-101v; 102r-109v e 124r-131v. (L. Fernández, "Los manuscritos...", p. 105, n. 71).

¹⁸ Vid. Ricardo Pichel, *A Historia Troiana (BMP Ms. 558). Edición e estudo histórico-filolóxico* (Tese de doutoramento inédita, 2 vols.), Santiago de Compostela, Universidade, 2013, vol. II, p. 645.

¹⁹ Na medida das nosas posibilidades, queremos responder, así, ó reclamo que fixo María del Carmen Álvarez Márquez en "Escritura latina en la Plena y Baja Edad Media: la llamada 'Gótica libraria' en España", *Historia. Instituciones. Documentos*, 12, 1985, pp. 377-410, cando animaba á "publicación de facsímiles de códices datados o datables, porque hasta tanto no contemos con un número suficientemente representativo, por regiones y por cronología, no estaremos en vías de solucionar el problema de la clasificación y nomenclatura de la escritura gótica, que, insistimos, una vez más, sigue siendo hoy por hoy una cuestión abierta en paleografía" (p. 410).

presentase "um grau razoável de fidelidade aos dados textuais", isto é, que fose o máis conservadora posible²⁰.

Se se revisa a bibliografía existente, obsérvase que, en efecto, non é infrecuente que algúns especialistas, sexan editores ou paleógrafos, cando se dispoñen a face-la descrición da letra gótica *textualis* empregada nun manuscrito concreto, se vexan na obriga de se contentaren con levar a cabo unha descrición superficial da escrita, sen poder descender ó detalle da realidade manuscrita. Así, por exemplo, cando se mencionan as *Leis de Meyer* que rexen a escritura gótica libraria, os editores adoitan conformarse con dicir que as devanditas leis se cumpren "con regularidade", aínda que a realidade que demostran os manuscritos é que detrás desta "regularidade" podería agocharse un "sempre", é dicir, que a mencionada lei se dá en tódolos casos, pero o estudioso que non ten ó seu dispor unha transcrición absolutamente fiel do manuscrito non pode supoñer máis que, "en liñas xerais" ou que "na maior parte das veces", se cumpre a lei, mentres que o testemuño podería revelar que a lei se cumpre *sempre*. Ou ó contrario.

Por cinguirnos ós códices das *Cantigas de Santa Maria*, a que ata día de hoxe levou a termo un dos mellores estudos paleográficos de un dos códices, a profesora Elisa Ruiz, cando comenta o cumprimento ou non das devanditas "Leis de Meyer" no códice T, vese na obriga de escribir o seguinte:

En realidad, los alógrafos que se encuentran en la serie minúscula vienen exigidos por las reglas primera y tercera de Meyer. La aplicación de la primera norma del citado paleógrafo alemán suponía la introducción de la *r* redonda tras las letras que ofrecen una curva convexa hacia la derecha. *Este principio se observa con regularidad*²¹.

Pero, que se debe deducir desta afirmación? Que este principio se observa sempre? Que se observa a maior parte das veces? Que hai só uns poucos casos nos que non se observa? Ou que a paleógrafa non ten ó seu dispor os instrumentos que lle permitan aseverar con rotundidade que esta regra se cumpre sen excepción? É nesta

²⁰ Vid. António Emiliano, "Problemas de transliteração na edição de textos medievais", *Revista de Filoloxía Galega*, 3, 2002, pp. 19-64, p. 30.

²¹ Elisa Ruiz García, "Escribir para el rey. Estudio paleográfico del Ms. T-I-1 de la RBME", *Cantigas de Santa Maria. El Códice Rico, Ms. T-I-1, RBME* (2 vols.), Laura Fernández - Juan Carlos Ruíz Souza, coords., Madrid, Patrimonio Nacional - Testimonio Compañía Editorial, 2011, Vol. II. pp.158-159 (a cursiva é nosa).

clase de situacións onde unha transcripción de tipo conservador permite extraer datos fiables sobre cal é a realidade do manuscrito, unha realidade aproximada, é certo, porque moitos aspectos da materialidade escrituraria son irreproducibles nunha edición (como a fractura do trazado ou a compacidade da escrita), pero si é capaz, coa axuda das ferramentas informáticas máis básicas, de ofrecer datos solventes sobre os cales se poidan extraer algunhas conclusións que contribúan ó establecemento da datación de códices baseándose no maior ou menor grao de cumprimento das famosas leis de Meyer.

Non está no noso ánimo pretender chegar a este extremo, pero aínda sen quereremos ser tan ambiciosos, cremos que coa nosa proposta podemos dar resposta a outras interrogantes de menor transcendencia. Por exemplo, de todos é sabido que a transcripción dun códice non ten por que ser responsabilidade dun único copista, senón que, en moitas ocasións, o traballo adoitaba repartirse entre dous ou máis. A identificación destas mans esixe unha observación atenta do manuscrito: iso é innegable. Non obstante, dado o alto grao de formalización da escritura gótica, ás veces resulta moi complicado delimitar a intervención dos diferentes copistas²². Unha edición de tipo tradicional, que non adoita respectar a variación alográfica do manuscrito, agocharía irremediabilmente a alternancia no uso dos diferentes alógrafos pero isto podería ser indicio da existencia de diferentes hábitos escriturarios propios de individuos distintos que respectan, uns máis, outros menos, as normas que rexían para un determinado tipo de escritura. Porén, se ó investigador se lle proporciona unha edición conservadora, cunha ferramenta útil para realizar diferentes tipos de buscas

²² Vid., por exemplo, o relativo ó *Cancioneiro da Ajuda*. Para Michaëlis e Carter só un único copista se encargara de copiar os oitenta e oito folios do vetusto códice, pero, a día de hoxe, tralos estudos de Pedro Ramos e Fernández Guiadanes non está claro se foron tres (Pedro / Ramos), catro ou máis (Fernández Guiadanes) os responsables de acometer esta tarefa. Vid. os respectivos razoamentos en Carolina Michaëlis de Vasconcelos, *Cancioneiro de Ajuda. Glossário*, 2 volumes, Imprenta Nacional-Casa da Moeda, Lisboa, [1904]1990; Henry Hare Carter, *Cancioneiro da Ajuda. A Diplomatic Edition*, New York-London, Modern Language Association of America, Oxford University Press. Reimp.: Milwood, New York, Kraus Reprint Co., 1975; Reimp. com introdução, «A edição diplomática do Cancioneiro da Ajuda», de Maria Ana Ramos, Lisboa, Imprensa Nacional-Casa da Moeda, 2007; Susana Tavares Pedro, "Análise paleográfica das anotações marginais e finais no *Cancioneiro da Ajuda*", *À volta do Cancioneiro da Ajuda. Actas do Colóquio "Cancioneiro da Ajuda (1904-2004)"*, M. A. Ramos - T. Amado (coords.), Lisboa, Imprensa Nacional Casa da Moeda (E-Book), [2004] 2016); Maria Ana Ramos, *O Cancioneiro da Ajuda: confecção e escrita* (dissertação apresentada para obtenção do Grau de Doutor em Linguística Portuguesa-Linguística Histórica na Universidade de Lisboa, 2 vols.), Lisboa, Universidade de Lisboa, 2008; Antonio Fernández Guiadanes, "Particularidades gráficas e de impaxinación do folio 79r do *Cancioneiro da Ajuda*: o seu copista é ¿un copista corrector?", *Estudos de edición crítica e lírica galego-portuguesa (Verba. Anexo 67)*, M. Arbor Aldea - A. Fernández Guiadanes (eds.), Santiago de Compostela, Universidade, 2010.

sobre o texto, poderá advertir estas variacións que lle poden axudar a delimitar con certa seguridade a intervención de un ou diversos amanuenses e, a partir de aí, engadir outros datos que lle permitan establecer outras conclusións, como o tipo de obradoiro (máis ou menos rico) no que se puido levar a termo a copia ou cando.

Por exemplo, e retomando outra vez as observacións da estudosa madrileña acerca do cumprimento das leis de Meyer, no relativo á terceira especifica:

La tercera regla, según su formulación, sostenía que en la etapa inicial del canon el diseño de la letra siguiente condicionaba el trazado de la *d*. La de tipo uncial se emplearía ante letras de cuerpo redondo. Conviene recordar que la penetración de esta modalidad de *d* en el canon gótico se inició en las últimas décadas del siglo XII en aquellos casos en los que se daba esa circunstancia sintáctica. En cambio, la *d* recta iría seguida de signos de la misma naturaleza, por ejemplo, el grupo *di*. A partir de dichos usos se fue ampliando el radio de acción de ambas variantes hasta quedar implantada por completo la oposición morfológica. (p. 160).

Así, a partir da súa observación do Códice T, e fixándose na terceira lei (isto é, o emprego de *d + i, u* e de *ð + a, e, o*), a estudosa madrileña deduce que "el uso es esporádico". Pero, de novo, que quere dicir que o uso é "esporádico"? Que raras veces se cumpre a alternancia imposta pola regra? Que se cumpre só nos casos de letras de factura redonda? Só nas de factura recta? Unha simple busca textual na edición conservadora do Códice F que aquí presentamos permítenos afirmar que a combinación *d + i, u* é inexistente²³ porque sempre se consigna *ð + i, u*, rompendo así con esta terceira lei de Meyer, aínda que, en efecto, a representación de *ð + a, e, o* se cumpre sempre. Como, lamentablemente, aínda non dispomos dunha edición paleográfica conservadora de T, non podemos acoutar que quere dicir "esporádico". Vémonos na obriga de acudir ó códice e observalo pacientemente para concluír (sen unha certeza absoluta) que, como en F, a combinatoria das letras redondas se cumpre sempre, mentres que no emprego das rectas é onde se produce a alternancia entre *d* recto e *ð* uncial, malia que non poidamos asegurar cal é en realidade a preponderancia no emprego dun ou doutro.

Por último, segundo o expresado por Elisa Ruiz, a observancia da terceira lei de Meyer permitiría deduci-lo estado do proceso de goticización da escrita en función da

²³ Hai só un único caso de *d* recto seguido de *i*: *pedia*, no v. 14 da cantiga F 25 desta edición, fol. 68v do manuscrito. Consideramos que por ser un *unicum* este caso merece ser obxecto de reflexión.

regularidade do emprego destes dous alógrafos de *d* diante das vogais redondas ou rectas:

El grado de observancia de esta norma es significativo a efectos de datación, cuando se trata de escritos que alternan la *d* recta con la uncial, cosa que aquí sucede, lo cual indica que el proceso de “gotización” no había culminado. (p. 159).

Destas aseveracións podemos deducir que se debe considerar que unha *littera textualis* responde a un canon plenamente gótico cando se cumpre esta terceira lei, ou sexa, o uso sistemático de *d* con vogais de factura recta e de *ð* coas de factura redonda. Como xa vimos arriba, en T alterna o emprego de *d* e *ð* en combinación con *i*, *u*, pero no códice de Florencia *sempre* se representa *ð* diante destas vogais rectas, como revela a edición que presentamos. Aínda sendo conscientes de que un único parámetro non é definitorio para emitir declaracións tan contundentes, parece que poderíamos estar xa nun proceso posterior no que se produce a implantación xeneralizada do *ð* uncial en calquera combinatoria²⁴. Por estudos que estamos levando a termo sabemos que un mesmo copista podería terse encargado de transcribir o códice T e o códice F e que, incluso, puido participar na elaboración de E²⁵, estes últimos supostamente posteriores ó Códice Rico. Que podemos deducir do distinto modo de actuación dun mesmo copista que interveu nos diferentes códices polo que respecta á observancia da terceira lei de Meyer? Que estamos asistindo a un cambio no canon da *gótica textualis*? De ser así, en que período cronolóxico se terían producido estes cambios? Dous anos? Catro? Máis? Ou estaremos diante de subsistemas simultáneos dun único canon empregados por un mesmo individuo? Como dicíamos apenas unhas liñas máis arriba, teríamos que conxugar diferentes factores para poder achegarnos a unha resposta satisfactoria a estas interrogantes, pero, desde logo, unha edición semipaleográfica non sería de máxima axuda neste proceso, por insuficiente.

²⁴ Segundo algúns estudos de paleografía, esta xeneralización do *ð* uncial, coa consecuente paulatina desaparición do *d* recto, produciríase arredor de 1260 (Vid. P. Sánchez-Prieto Borja - M. J. Torrens Álvarez, "Escorial I.I.6: la escritura" en *La Biblia Escorial I.I.6. Transcripción y estudios*, A. Enrique-Arias (ed.), San Millán de la Cogolla, Cilengua, 2010, p. 38). Non obstante, en palabras de Álvarez Márquez, "Por lo que respecta a España, es notoria la influencia francesa a lo largo del siglo XIII, mientras que en el siglo XIV aparecen ya los caracteres nacionales: trazado grueso y pesado, tendencia a formas más redondeadas que angulosas, astas muy cortas en relación con el cuerpo de las letras, uso casi exclusivo de la *d* uncial" (Vid. M. C. Álvarez Márquez, "Escritura latina...", p. 393). Estes trazos xa se poden identificar na escrita dos códices das CSM, ou sexa que os códices marianos, copiados na primeira década do último cuarto do século XIII, parece que sinalan un estadio de transición cara á gótica castelá do s. XIV que matiza as aseveracións dos expertos mencionados antes.

²⁵ Este asunto tratámolo en "Acerca de los copistas de las Cantigas de Santa Maria", actualmente no prelo.

Por outra parte, dunha edición conservadora coma esta, poderíase tira-lo máximo aproveitamento se o texto fose incluído nunha base de datos na que, tras un proceso de marcaxe, codificación e creación dunha serie de campos de busca, permitise a realización de buscas complexas e fiables sobre determinados aspectos paleo-gráficos, fonéticos, morfolóxicos e mesmo sintácticos. A inserción nesta base de datos de varias edicións correspondentes ós manuscritos de diferentes obras dun longo período permitiría, finalmente, establece-lo grao de uso da letra gótica *textualis* en área ibérica no século XIII e, o que non é menos interesante, deducir como ía tomando forma a lingua galega (ou galego-portuguesa), canto á súa fonética, morfoloxía e, incluso, sintaxe. Na espera de ferramenta tan ansiada, imos, de momento, ofrecendo parte do material que poida alimentala.

3. Criterios de edición

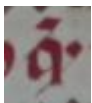

Para facilita-la lectura das cantigas, nesta edición preséntase o texto nunha disposición de compromiso entre o que reflicten os folios do manuscrito e a presentación máis habitual das cantigas na edición máis consultada. Por iso queremos advertir que:

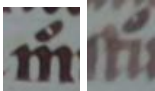
- 1) As cantigas preséntanse segundo a numeración que as identifica no códice (F 1, F 2...) e, a continuación, entre ángulos, a numeración que se lle adxudica na edición de Mettmann (<CSM 246>, <CSM 201>...), respectivamente.
- 2) As rúbricas foron transcritas en liñas longas, sempre marcando cunha barra oblicua (/) o texto que se reparte en dúas o máis liñas na caixa de escritura. Cando falta esa marca nesta edición quere dicir que a rúbrica está copiada a ancho de folio no manuscrito.
- 3) Respéctase a estrutura habitual da cantiga, marcando a distribución dos versos entre o refrán e as cobras, pero sinalando cunha barra oblicua (/) o texto que, pertencente a un mesmo verso, se reparte en dúas ou máis liñas na caixa de escritura. Márcase con dobre barra oblicua (//) o verso que, empezado na última liña dunha columna, continúa na columna seguinte. Cando ó inicio de verso figura unha barra oblicua (/) quérese indicar que se trata do primeiro verso da columna b ou c, segundo o caso.
- 4) En cada ocasión, sinalase o número do folio que contén o texto transcrito. Cando un mesmo verso se reparte entre dous folios, indícase o cambio cunha numeración

entre corchetes no interior do verso (por exemplo F 32: *quand ou/ [38v] uer coita
de moz/te. beno poð ela / guarir*).

- 5) En cada cantiga os versos están numerados de cinco en cinco empezando a contar desde o primeiro verso transcrito —e só contando os versos transcritos— para facilitarlle ó usuario a localización do texto. Isto quere dicir que, se o refrán aparece en estado fragmentario ou non aparece, só se terá en conta o texto que figura na edición.
- 6) Repóñense entre corchetes as letras capitais ornadas cando faltan, e tamén as outras letras iniciais ausentes.
- 7) Os corchetes, á parte do caso anterior, empréganse para indicar que hai un baleiro porque se raspou o texto [...] ou que non se dan lido os caracteres a causa da existencia de manchas evidentes [**]; o número de asteriscos indica o número de caracteres non lexibles.
- 8) Polo que atinxe á unión e separación de palabras, conservamos as secuencias gráficas do manuscrito; porén, hai que ter en conta que en non poucas ocasións o texto aparece comprimido a causa do desexo de adapta-lo verso á caixa de escritura, polo que nestes casos actuouse tendo en conta os usos habituais en contextos onde non se produce esta compresión textual.
- 9) A puntuación que reflicte o texto (limitada ó uso do punto) é a que presenta o manuscrito que, obviamente, non coincide cos criterios actuais de uso do punto, senón que parece responder máis ben ó desexo de marcar unidades de contido, períodos sintácticos ou, ás veces, marca de final de verso. Emprégase o acento gráfico para a representación das plicas. Quedan excluídos os signos que parecen ter unha mera función decorativa para enche-la caixa de escritura e evita-lo *horror vacui*.
- 10) Para a representación das abreviaturas usadas no manuscrito recorreuse ó *Medieval Unicode Font Initiative* (MUFI, <http://folk.uib.no/hnooh/mufi>). Temos que advertir, non obstante, que, polo que respecta ó emprazamento do sinal de abreviación, tendo en conta a lei da cursividade, segundo á cal, cando se escribe existe unha tendencia a desprazar elementos cara á dereita, en determinados casos a abreviatura pode aparecer desprazada, polo que intervimos e a colocamos sobre a grafía ou ó lado da grafía que se ve afectada.
- 11) O emprego dos caracteres en superíndice responde a dúas circunstancias diferentes: que se trate dunha abreviatura ou que sexan letras que se grafan dese xeito porque xa non collen na caixa de escritura. Así mesmo, aparecen en superíndice palabras que seguramente foron copiadas nun segundo momento, ó advertirse a súa falta.

12) Empréganse os seguintes caracteres para reflecti-los signos abreviativos presentes no manuscrito:

TESTEMUÑO	IMAXE DOS SIGNOS ABREVIATIVOS	CARÁCTER
<i>F</i>		\bar{x}
<i>F</i>		\bar{x}^{\cdot}
<i>F</i>		\acute{x}
<i>F</i>		p
<i>F</i>		p^{\cdot}
<i>F</i>		f
<i>F</i>		x^{\cdot}
<i>F</i>		z
<i>F</i>		\acute{x}
<i>F</i>		x^{\cdot}
<i>F</i>		\acute{x}

<i>F</i>		\dot{x}
<i>F</i>		x^e
<i>F</i>		x^i
<i>F</i>		\ddot{x}
<i>F</i>		\circ
<i>F</i>		9
<i>F</i>		ṛ
<i>F</i>		τ

- 13) As notas ó rodapé explican circunstancias só observables no manuscrito, como a ausencia de refrán ou de texto por falta de espazo ou calquera outra razón; os fragmentos de texto copiados sobre raspaduras ou sobre a liña; a existencia de manchas que impiden a correcta lectura, ou calquera outra incidencia que axude a visualizar mellor a materialidade do códice.

[1r]

F 1 <CSM 246>

¹A Que as portas do ceo abziú pera nos faluar.
poder / a nas deste mundo de as abzir τ ferrar.

Defto direi² / un miragre segundo que apzendi.
que auēo en alca/çar. τ creo que foi affi.

5 dūa mui bōa crifchāa. moller que mozaua ý.
que fa/bia ena urgen. mais doutra coufa fiar.

A que as portas do ceo abziú / pera nos faluar.
poder á nas deste mundo deas³

[1v]

10 Onde poz amo2 da u'gē / á ó Sabado femp2 ir
punnauá hūa igreia / fua. τ Oraçon oýr.
τ leuaua ffa offerta / figo pera OfferiR.
mas un fabado llauēo / que foi aqueft obzidar
aque af portaf do ceo / abziú pera nos faluar

15 Po2 fazendas de ffa cafa / muitas que ouua faž
maif á á tarde llēnte / vēo como falecer
foza. τ arrepenfiffe / τ poz esto cózreger
foi ia tarð a a igreia / τ cuidou ý dētr ētrar.
aque as portas do ceo / abziú pera nós faluar

20 Efta Eigreialongada / da uila ia quant efta
maf qñdo chegou á ela / cuidou log entrar ala.
mais as portaf bē farrda^s / achou . τ fillouff aca
de foza fazer saf pzezes / τ Começou de chozar.
aque as portas do ceo / abziú pera nos faluar

25 E pois aqueft ouue feito / τ compziu ffa ozaçõ.
uíu log as portaf abtas / τ foi⁴ en feu cozaçon.
muit ende marauillada / poz que moll' nē baron

¹ Falta a rúbrica.

² Hai unhas manchas que dificultan a lectura do <i>, pero non parece un <i> longo.

³ Falta texto por estar o folio cortado pola parte inferior.

⁴ Unha mancha dificulta a lectura da última letra de xeito que podería tratarse de <foi> ou <for>.

non uíra quellaf ab'ffe / τ foi log a ó altar.
aque as poztas do ceo / abziú pera nos faluar

30 **E** pos ý ffa Offerenda. / Defy logo ffe fayú.
ða Egreja τ poiíf foza⁵
/τ con grā medo q̄ ouúe / logo ðaly Recodíu.
τ foiífē pera a uíla / maf nō ðe muı gñ úgar
aque af poztas do ceo / abziú pera nos faluar

35 **E** quando foi áás poztas / ða Vila τ entrar quis
achou as affi ferradas / que ðefalí foi ben fis.
ðe non entrar τ coitada / foi en muit par fã ðenís
mas rogou entō á u'gē. / que llas abziú log ē par
aque af poztas do ceo / abziú pera nos faluar

40 **E**nton hūa Dona bela / τ nobze llapareceu
que a fillou pela mão / τ na Vila a meteu
τ leuou á ffa Casa / onð ela pzaž pzenðeu.
mas ante que ý chegaffe / começoull á pzegūtar.
aque as poztas do ceo / abziú pera nos faluar

45 **D**izendo fēno2 quē fodes / que a tan pobze moller
com eu tā gñ bē fezeftes / refpos llela Volonter
eu fōo aque naf coitas / aco2r á quen má meff
en que ðe9 poz ffa m̄céé / quis ðe mí carne fillar.
aque as poztas do ceo / abziú pera nos faluar

50 **Q**uandō á bōa moll' efto. / oýu logo ffē Deitou.
a feus péés poz bejarllos / maif nona uiu τ ficou
enðe muı ðefconoztaða / τ en ffa casa entrou.
τ aquefte feit a todos / outro Dia foi contaR.⁶

[2r] miniatura

⁵ Falta a liña de texto do segundo hemistiquio por estar o folio cortado pola parte inferior.

⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[2v]

F 2 <CSM 201>

[E]fta é como fanta maría lírou de morte. / hũa donzela q̄ p̄meteā de gr̄dar fa
uirgij̄dadh

Muité maif a piadaade de fanta / maria.
q̄ quant9 pecadh9 ome fazer poderia

E poz en me9 amig9 agoza mafcuidade.
un fremofo miragre com ap̄ix en uerda/de.
5 que fezo fanta maria de gran piada/de.
que fempze poz nos roga a de9 noité / dia.

Muité mais á piadaade de fanta.

E aquefte miragre fez poz hũa Donzela.
que era de gran guifa τ apofa τ Bela.
10 τ que lle p̄metéra de séer ffa ancela
τ de guardar feu coꝝpo ben de toda folia
muité mais á piadaade de fanta maría

Affi o fez gran tempo mas o diabzantigo.
que de uirgij̄dade é fempze eemigo
15 a tentou en tal guifa que lle fez p̄ amigo
fillar un feu pad̄ȳo con que fez d̄zudaria
Muité mais á piadaade de fanta maría

De guifa que foi p̄enne poz ffa malauēã
τ ouue del un fillo mui bela Creatura
20 τ poif que o uíu nado creceull en tal t'ftura
que o matou mui tofte como moll' fãndia⁷

/Pois que o ouue morto nō foub aũ recado
de partirffe do feito maf toꝝnou no pecado
τ ar fez outro fillo τ logo que foi nado.
25 matóo. ar fez outro que pos per eſta uía
muité maif á piadaade de fanta maría.

⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Pois feus tres fill9 ouue mozt9 a malfada9
per confello do demo foi ben defafperada
q̄ per ren que fezeffe nunca ia perdoada
30 de deus nen de ffa madze feér nō podería.
Muite mais á piadae de fanta María.

E creceull en tal coita que ouue tal despeito.
deffi que dun cuitelo se feriu eno peito.
τ non mozfeu do colbe ca non foi a dereito.
35 pero caeu en terra ca mui mal lle Doya.
Muite mais a piadae de fanta maria.

E que mozreff agya fez coufa muit estrana
ergeuffe mui cozrendo τ pzel hua arana
τ comeu a tan tofte maf nō era tamana
40 nen tan enpoçada en com ela querria.
Muite mais á piadae de fanta maria.

E pois uiu que poz esto ia mozte non pzefera.
foi comer outra grandé enpoçadé fera.
con que inchou tan muito q̄ a mozfer ouua
45 τ iazend en tal coita muito ffe repentia.
Muite mais á piadae de fanta maria

Do mal que feit ouuera τ diff ai groziosa.
non cates com eu fdo pecadoz τ aftrosa.
nen sofras queme perça maf seime piadosa
50 τ guardame do demo τ de ffa gran perfia.
Muite mais á piadae de fanta maria

Enton á uirgen fanta llapareceu de chao.
τ polo corpo todo foille tragend á Mão
τ toznoulo tan fresco tan fremofé tā fão
55 como nunca mais foza τ affi a guaria.
Muite mais á piadae de fanta maria

Dizende non te nembza que pmetudóuuefte
de tēer Castidade mas pois nona teuefte
mas se te ben partiref ðefte mal fezefte
60 perðōarcha meu fillo ca eu taíudaría
Muité mais á piadaðe de fanta maría

Quandoll eft ouue ðito foiffe τ mui guarida
ficou affi a Dona τ tan tofte Sayða
fez ðali τ pzes Orðen ú acimou fá uída
65 tan ben po2 que ðos fant9 fo1 en ffa çpanía.⁸

[3r] miniatura

[3v]

F 3 <CSM 224>

⁹A Reya en que é çpziða toda me/fura.
non e fen razon se faz miragre fobze na/tura.

Anté cón mui gran razon. a quen / parar ý femença.
en auer tal ðon ðe ðeus. / a ðe que el quif nacença.
5 fillar po2 ðar a / nos paz. τ tal é noffa créença.
τ quen a/quefto non cree. faz tozpiðadé loucura.

A reya en que é çpziða toda mefura.

[P]ozend un miragre feu. u9 ðirei poif mafcuitrðe^s
ða u'gen aque ðeu ðe9. poder fob2 enf midaðes
10 ðe as toller τ fe1 bē. q fe ý mētef parardes.
ueredes que á poder. fobze toda Creatura.
a reya en que é compziða toda mefura

Affi com oý ðizer. aquē maqft á contado.
Riba ðaguaðiana. a un logar muit õzrado
15 é Terena chaman ý. logar mui fátáficado
¹⁰ muitos miragref faz. afēno2 ðe ðereifa.¹¹

⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

⁹ Falta a rúbrica aínda que se deixou espazo para poñela.

¹⁰ Falta o comezo do verso por estar o folio roto na esquina.

/Ond auēo pois affi que en Beia ú mozaua
un ome cañado ben con ffa moll' q̄ amaua
almoxerife del Rei era el τ confiaua
20 muit en fanta maria maif auía gn t'futura
a reynía en que é comprida toda mefura

Porque non podiauer. fillo de que grad ó affe.
τ que pos ffa mozt en feu. aū erdeiro ficaffe
maif ffa moll' enp̄nnou. τ u cuidou q̄ folgafē
25 con fill ou filla enton. ar ueoll outra rācura
a reya en que é comprida toda mefura.

Ca u pariu ffa moller naceull entō hūa filla
que bē terredef q̄ foi. muit eftraḡa m'rauilla
ca o bzaço lle faḡu. ontró cozpe á uerilla¹²
30 iuntado deffūu affi que nō era de coftura.
a reya en que é comprida toda mefura.

O bon om τ ffa moller. foḡ entō mui coitad⁹
τ entenderon que foi. aq̄fto poz se⁹ pecað⁹
chozaron muito poz en. pero foḡ conoztað⁹
35 eno que de⁹ q̄r fazer. cobzarō ffa q̄ixadura
a reya en que é comprida toda mefura.

E un an enteír ou maif. en ffa cafa a criarō.
τ dof miragref enton. da u'gen ali ctaron.
que faz grandef en Terena. p' end anb⁹ ouḡgār
40 de leuar la menyína. fezerō atal poftura.
a reya en que e comprida toda mefura.

E ambof de Beijánton. fe faḡron poif un dia
con outra cōpañía dí. τ quando foḡ na uía
hūa legua do logar. u era fanta Maria.

¹¹ <afēnoz de dereiḡa.> está escrito sobre raspadura. Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de columna.

¹² <ca o bzaço lle faḡu.> está escrito sobre raspadura. O resto do verso parece estar escrito con tinta máis escura.

45 de Terenacharon ffa. filla mozt loga oura
a reya en que é comprida toda mefura.

Ouueron dea leuar. ala poz fer soterrada
eno cimiteiro di. outro dia Madurgaða
mandaron miffa catar. τ hūa miffa cātada
50 refozgiu á mozt enton. bzaadādo de mefura
a reya en que é comprida toda mefura.

A uolta foi no logar. grandé of rome9 cozérō
á á. moça τ enton. dof panof la desboluerō
τ uironllo bzaç ali. desapzefō τ renderon
55 graças a fanta maria. q̄ é fēnoz da poftura.
a reya en que é comprida toda mefura.

Pois aquel miragratal. uirō of que y uēerō
en Terené log alí. muí gñdef offertaf ðerō.
en Beie nos logares. τ poif que efto foubē
60 feito tan marauillofo. loaron a u'gē pura.¹³

[4r] miniatura

[4v]

F 4 <CSM 286>

Esta é como caeu ó portai fobze dous ju/deus que efcarnecían á un ome bōo. polo /
can que ó mozdéra ú iaçia en ozaçon.

Tanto quer fanta maria os / que ama defendēr.
que non soffrén nul/la guifa. leixalos efcarnecer.

Ca fen q̄ / lles da ffa graça. con que poffan fazer / ben.
guardaos nas grandes coitas. que / ffe non perçan per ren.
5 τ non soffre que / maltreitos. ar feian nen en ðefden.
tēudos / nen outras gentes. non lles poffan mal / fazer.

Tanto quer fanta maria. / of que ama defendēr.
que non soffr//en nulla guifa leixalos efcarnecer.

¹³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

10 **E** mui fremoso miragre. uos direi desta razō
que mostrou fanta maria. q̄ nūca faz se bē nō
poz un ome que senp̄r̄ ya. rogarlle de cozaçon
que eno seu parayfō. ó quífessē Receber.

*Tanto quer fanta maria. of que ama defend̄er
que non sofr̄en nulla guifa leixalos escarneç.*

15 **E**ste foza da Igreja. fazia eno Portal
ozaçon iazend̄ en p̄zezel. q̄ o guardasse de mal
á urgen fanta maria. á sen̄noz Esperital.
τ iazend̄ affi un Dia. ouúe lle de contecer.

*Tanto q̄r fanta maria of que ama defend̄er.
20 que non soffr̄ en nulla guifa leixalos escarneç*

Que el fazendo fas p̄zezel. un gn̄ can p̄ ȳ passou
τ chegouffe muit a ele. τ atal ó adobou
que ouuá leixar fas p̄zezel. τ logo se leuātou
ca pois se sentiu maltreito. nō q̄f̄ mais alí iaç̄.

25 *Tāto q̄r fanta maria of que ama defend̄er.
que nō soffr̄e nulla guifa leixalos escarnecer*

E fillou log hūa Pedza. pera effe cā ferir.
τ uiu dous iude9 q̄ logo. ffe fillarō a r̄jr.
do que ó can lle fezera. τ muito ó escarnir.
30 τ el foi en tan coitado. que non soube q̄ fazer.
*Tanto q̄r fanta maria of que ama defend̄er.
que non soffr̄ en nulla guifa leixalos escarneç*

Maif̄ diff̄ á f̄ca maria. ai sen̄noz destes iudeus
me dá se te p̄raz̄ direito. ca fon̄ eemigos teus
35 que mataron a teu fillo. que era ome τ de9
τ poz ti me escarnecen. como tu pod̄es uéer.

*Tanto q̄r fanta maria of que ama defend̄er
que nō soffr̄en nulla guifa leixalos escarneç*

Def quand̄ aqueft̄ ouue dito. ao cā se remeteu
40 poz darlle con hūa pedza. maf̄ uiu como caeu

fobzaq̄les iude9 logo. un poztal maf ñ tãgeu
á outro fe non aeles. que foi todof ðeffazeR.
Tanto q̄r fanta maría ofque ama ðefender
que nõ foffrén nulla guífa leixalof efcarneċ.

45 **T**odos quantof efto uíron. ðeron logo ġñ lóo2
á á uírgen groziófa. maðze ðe noftro feñío2
que tan grandé fa bondade. q̄ fēpze faz ó mll'oz
τ ó ome que uíngara. fillou a a BēeizeR.¹⁴

[5r] miniatura

[5v]

F 5 <CSM 205>

Esta é como fanta María / quis guardar hūa moura q̄ / tija feu fillo en bzaços ú fiya
/ en hūa toíze ontre ðuaf amēas / τ caeu á toíze τ non moíreu / nen feu fillo. nen
lles enpée/ceu ren. τ efto foi per ozaçon / ðos crifchãos.

Ozaçon / con / piadaðe. oe a uirgen ðe gra/ðo.
τ guarda ðe mal po2 / ela. ó que lle encomenda/ðo.

Ea aqueftas duas / coufas. fazem mui conpzi/ðamente.
guááñnar amo2 / τ graça. ðela fe ðeuotamē//te.
5 fe fazem τ como ðeuen. / τ affi abertamente.
parece / affa uertude. fobze toð ome / coitado.
Ozaçon con piada/ðe. oe á uirgen ðe grado.
τ / guarda ðe mal po2 ela.

Efobzaqueft un miragre / uof rogo quem ouçades
10 que fezo fanta maria / τ fe y mentef parades
oiredes Marauilla. / mui grandé cert9 feiaðe^s
que per ozaçon moftada / foi ante muit om õíraðo
Ozaçon con piadaðe. / oe á uirgen ðe grado.

Na fronteira un castelo / ðe mour9 mui fozt auía
15 que combaterõ crifchãos / que faýan Daçaría.
Duces τ ðe Calatraua / con muita Caualaría

¹⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

τ era ý don affonffo / telez Ricomé pzeçado.
Ozaçon con piadaðe. / oe a uírgen ðe grado.¹⁵

[6r] miniatura

[6v]

F 6 <CSM 254>

Esta é como ðous monges que faj/ron ða ozden fozon libzes ðos ðiabóós / polo
nome ðe fanta maria que emen/taron.

O nome ða uirgen fanta. á / tan muíte temerofó.
que quandò ó oe ó / ðemo perde feu poder afrofo.

E ðest auêo / en frança. un gran miragre pzuuado.
que / moítrou fanta maria. onð aia ela bon / grado.
5 τ po2 enð ontr eftes outros. mira/gres fera çtaðo.
po2 que fei que ó terreðes. / po2 bõo τ po2 fremoso.

O nome ða u'gē

Dous mōgef foi q̄ fairon / un ðia ðun mōefteiro.
poza aueren conozte. / ðo grand afã τ marteiro
10 que fēgūd ozðī fofrian / τ toð un ðia inteiro.
andaron riba ðun rio / ca era logar viçofo.¹⁶

Dizendo Paraulaflouca^s / maas τ ðefozðyadas.
τ andauan ffe iogand á / couces τ a empeladas
τ ozas. τ Ozaçōes / ia auian Obzidaðas.
15 τ en ferviço ðo ðemo / cada un eraguçofo

O nome ða u'gen fanta

Eles affi andando. / pelo Rio uījr uiron.
hūa barqueta peqna / con omes τ ðentroýrō
que muit ètreffi falauā / τ pois toð efto coufirō
20 pzeguntarōllef q̄ fodes / ðiff un ðelef muí fānofo

O nome ða u'gen fanta

¹⁵ Falta texto. Segundo a edición de Mettman quedarían 10 estrofas máis.

¹⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Macar omes femellamos / diabos fom9 fen falla
que alma de b2ō¹⁷ leuam9 / un alguazil fē baralla
differon ēton of mōges / fanta maría nof ualla
25 τ liure de uoffaf māos / con feu fillo groziōfo.

O nome da u'gen fanta

Os Diabos responderon / mefter u9 foi q chamfite^s
ó nome da u'gen fanta / τ que uos ēel fiafies
ca ffē po2 esto nō follē. / po2 que uof defēparafies
30 ó mōefteiro connofco / fozaðes a tēeurofo.

O nome da u'gen fanta

Logar enq multaf coitas / fofren of que y entrarō
quād est oyrō os mōges / mantente fe toznarō
a feu mōefteiré logo. / mui bē fe maēfstaron
35 τ de ðeuf perðō ouuerō / que e fenno2 piadofo.¹⁸

[7r] miniatura

[7v]

F 7 <CSM 256>

Esta é como fanta maria guareceu. / a Reya ðona Beatriz ðe grand enfermī/ðade
po2 q aozou á ffā omage cō gñdáfpaça

Qven na uirgen groziōfa. / eſperança mui grand a.
macar feia muit / enfermo. ela mui ben o guarra.

E ðest / un mui gran miragre. uos quero ði/zer que ui.
τ pero era minyo nenb2a/me que foi affi.
5 cam eftaua eu ðeante. / τ toð ouui τ oý.
que fezo fanta ma/ria. que muitos fez τ fara.

Quen na u'gē groziōfa.

¹⁷ Enriba do apreciamos unha especie de punto que non nos parece que responda á morfoloxía normal de ningún sinal abreviativo.

¹⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Esto foi en aquel ano. / qñdo o mui bō rei gāou
don Fernando a Capela / τ δε Crischáof poblou
10 τ fá moller a Reya. / dona Beatriz mādou.
que foffe mozar ē Cōca / en quant el foy acola.¹⁹

Na ofte τ feu mandado / fez ela mui uolonter
τ quando foi nacida / peo2 enferma moller
non uiftef do q foi ela / ca pero δε Monpiler
15 bōos físicos y eran. / διζian non viuera.
Quen na u'gē groziófa

E po2 que esto Dιζian. / non era mui fēn razon
ca dauer ela feu fillo / estaua ena Sazon.
τ auia tan gran feuer / que quena uija enton
20 διζia Seguramente / δεfta non Escapara
Quen na u'gē groziófa

Mais la Reya que ferua / era da que podé ual.
uirgen fanta groziófa / Reyínna esperital.
fez trager hūa om'gē / mui ben feita δε metal
25 δε fanta Marie diffē / esta Cabo mī Sera.
Quen na u'gē groziófa

Ca pois eu a ffa fegura / uir atal Creença ei.
que δε tod9 estef maes / que á tan tofte grrei.
po2 enð amía chegadae / τ logo lle Beijarei.
30 as fas mãos τ of péés / ca mui grā p2ol me terrá²⁰.
Quen na u'gen groziófa.

E tod est affi foi feito. / τ logo fēn outra ren
δε todos aquelef maes / guaríu a Reya tā ben
per poder da groziófa / que nada nō fētiu en.
35 po2 en ferá δε mal fífo / o que á non Loara.²¹

¹⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

²⁰ Sobre o segundo <r> apréciase unha marca que podería responder a unha plica que marque a convivencia de <rr>.

²¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[8r] miniatura

[8v]

F 8 <CSM 283>

[E] fta é como un crerigo q̄ ðeffen/ðia á as gētef q̄ nō foffen a f̄ca / maria de Terena
faž ozaçõ fe toll/eu ðo coꝝpo τ ða fala. τ tanto q̄ ffē / repētíu foi guarído.

Qven uai contra fan/ta maria
con foberuia faz mal affi.

[C] a foberuia non ðeuauer.
ome / çtra aque uencer.
5 foi ao ðemo per / fáber.
fer omíðofa τ fazer.
p̄ q̄ ð[**] / q'f ðela nacer.
ca ðouf guífa non q̄/rria.
fer ðeuf ome nen ffi nen ffi.
10 **Quē uai cōtra fānta m̄.**

E poz efto uos contarei
ū ḡñ miragre q̄ achei²²
q̄ fez a maðze ðo ḡñ rei
en Terena τ muí bē fei
15 que outr⁹ ý com ap̄f ei
fez muitof τ faz caðaðia
a os q̄ os uā bufcar ý
Quē uai cōtra f̄ca m̄.

Muí pzet un crerigo m^orar
20 foza ðaql fānto logar.
ðefta groziófa fen par.
/τ un ðia q's pzeégar
en f̄fā eigreia τ mostrar
aas gētef q̄ gran folia
25 ferá ðiff el creed amj.
Quē uai cōtra f̄ca m̄.

²² <ū ḡñ miragre q̄ achei> está escrito sobre raspadura.

De quāt⁹ u⁹ foꝛðef partír
ðe uoffás eigreial τ yr
a Terena poꝛ ý feruir
30 nen ðar ðo uoffé oferir
τ iuro u⁹ eu fen m̄tir
q̄ poꝛ est eſcomūgaria
quant⁹ ala foſſen ðaq'
Quē uai cōtra f̄ca maría

35 **E** fe per uentura auen.
que en eſta feſta q̄ uē
Dagoſto p uoffo mal fē
foꝛðes ý per nē hūa ren
eſcomūgaru⁹ ei poꝛ en
40 τ u Eſto²³ ðizer quería
toꝛceuxell a boca affi.
Quē uai cōtra f̄ca maría

Que nulla coufa ñ falou
nena miſſa nō ar cātou
45 τ ðe guifa toꝛto ficou.
que pe nē m̄ao ñ mudou
per poðer ðaq̄ ðeſpzeçou.
poꝛ aquelo que ðit auia
τ foi tolleito log alý.
50 **Quē uai cōtra f̄ca maría**

Que u q's ðeſcomūgaçon
ðizer. non ðiffe fi nē nō
nen ar poðe moſtrar razō
maif bꝛaaðou come cabꝛō
55 enton todos ðe coꝛaçon
loaron muit á q̄ n⁹ g'a
τ temerona maif ðeſi.
Quē uai cōtra f̄ca maria

²³ O <E> inicial está escrito sobre raspadura.

Mas q̄ndoff atal fentiu
60 q̄ tolleit era τ fe uiu.
tā maltreito bē fe partiu
ðaql erre ffe repentiu.
affi que logo bē guariu
τ fez affi que toda uia
65 ðeu ý ðo feu comaṗndi.²⁴

[9r] miniatura

[9v]

F 9 <CSM 298>

[E] fta é como fanta maria guareceu en / Seixon hūa moll' aq̄ fillaua ó ðemo.

Graça τ uertude mui grande / amo2.
mostra fanta maria no peccadoR.

Gran uertude faz en doentes fāar.
τ graça / ðe nolos erros perðoar.
5 amo2 nos ar mo/tra ðe po2 nos rogar.
fenp2 ao feu fillo no/flo faluado2.

Graça τ uertude mui.

E po2 enð oza un miragre ðirei.
que en seixō fez a maðze ðo gñ rej
10 q̄nt enð apzendi ren nō u9 negarej
τ ðeo oýr aueredes SaboR.

Graça τ ūtude mui gñdé amo2.

Hūa moll' bōa po2 uos nō mētir
ðemonio auia τ per ren guarír
15 ðele non podia. τ pzometeu ðir
a seixon que lle tolles eſta ðoo2
Graça τ ūtude mui gñdé amo2.

²⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

E fanta maría o teu affi po2 ben.
de nō tardar muito τ guifou po2ē
20 candeas τ cera. τ al que conuen
a todaquel que en Romaria foz.
Graça τ ūtudé mui ḡndé amo2.

Defi confessouffe ben comaprendi
τ fayus enton esta moll' affi.
25 τ foiff a seixon τ de pois q̄ foi y
entrou na eigreia τ con ḡñ pauo2²⁵

/Que do Dem auia fez fa ozaçō
ben ant o altar da u'gen enton
a fillou mui fo2t o diabo felon
30 que ouueŕ tod9 en mui ḡñ tem̄.
Graça τ uertudé mui ḡndé amo2

E poila affi ant o altar fillou.
gran peça a teue pois fe leuātou
a moll' daqueſta guifa com̄çou
35 fa ozaçon quat ela pode mello2.
Graça τ ūtudé mui ḡndé amo2.

E Di3 gro2iofa uirgen q̄ naceR
ih'u de tí quifo fe foz teu pzazer
de mi tamerçea τ ó teu poder.
40 aqui mostra sobzaḡſte traedo2.
Graça τ ūtude mui ḡnde amo2.

Que me fillou oza ante ti tā mal.
τ non q'f catar ta eigreia nē al.
maif u'gen Reḡa fca ſperital.
45 guardame daḡſte falſſ engan'do2
Graça τ ūtude mui ḡndé amo2.

²⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Sēnoꝝ os peccadoꝝ nō catēf que fiz.
affi como faz moll' muí pecaðꝝ
maf tu q̄ ðos ceos es emperadoꝝ
50 rogå teu fillo noſſo Remijðoꝝ.
Graça τ ūtuðe muí gñde amoꝝ

Que me ðe fauðe polo amoꝝ teu
τ pois el tal onrr áás moll'es ðeu
q̄ ðe tí pꝛes carne u'gen rogot eu
55 q̄ tamercéés ðe mí que ſoffredoꝝ
Graça τ ūtuðe muí gñde amoꝝ.

Soon ðe gñ coita q̄ mio ðemo ða
qual nunca moll' ouue nē aūa
ai maðꝛe ðe ðe9 fēnoꝝ tollemio ia
60 τ feerei ſempꝛe tua ſeruíðoꝝ.
Graça τ ūtuðe muí gñde amoꝝ.

A uirgen maria log aquela vez.
á ó ðemo mao negro ch9 ca pez.
ðaquela moll' que ſſe q'taſſe fez
65 τ ðefalí non foi ðela tomadoꝝ.
Graça τ ūtuðe muí gñde amoꝝ.

E á bōa ðona pois ſſe uiu ðe pꝛan
foꝛa ðo poder ðaquel peoꝝ que cā
ðeu lóóꝝ á ðeus τ á ðo bon talan
70 fa maðꝛe ſeruíu τ foi efmolnaðoꝝ²⁶

[10r] miniatura

[10v]

F 10 <CSM 292>

[C]omo el Rei don fernādo / uēo en viſo á maestre ioꝛge / q̄ tiraſſe o anel ðe feu
ðedo τ / ó meteflê no ðedo ða om̄ge ðe fça. m̄

²⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Mvito / demof/tra a uirgen. a fenno2 / esperital.
fa lealdað a / aquele. que acha fem/pze leal.

E de tal ra/zon com efa. uos di/rei com hũa vez.
a / uirgen fanta maria. / un mui gran mira//gre fez.
5 polo bon Rei / don ffernando. que / foi compzido de pze3.
deffozce de grãadeza. τ de todo ben fen / mal.

Mvito de/moftra á uirgen. / á feñio2 esperital.
ffa lealdað á aque/le. que acha fem/pze leal.

[11r]

De mānas τ de cofumes / per qñt eu ðel apzendi.
10 nonaf podõ aũ mellozes / outre que el ouúenffi.
τ fobze todõ out' coufa / affi com eu Del oỹ
amaua fanta maria / a fenñio2 que pode ual.
muito demostra á u'gē

Se el leal contra ela / foi. tan leal á achou
15 que en todol9 se9 feit9 / a tan ben ó aiudou.
q̄ qñto começar quifo τ acabar acabou.
τ fe ben obzou poz ela / bē llár pagou feu ioznal²⁷
muito demostra á u'gē

Affi que en este mundo / fez llacabar ó que quis
20 τ mozrer onrãdañte / τ mozrendo féer fis.
que á paraís yria. / ben u este fan Denís.
ú ueéria seu fillo / τ á ela outro tal.
muíto demostra á u'gē

Effi estes Dous leaes / lealdaðe fez amaR.
25 ca el fempze á feruía / τ á Sabía loar.
τ quandõ algũa ciadaðe / de Mouros yã gāar.
fa Omagen na me3q'ta / poỹa eno Po2tal.
muito demostra á u'gē.

²⁷ <bē llár pagou feu ioznal> está escrito sobre raspadura.

E ar fezoll a ffa mozte / que polo ml'oz mo'zeu
30 Rei que en feu logar foffe / τ fez per que ó meteu.
el Rei feu fill en feuilla / que mafométe perdeu
per efte Rei don fernādo / que e Cidāde cabdal.²⁸

E pois lo ouuy metuðo / fegundo com aquíðiz
muitos miragref o fillo / da fanta Emperadiz.
35 mostrou p' el fēpze m'of' / τ ffa moller Beatriz.
aduff y de pois feu fillo / non passāo a muradal.
muito demoftra á u'gē

Ond auēo que feu fillo / Rei don affonffo fazer
fez mui rica sepultura / que coftou mui g'nd aū
40 feita en fegura ðele. / polos offos y meter.
fe o achaffen ðeffeito. / mas toznouxelle en al
muito demoftra á u'gē

Ca o achou toð inteiro. / τ á ffa madze. ca ðe9.
non q's q'ffe ðeffezeffē / ca ambos eran ben fe9
45 q'tes q' nūca mais fozō / fan marcos τ fā mate9.
outroffi da fca urgen / que ðo mūdē eftadal.
muito demoftra á u'gē

Esto foi quādo ó Cozpo²⁹ / ðe ffa madze fez uījr
ðe Burgo pera feuilla / que ia3 cabo Dalq'uir
50 τ en ricos moimētos. / os fez ambos sepelir
obzados mui ricamēte / cada ūu á feu final.
muito demoftra á u'gē

De pois que efte foi feito / el Rei apofte mui ben
á omagen ðe feu padze / fez pōer como conuen
55 ðe feer Rei en Cadeira / τ que ffa efpada ten.
na mão con q' ðeu colbe / á mafomete moztal.³⁰

[11v]

²⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

²⁹ <Esto foi quādo ó Cozpo> está escrito sobre raspadura.

³⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final do folio.

O Logar u á Omagen / del Rei don ffernādo fe
tan ríco τ tā fremofó / τ tan apofito é.
que toð ome q̄ o ueia / ben ðira per bōa ffe.
60 q̄ ó tē p̄ muí m̄is nobre/ ca ffe folfe ðe críſtal.
muíto demoftra á u'gē

No ðeðo ðeſta Omagen / metera feu fill el Rei
ūu anel ðouro cō pedza. / muí fremofá com achej
poz ūðadé marauilla / muí gñde u9 en ðirej
65 q̄ moſtrou en eſte feito / o que naceu poz naðal.
muíto demoftra á u'gē

Ca ó bon rei ðō fernādo / fe foi moſtrar en uifō
á aquele que fezera. / ó anel. τ Diſſe non
quer eſt anel tēer mígo / mais ðalo en offreçon
70 á á omagen ða úirgē / que ten ueſtído cēðal.
muíto demoftra á u'gē

Con que uin bē ðeſ Toledo / τ logo cras mā áman
dí á meu fillo q̄ pōna / eſta omagen ðe San/ta
maría ú á m̄ynna / eſta. ca non é ðe pzan
75 guíſado ðe féér tā alte / com ela nē tan ýgual
muíto demoftra a u'gē

Mas pōnan mi en gēoll9 / τ que lle ðeu ó anel
ca ðela trueu ó Reino / τ ðe ſeu fillo muí bel
τ sōo ſeu q'tamente. / pois fui caualeir nouel
80 na ffa eigreia ðe burg9 / ðo Mōeſteiro Reyál.³¹

/Maestre iozge auia. / nom o que aq̄ſto uiu
en fōn9 τ mantenēte / foza ðo leito Sayu.
τ foi logo a Eigreia / τ fez tanto q̄ll abzu
ó tefoureiro as poztas / ðouré nō ðoutro metal
85 *muíto demoftra á u'gē*

E en catar a Omagen. / auia muí gran fáboz
τ uíulla foztella foza / ðo ðeðo onðe pauoR.

³¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

oúue ḡñð á marauilla / τ ðiff a1 noftro fēno2
q̄n maḡubaría efte / anel. foubeff o2a q̄l
90 **muito demoftra a u'gē**

Sería que ó fezeffe. / maestre 1o2ge ðiff eu
ca eu fix aquefta ob2a / toda. τ eft anel Seu
ḡel Re1. τ ó tefoureiro / logo ó anel lle Deu.
ḡi2enð e ḡñ m̄rauilla / como ḡo ḡeḡo lle Sal.
95 **muito demoftra á u'gē**

Diffe non faz ó maestre / mais ðirei τ non u9 pes
q̄ eſta noit e1 ſonnaḡo / uel ḡuas uezeſ ou tres
entō lle cōtou ó ſonno / ben ḡe tal guífa meḡes
com auós e1 1a cōtaḡo. / τ. non fo1 en mētral.
100 **muito demoftra³² á u'gē**

Enton ambos o cōtarō / al Rey aque pug affaz
ḡefi á ó arcebiſpo. / aque cō tal feito p2az.
τ al Re1 muito loarō. / ḡon ffernāḡo po2 q̄ faz
ḡe9 mui fremof9 mirag^es / q̄ aos feus nunca fal.³³

[12r] miniatura

[12v]

F 11 <CSM 296>

[E]fta é como fanta Maria uēo en uifō/ á un mōge. τ enfinoulle ḡe q̄l guífa á
fer/uífē.

Qven á á uírgen fanta mui ben / feruir q'fer.
conuenlle que á feruia. com a éla / puguer.

Ca feruir nona poḡe. ben quena / non amar.
nen amar nunca muito. oque / a non onrrar.
5 τ fazendo tod eſto. ar ḡeuea / loar.
po2 muítos ḡe miragres. que faz q̄ñð / ela quer.

Quen á á uírgen fanta.

³² Un accidente material provocou que só se conserve o contorno da grafia <o>.

³³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

E Deft un gñ miragre. / oza uos Contarei.
que en Conturbe fezo. / per com efcrit achei.
10 po2 un monge fāt ome / que fōo Certé fey.
que femp2e fara eftá / quena feruír fouber.
Quen áá u'gen fanta

Efte Muit ameuðe. / fazia Oraçon.
femp2 ant ó altar ðela / con mui gran ðeuoçon
15 os Gēollos ficados / τ mui ðe Cozaçon.
pedía que lle Deffe. / ca llera mui mefteR.³⁴

Sifo per que pòdeffe / á faber ben Seruír
τ outra coufa nunca / lle quería pedir.
τ á uírgen non quífo. / que en feu ðon falír
20 foffe apparecer lle. / foi. como u9 ðiffer.
Quen áá u'gen fanta

Mais fremofa τ Crara / que Lūa nen fol é.
τ ðiffell ó que pedes. / p2az me per bōa ffē.
τ eu ðizer cho quero. / ca meu fill ú el ffē.
25 ten po2 ben que cho ðiga / τ ðireicho fēnner.
Quen áá u'gen fanta.

Se ben queres feruirme / p'meiro amar mas.
muit ena uoóntade / outroffi onrír mas.
τ sobze toð aquefto. / femp2e me loaras.
30 pois me fillou p' maðze / ðeus feend eu moller.
Quen áá u'gen fanta

Quanto á uirgē ðiffe / todo ó ascoitou.
aqueel frade ðe grado / τ quanto lle mādou
fazer todo foi feito / τ ðe pois le leuou
35 a os Ceos á alma / po2 en quena creuer.
Quen áá u'gen fanta

³⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Semp2 en aq̄fte mūdo / bōa viḏa fara.
τ quen feruir á ela / feu fillo seruíra.
τ poiḑ q̄ del fo2 fo2a / Parayfo uera.
40 de mais ualrralle sēp̄ / ú á mefter oúúeR.³⁵

[13r] miniatura

[13v]

F 12 <CSM 314>

[C]omo fanta maría pzenḑeu uingança ðun caualeiro / en Segouía po2 que
ðeḑeñíou á fa eigreia τ ðepois guaríuó

Qven souber fanta maria. loar / fera ðe bon fen

E Defto uos / ðizer quero. un miragre que eu fei.
que fezo fanta / maría. fegund en uerḑað achei.
τ ðe como foi o fei/to. toḑo uolo contarei.
5 pero p2azer mía muito. / fem oiffedes mui ben.

Quen souber fanta / maría. loar ferá ðe bon fen.

En Segouia est auēo. τ non ai mui gran fazō.
que hūa Dona y era. que Muito ðe cozaçon.
amaua fanta María. maif q̄ q̄ntaf coufas fō.
10 τ ðo que pozen llauēo. non uos en negarei ren.
Quen fanta³⁶ fanta maría. loar fera ðe bō fen

ELa feu Mariḑ auia. Caualeiré caçador.
τ ðe ffē tēer Viçofo. auía mui gran fabo2.
po2 en foi ueér ffa fonte. que era end a melloR.
15 ðe toḑa aquela terra. τ ðiff a ffa moller Ven.
Quen fouber fanta maria. loar ferá ðe bon fen.

³⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

³⁶ O copista confunde 'fouber' con 'fanta' e cópiao dúas veces.

Logo comíg a1 irmāa. τ amoftrarchei logaR.
u podemos quínze dias. ou tres domaas eſtaR.
uífofos cab hūa fonte. que eu ei Defi caçaR.
20 me ueeredes andando. τ pzazer uos á muit en.³⁷

[14r] miniatura

[14v]

F 13 <CSM 226>

Como ó mōefteiro Díngra t̄ra / que ffaſondou. τ acabo ðun ano / ſaŷu a cima affi
como xāt eſta/ua. τ nō flē perðeu null oñe.

Affi pod a u'gen fo terra / guardar.
ó feu com en cima ðela

E ðeſt un miragre per q̄nt aḗndi
uos contare1 oza grande que oŷ.
5 que ſanta maria feʒ τ créed amj.
que maŷo2 ðeſte non u9 poſſo çtar.
affi pod á u'gen fo t̄ra gr̄dar.

E na ḡñ Bzetanna foi hūa ſaʒō
q̄ un mōefteiro ðe religion.
10 ḡñð ouúŷ ðe mōgef q̄³⁸ ðe cozaçō
ſeruian a u'gen bēeita fē par.
affi pod á u'gen fo t̄ra gr̄dar.

E fanta maria ú todo ben iaʒ
moſtraua alí ðe miragref aſſaʒ
15 τ t̄ija o logo gr̄dadé en paz.
m̄is q'f ðe9 p̄ ela ḡñ³⁹ coufa m'ftr̄
affi pod á u'gen fo t̄ra gr̄dar.

³⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio. Ademais, falta texto, segundo a edición de Mettmann faltarían outras nove estrofas.

³⁸ <ḡñð ouúŷ ðe mōgef q̄> está escrito sobre raspadura.

³⁹ <m̄is q'f ðe9 p̄ ela ḡñ> está escrito sobre raspadura.

Que dia de pasqua u de9 refurgiu
começãd a missã of mōgef sab'u
20 á tré ó mōefteiro ffe fomýu.
q̄ nulla rē ðel nō podeř achar.
affi pod a u'gen fo trã gr̄dar.

/E log affi todo fo terra entrou.
que nihūa rē ðe foza ñ ficou.
25 mas fanta maria ala ó gr̄dou
q̄ nihūa rē nō pode ðel mīgr̄.
affi pod á u'gen fo trã gr̄dar.

Eigreia nē clauftra nē o dorziđ
neno cabidoo neno refeitoz.
30 nena cozĩa τ neno parladoz
nē enfermaria ú cuidauā fãar
affi pod á u'gen fo trã gr̄dar.

Aðega τ uīnas con todo o feu.
oztas τ moýos com ařndi eu
35 gr̄dou bē a u'gen τ ðe mīf lle ðeu
todo q̄nt eles fouberō demādar.
affi pod á u'gen fo trã gr̄dar.

E affi uijan ala ðentró Sol.
como sobze trã τ toda ffa pzol
40 fazer lles fazĩa τ triste nē fol.
nō foi niun ðeles nē fol eřmar
affi pod á u'gen fo trã gr̄dar.

Per rē nō leixou mētze foř ala
nē ar q̄ mořeffē come os ðaca
45 mořrian ðe foza ca poder end á.
ðe fazer toð esto τ mais fē ðulřr
affi pod á u'gen fo trã gr̄dar.

Un grand an inteiro affi of tēer.
foi fca maria maif poiř foi fař

50 que ðalı fáiffen polo ġñ poder
q̄lle ðeu feu fillo pola muit oír̄ar
affi pod̄ á u'gen fo t̄ra ġr̄dar.

Ca ðia ðe paf̄q̄ en que refoz̄gir.
ðe9 q'f̄ fozon tod9 a miſſa oýr
55 enton fe3 a u'r̄gen ó logar ſaýr
todo sobze t̄ra como xant eftar.
affi pod̄ á u'gen fo t̄ra ġr̄dar.

Soȳa q̄ fol nō en menguaua rē.
τ á gente toda foı ala poz en.
60 τ ó cōuēto llef cōtou o ġñ ben
q̄ lles fe3 a u'gen τ todos loar.
affi pod̄ á u'gen fo t̄ra ġr̄dar.

A fozō poz en como maðze ðe ðe9
q̄ māten τ ġr̄da aos q̄ fon fe9
65 poz en a loem9 ſemp2 amig9 me9
ca eſta n9 ceos nos fara entrar.⁴⁰

[15r] miniatura

[15v]

F 14 <CSM 408>

Esta é Como fanta ma/ría fãou ó Eſcudeiro aque/ ðeron a faetada polo coſta/ðo.

De ſpiri/tal cılu/r̄gia.
ben obza fanta maría.

Ca non uos obza con / eruas. nen con raizes / nen frozes.
nen con eſ/pecias outras. macar / xan bōos odozes.
5 mas / ual áos peccadozes.
con / uertude que en fı á.
/De ſpirit̄al celo3gia.

⁴⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[D]⁴¹ est auēo un miragre / q̄ moſtrou hūa uegada
en falaf ú moſtra muit^o / eſta ben auenturada.
10 ðun que gñ faetaða.
recebeu en Lōbardia.
De ſpírital celoꝝgia
bē obza fanta maría.

Eſte ðeq̄ uos eu falo. / era fiðalg efcudeyro.
15 τ foi en hūa fazenda / bōo. arðidé ligeyro.
mas foi per un baefteiro
mui mal chagað aq̄l ðia
Deſperital celoꝝgia.
ben obza fanta maría

20 Ca lle fallſſou os coſtaðos / á ſaeta que ðe forte.
baeſta foza tírada. τ colleu tal ðeſconozte.
q̄ bē cuidou p̄nder mozte
que al ý non auería.
De ſperital celoꝝgia.
25 ben obza fanta maría.

Poꝝ end a fanta maría / foúue log acomēdaðo
τ tiraron lla ſaeta. / ben pelo outro coſtaðo
Deſi ó logar fárraðo
foi q̄ ren non parecía.
30 De ſpírital celoꝝgia.
ben obza fanta maría

E Deſto fanta maría. / ðe ſalaf q̄ntoſ eſtauā
no logar q̄ ó miragre / uiron muito á loaron
τ a aquel conſſellauā
35 que foſſ ý en romaría.
De ſpírital celoꝝgia.
ben obza fanta maría.

⁴¹ Hai un erro na colocación da capital pois está debuxada a principio de refrán en lugar de na cobra correspondente, e en consecuencia falta a inicial do primeiro verso da cobra.

[16r] miniatura

[16v]

F 15 <CSM 309>

[E] fta é de como foi feita / á primeira Igreia de fanta / María en Roma.

Non de/uen poz / marauilla. tēer en que/rer deus padze.
mostrar / mui grandes miragres. / pola bēita ffa maðze.

Def un fremoso miragre / uos direi que foi uerdade
que mostrou fanta maría / en Romá nobze Cidaðe.
5 /eno tempo que ia era. / toznada en creschandaðe.
poz acrecentar á lee. de / deus feu fill e feu padze.
Non deuē p̃ marauilla

En aq̃l tempo en Roma / ūu papa fāto auía
τ ūu emperadōo bōo. / p̃ q̃nt ele mais podia.
10 fēruía muité amaua / a uirgen fanta maría
en que de9 q̃f p̃nder carne. / τ fazer ðela ffa maðze⁴².
Non deuē p̃ marauilla

En aquel tēpo tan bōo. / de que u9 eu oza ðigo.
era ó pobzo de Roma. / todo á tan muit amigo
15 ða u'rgen fanta maría / τ auía ben con figo.
á creença de feu fillo. / iefu cristé ð de9 padze.
Non deuē p̃ marauilla

E poz que en todo Roma / non era enton igreia.
ðesta uirgen groziófa. / que sempze bēita feia
20 querian fazer enð hūa / mui g̃ñdē⁴³ nobze fobeia
enque fosse de9 loado. / τ ela que é ffa maðze.
Non deuē p̃ marauilla.⁴⁴

[17r]

⁴² <τ fazer ðela ffa maðze.> está escrito sobre raspadura.

⁴³ Hai claramente unha marca sobre o <e>, pero é difícil discernir se se trata dun sinal abreviativo ou dunha plica.

⁴⁴ Falta texto. Segundo a edición de Mettmann quedarían dez estrofas máis.

[E]fta é como fanta maría de Vila/firga guardou hũa naue con gēte / que oúiera
de perigoar no maR.

Alí ú todolos fantos / ⁴⁵.non an poder de pōer.
conffe/llo pono á urgen. deque de9 quífo / nacer.

Ca razon grande dereito. / é de mais tofte pzeftar.
fa graca ca / doutro fanto. pois que deus quífo / fillar.
5 fa carne fazerff ome. po2 nos / per ela faluar.
τ fezea de uertudes / fonté deulle feu poder.

Alí ú todolos fantof non an poḁ.

/E po2 en dizer u9 quero / dela miragre que fei
que loaredes feu nome / aynḁa uof maif direi
10 coñnoceredes de certo / que fabença do ḡñ Rei
feu fillo de pzan á ela / po2 tal miragre fazer.
alí ú todolos fantos

Aquesté miragre fezo / affi com apzendi eu
á u'gen fanta maria / de vila firga con feu.
15 poder. τ paraḁ ý mētes / τ ren non u9 feia greu
ca eu de loar feus feitos / ei fabo2 τ gran pza2er.
alí ú todolos fantos

Hũa naue periguaḁa. / andaua com apzendi
pelo mar en ḡñ to2mḁta / τ quanta gent era ý.
20 eḁtauā en mui ḡñ coita / τ affi com eu oý.
a nauéra ia queb2aḁa / deḁi ó mar á crecer.
alí ú todolos fantos

Começou tan feramente / τ engroffar Cada vez.
τ uoluēdoḁ as arēas / deḁi á Noite ffe fez.
25 cona to2mḁta mui fo2te / negra ben comé ó pez.
de mais uíjan ḁa naue / muitos a ollo mo2r2er.
alí ú todolos fantos.

⁴⁵ O principio deste verso, xusto antes do punto, está raspado.

E poz ende b2áadauan / τ chamauan fēnoz de9
τ fan peð2é Santiago / fan Nicolaf fan mate9
30 τ fant9 muit9 τ fantas / outo2gando q̄ rome9
de grado feus feerian / felles quifeffē ualer.⁴⁶

[17v]

Todos en perígóo eran / τ en gran coita moztal
τ ben cuidauā q̄ fossē / mozt9 nō ouueff ý al
mais ūu crerigo q̄ era / ý. poif uíu á coita tal.
35 τ oýra ð9 miragres / ða fanta uirgē ðizer.
alí ú todolos fantos

Que ela en Vila firga / fez. τ faz a quāt9 uan
ý. mercéé τ aíuda. / peðir ðas coitas q̄ an
ðefi ðas enfermíðades / fon ben guaríð9 de p2ā
40 ó feu cozpé os ða naue / lle foi logo offreceR.
alí ú todolos fantos

E D13 uarōes chamem9 / o2a de bon Cozaçon.
a uirgē fanta maría / de Vila firga τ non
fe faça end om á foza / τ peçamoslle perðon
45 ca á ffa uertude fanta / nonos á de faleceR.
alí ú todolos fantos

E os gēollos ficaron. / como poderō mellos.
τ ó Crerigo ðizerendo / madze de nño feñío2
pois gāanaf de teu fillo / perðon a ó peccadoR
50 á noffos err9 nō cates / poz merceé mas ðoer.
alí ú todolos fantos

Te queiras de nof coitað9 / τ ualla n9 ó teu ben.
τ ata uírgjðade. / p̄ q̄ ff ó mundo mātē.
aco2ren9 fēnoz bōa. / pois poder as endé fē
55 ca fen tí non9 podem9 / ðesta Coita ðeffēnder.⁴⁷

⁴⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

⁴⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

/Poiſ que tu en vila ſirga / á os cegos lume ðas
τ reffucitalos moztos / pela uertude que as.
aco2renos u'gen fanta / ca non cuídamos á cras
chegar. maf tu eſta coita / nos podes toda toller.
60 **alí ú todolos fantos**

O Crerigo pois ðiff eſto / os ollos a ó ceo alçou
τ logo ðe mui bō grado / Salve regya cantou
á onrra ða uirgē m̄ðze / hūa poomba entrou.
bzanca en aquela naue / comá neuve ſol caeR.
65 **alí ú todolos fantos.**

E a nauálumēada. / aquela oza medes
foi toda con crarídaðe / τ cada ūu enp2és
a fazer ſas ozaçōes / á á ſenío2 mui co2tes
ðeſi todos começaron / o ſeu nom a bēeizeR.
70 **alí ú todolos fantos**

E ó mar to2nou mui māſo / τ a noit eſcraeceu.
τ a nauén outro Día / en ſáluo po2to p2ēðeu
τ cada ūu ð9 ða naue / aſſi como p2ometeu.
offerta a Víla ſirga / non quíſe faleceR.
75 **alí ú todolos fantos**

E ða offerta fezeron. / ūu caliz mui gñðaffaz
que o Crerigo ađuſſe / á Víla ſirga ú faz.
á u'gen muit9 míragres / aſſi com a ela p2az.
τ po2 ende lle roguem9/ que nos faça bē uíuer.⁴⁸

[18r] miniatura

[18v]

F 17 <CSM 207>

**Eſta é como ūu caualei/ro poðeroſo levava á mal / outro. po2 un fillo quelle /
matara. τ ſoltóo en hūa / eigreia ðe fanta maría. τ / ðiffelle á Mageſtade / graças po2
en.**

⁴⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Se ome fezer / de grado pola uirgen al/gun ben.
demostrar lla/uera ela. fínaes que lle / pʀaz en.

Defto uos / ðirei miragre. onð a/uereðes fáboʀ.
que / moſtrou fanta maría / con merce τ con amoʀ.
5 /a un mui bon caualeiro / τ feu quíto ſeruíðoʀ.
que ena ſeruír metía. / feu coʀaçon τ feu ſen.

Se ome fezer de grado / pola uírgen algun ben.

El auía un ſeu fillo. / que fábia maif amar
ca ſí. τ un caualeiro. / matoulllo τ con peſar
10 ðo fillo foi el pʀenðelo / τ quiſerao mataʀ
ú el ſeu fillo matara / q̄ lle nō ualueſſe ren.

Se ome fezer de grado / pola uírgē algun ben

El leuandóo Pʀefo / en hūa Eigreíantrou
τ ó pʀef entrou pʀ el / τ el ðel nō ſe nēbʀou.
15 τ pois q̄ uíu á eigreia / ða u'gen ý ſoltou.
τ omíðouſſá ýmagē / τ ðiſſo graças poʀ en.

Se ome fezer de grado / pola u'gen algun ben

[19r] miniatura

[19v]

F 18 <CSM 294>

[E] ſta é como hūa moll' q̄ iogaua os ðados / en pulla lançou hūa pedʀa á á omage ðe
ſca / maria p̄ q̄ pðera τ parou ūu āgeo ðe pedʀa q̄ ý / eſtaua τ recebeu ó colbe.

Non é mui gñ marauilla. ſeererem / obedeentes.
of angeof á á maðʀe. ðaql cuiʀ fon / ſergentes.

Onðe uos rogo amígos. que / un gran miragre ouçades.
que fezo fanta / maría en pulla τ ben fábiades.
5 q̄ ðeſ que o / ben oirðes. certo ſõo que teñíades
mais ó / coʀaçon en ela. τ ſeíades chus creentes.

Nō é mui gñ m'rauilla

Efto foi a hũa fefta. / ðefta uírgen groziófa
que ant hũa ffa eigreia / muí ben feita τ fremofa
10 fillouff á iogar os ðað9 / hũa moll' muit aftrofa
con outr9 tafuref muit9 / que non eran fe9 parēte^s
Nō é muí gñ m'rauilla

Aquefta moll' catiua. / foi ðe tra Dalemāna
τ perðendo aos ðados / creceoll en tā gñ fāna
15 que fe3 hũa grā fāðece / τ oyð oza quamāna
poz que grðað9 feiaðes / ðe féérðes ðefcreentes.⁴⁹

/Hũa Omagē fremofa / ða u'gen fanta maría
ðe peðza muí bē lauraða / fobze la Pozta fíja.
τ ðous angeof ant ela / τ qual q̄r ðeles auía.
20 fenllaf māof en9 peit9 / τ enas outras teentes.
Non é muí gñ m'rauilla

Eran come fenll9 libzoz / ðe muí gñ finificança
poz que todolos faberes / faben eles fēðultança
af outras māof n9 peit9 / tījan poz femellança.
25 que en ðe9 fās uōotades / tēen fēmp muí feruētes.
Nō é muí gñ m'rauilla

Onð efta moll' fanðia. / uíu hũa peðzé fillou a
τ catou á á Omagen / ða uírgen τ ðēoftou á
τ lançooll aq̄la peðza / poz feríla. mas érrou a
30 ca os angeos que erā / ant ela fozon p̄fentes.
Nō é muí gñ marauilla

Poz á ffa fēnoz grðaren / ūu ðeles alçou á mão
τ Recebeu á feríða. / maf ficoull o bzaço fāo
τ quant9 aq̄fto uirō. / fillaron logo ðe chāo.
35 á moller τ ðar cō ela / fo2ō nas cham's arðēte^s.
Nō é muí gñ marauilla

O angeo teue fēmpze / ðe pois á mão tēðuða
q̄ parou ant á omagē / pera feer ðeffēðuða

⁴⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

40 onde aquela omagē / foi de pois en car teuda
mui maif ca āte n̄ era / de todaf aquelaf gētes.⁵⁰

[20r] miniatura

[20v]

F 19 <CSM 288>

[E] fta é como un ome bōo de religiō foi ue/er á eigreia ú iazía ó cozpo de fāt agoftin.
τ / uíu ý de noite fca m̄.τ gñdef cozof dāgeof q̄ / cātauā ant ela.

A maðze de iefu crífto. ueðef á quen / aparece.
a quen o ben de feu fillo. τ ðela auer / merece.

E ðeft un mui gran miragre. uos / contarei mui fremoso.
que moftrou fanta / maría. a un bon religioso.
5 que ðelle fazer / feruíço. fempz era muit aguçofo.
τ era de bōa / uíde quite de toda fanðece.
a maðze de iefu crífto

E le natural ðūa terra / foi que oza e chamada
Cantáaria per nome / uíçofa τ auonðada.
10 τ alí fempze fazía. / ffa uíða τ ffa mozaða
feruínd á groziófa. / que aos fe9 nō falece.
a maðze de iefu crífto

Onde foi hūa uegaða / que ffē meteu en camyō
poza ueer ó fepulcro / en q̄ iaz fāt agoftyō.
15 τ pois foi ena eigreia / ðeitouffē logo feftyō
ant a capela ða u'gen / que os ceos efcrarece.⁵¹

/E el de noite iazendo. / chegarō ý muit9 fātos
cona u'gen groziófa. / cātādo mui dulcef cāt9
τ tantos fant9 cātauā / que u9 non fei ðiḗ qñt9
20 loand á fanta maría / feu ben τ ffa grāadece.
a maðze de iefu crífto.

⁵⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

⁵¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

E ar cantauā un ueffo. / en q̄ dīz de⁵² com orradas
fōn af almaf en9 ceos / dos fāntos τ cozōadas
aql̄es que af carreiras / de de9 ouuerō andadas
25 τ poz el pzēderō mozte / que á ó Dem auozēce
a maðze de iefu crífto.

E as uírgēes cantauan / ben ante fanta maría
τ hūa deffās donzelas / contra a^s outra^s dīzía.
amígal muí bē cātem9 / ant aq̄fta que n9 guía
30 q̄ a ffa grā fremofura / mais ca ó fol efpzādece.
a maðze de iefu crífto.

O ome bōo tod esto. / uiu. τ deu pozē loozes
a deus. τ poif á fa m̄ðze / q̄ é feñíoz das fēnozes
τ fe ben coftumad era / outr9 coftumes mll'ozes
35 fillou dalí adeante. / τ en muí bōa uellece.
a maðze de iefu crífto.

Mozíreu. τ foi á ffa alma / pera deus dereitañte
fegundò diffē ih'u xp̄o. / q̄ nūca mētíu nē mēte.
q̄ aos que o feruirej. / nūca lles fal'ra niēte
40 do gran ben do paraífo / ca á eles pertēce.⁵³

[21r]

F 20 <CSM 306>

⁵⁴poðe. quanto xe qui/fer fazeR.

E daqueft ū gñ miragre / auēo per com oý.
á un herege en Roma / τ contan q̄ foi affi.
dūa Omagen que era / da uirgen com apzēdi
5 pintaða ena Eigreja / como uos quero dīzer.
poz gñ marauilla tēno

⁵² <dīz de> está escrito sobre raspadura.

⁵³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

⁵⁴ Faltan a rúbrica, o refrán e a primeira cobra.

Esta eigregé aquela. que chamā de Letān
que dómπαδο2 foi cafa / que nom ouue Octauiā
maif de poif ar foi eigia / do apofstolo fan joan
10 mui nobze τ mui bē feita / τ que cofitou gñd auer
po2 gñ marauilla tēno

Ali eft hūa Omagen. / da uirgē q̄ non á par
píntada ena parede / τ Como á Saudar
uēo o angeo do Ceo. / per q̄ fouue denpnar
15 ela Defpirito fanto / logo fen neun lezer.
Po2 gñ marauilla tēno

E tan bon maeftre era. / ó pinto2 que a pītou
que fezo q̄ femellaffe / que quando á faudou
ó angeo Como logo / á tan tofte fempnou
20 τ po2 en lle fez o uētre / mui creçudo Parecer.
Po2 gñ marauilla tēno

E fez que teueffe cinta / ben como pzenada fol
cengir p cima do uētre / qñdo lla pzennece dol
efta omagen un dia / uíu á un herege fol.
25 τ diffe áos crifchāos / uéede que ides créer.
Po2 gñ marauilla tēno

Que fanta maría u'gen / foi. fol non dizeðes rē
ca uedef q̄ ten na cīta / como moll' pnne ten
fufo per cima do uētre / muito fodef de mal fē
30 en créer ataes coufas / nē fol y mētes meter.
po2 gñ marauilla tēno

Qñdo aqueft ouue dito / aquel herege fandeu
log áaquela omagē / á cinta lle decendeu
rufo como á moll' u'gē / τ logo lle Defcreceu
35 ó uentr affi come āte / que foff ela conceber.
po2 gñ marauilla tēno

Pois efto uíu o herege / repentiuffe muit entō
τ á á Virgē bēita / pidiu chozando perdon

esto fez de9 po2 ffa m̄d̄ze / po2 moſtrar q̄ con razō
40 foi p̄enne ſeendo u'gē / τ pois que el foi nacer.
Po2 ḡñ marauílla tēno

Eſta Omagen bēeita / Defenton affi eſta
con ffa cinta abaixađ / τ ſemp2 affi eſtara.
τ deuf miragref po2 ela / moſtrou poiſ τ moſtra
45 po2 nos fazer đ fa m̄d̄ze / a uerđade coñócer.⁵⁵

[21v] miniatura

[22r]

F 21 <CSM 239>

Eſta é ðun miragre q̄ f̄ca / maría fez en murça po2 un /ome q̄ deu feu auer á
guardar / á outro τ negoulo. τ íurou p̄ / en.

Guardar ſe ðe/ue toð ome ðe íurar / gran falſſidade.
ant á / omagen ða uírgen. / que é ſeíno2 ðe uer/ðade.

E Deſto uos / quero falar.
ðun gran / miragre τ contar.
5 que fanta maria / moſtrar.
foi en // murça na Cidaðe.
po2 un que auer / á guardar.
deu á / outr en fialdade.

Guardar ſe ðeue / toð ome ðe íurar / gran falſſidade.
10 ant / á omagen ða uír/gen. que é ſen/no2 ðe uer/ðade.

[22v]

Que llo teueſſe po2 llo ðar
quando llo foſſe ðmāðar
maif aq̄le foillo negar
ðizenðo gran tozpidade
15 fezeſtes ſol ðeſto cuidar
τ allur ó ðemandade.
**Guardarſſe ðeue toð ome
ðe íurar gran falſſidade**

⁵⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Ca eu non tēno uoffaū
20 nen nūca foi ē meu poḏ⁵⁶
τ Com ídes oza ðizer.
tal Mentíra τ calade.
ðiff o outro ide fazer
iura ant á m'gestade
25 **Guardarffe ðeue toḏ ome**
ðe íurar gran falffidade

Da uírgen ðeḡ ðeḡ p̄nder
q'f carne p̄ nof τ nacer.
ðiffoll aquel fol ðetēer
30 non me q̄ro pois āðade
á íura enðe Receber
τ pois ðo al uof q'tade
Guardarffe ðeue toḏ òe
ðe íurar ḡñ falffidade

35 **D**aquesto iurar ñ ðultou
τ pois que a íura íurou
ða eigreia ýr fe cuidou
mas esto foi uāðade.
ca ó queixo lle ðerríbou
40 ðeḡ con ḡñð enfermidaḏ
Guardarffe ðeue toḏ òe
ðe íurar ḡñ falffidade

E quis falar maf ñ falou
τ però á ýr ffe fillou
45 τ ú á ffa Casa chegou
muit aḏurðífse cham'ðe
un p̄st aq̄n fe cōfessou
ðeftes mēozes ūu frade
Guardarffe ðeue toḏ òe
50 **ðe íurar ḡñ falffidade**

⁵⁶ <meu poḏ> está escrito sobre raspadura.

E começouff a repentir
de fe9 peccados τ fentir
mas aql nō q'f descob'z
deque fez grand eidaade.
55 /ca outra doo2 lo ferir.
foi po2 en par caridade
**Guardar fe deue tod ome
de iurar gran falffidade**

E tan muito ó foi seguir
60 q̄ ia nō pude m̄s m̄tir
τ ó frađe fez uijR.
dizendo po2 deuf úuiaḁ
ca á alma mi q̄r faýr
po2 que mentí τ uof ḁaḁ
65 **Guardarffe deue tod ome
de iurar gran falffidade**

My ofello ca fiz gñ mal
ca iurei come defleal.
par de9 gñ m̄tira m^ortal
70 τ á deus po2 mí rogade
τ áó que fui mentiral
ó feu do meu llo p̄gade
**Guardarffe deue tod oe
de iurar gñ falffidade**

75 **A** á uirgen que pode ual
madze do Rei eſperital.
po2 mi rogad en g'fa tal
que non cate mia m̄daḁ
τ á tercer dia Sen al
80 foi mozté po2 en loade.
**Guardarffe deue tod oe
de iurar gñ falffidade**

A uirgen mui de cozaçon
todos con gran deuoçon
85 que femp̄ derre docaion

nos guarde p̄ fa bōdade
τ que de feu fillo perdon
nos de po2 ffa piedade.
Guardarffe deue toð òe
90 de iurar gñ falffidade

Affi que òo Demo felon
non entrem9 en fa p'ion
nen caiam9 en cofoion.
mentindo po2 hualdað
95 τ poif el p̄ef po2 nof paxō
de nos no feu Reýndade.
Guardarffe deue toð òe.
de iurar gñ falffidade.

[23r] miniatura

[23v]

F 22 <CSM 265>

Como fanta maría guareceu á /Johan Damacēo da mão quelle /mandara tallar ó
Emperado2.

Semp2 á uirgē / fanta da bon / gualardon.
aos feus que to2to p2en/ðen fen razon.

Un miragre deſto / que eſcrit achei.
en un líurantigo / uos o2a òirei.
5 que á uírgen maðze / fez òo alto Reý.
onð aiades piadaðé de/uoçon.

Semp2 á uirgen

Iohan Damascen oúúe nome fei ben.
po2 quen o miragre fez aque nos //ten.
10 enfirmeſperança de nos fazer / ben.
eno paraýſo u os fantos ſon.
Semp2 á u'gen fanta da bō gualardon

Eft ome de línage foi non Rafez,
mais de grādē fempze de fá menynez
15 apzendeu nas artes po2 que maýo2 p̄z
ouúe dos que eran en ffa sazõn.
Semp2 á u'gē fanta da bõ gualardõ

De fáber. τ foubē fempze ben fen mal.
τ fanta maría á que podé Val.
20 amou mais que al ren τ po2 lle leal.
Seer entrou logo en Relígiõn.
Semp2 á u'gē fanta da bõ gualardõ

E fas ozas todas fempze Ben rezou.
τ pois foi de missá mui ben á cantou
25 á uirgen loandõ mais pois catiuou
de mouros τ leuado foi en pziõn.
Semp2 á u'gen fanta da bõ gualardõ

A Perffia τ un Mouro rico Deu.
po2 el feu auer τ ficou Servo feu.
30 τ alý iazendo per quant apziX eu.
femp2 á deus rogaua mui de cozaõn.
Semp2 á u'gē fca da bon gualardõn

Ea fanta María que aiudaR.
o quifellé daquela Coita tiraR.
35 τ ela ó fez á feu Señõ2 amaR.
affi que o leixou entrar á baldõn.
Semp2 á u'gen fca da bõ gualardõn

En ffa Casa τ amoftrar a LeeR.
a Seu fillé outrossi a Escreuer
40 com el escreuía que fol coñócer
non podian nen fazer estremaõn.
Semp2 á u'gen fanta da bõ gualardõ

Qual deles escreuia mais nē mello2
τ pois esto foubē ó EmperadoR.

45 enuíou dizet ááquel feu Señíoz
que logo fen al llo enuiaffén don.
Semp2 á u'gen fánta da bō gualardō.

[24r]

E Ele ó fezo logo Manaman.
τ ó enperadoz poilo uíu mui gran.
50 pɾazer cō el oúúé en ozden de San.
Bēeito ó fez logo meter enton.
Semp2 á u'gē fánta da bō gualardō.

Un Mōefteiro per quant apzendi
que era en Roma τ ýano ý
55 Véér á meudé el Eftand alý.
feu confsell oýa fempzé feu fermō.
Semp2 á u'gē fánta da bō gualardō.

E fempze lle confsellaua que con de9
fe teueffé muité Defý a os Seus.
60 fempze ben fezeffé pobzes τ Rome9
oúúeffén mui gran pté mui gñ q'nō
Semp2 á u'gen fánta da bō gualardō

Mas en Perffia o fillo do burges.
cuio pzefo foza tal Enueia pzes.
65 que fezo de Cartas dous paref ou tres
τ enuíou sobze atal Entençon.
Semp2 á u'gen fánta da bō gualardō

Poz que ffá letera eftremar a Dur.
podería ome da Sua nen llur.
70 poilas achaffén ca nunca mur cō mur
fé mais femellaron en fua feiçon.
Semp2 á u'gen fca da bon gualardon

E diffé á un feu ome uarte feñíeR.
ben alý ú ó Emperadoz fueuR.
75 aqueftas cartas deitaras como q̄r.

long hũa Doutra ca aiuntadas nõ
Semp2 á u'gen fca da bõ gualardõn

E ó Mandadeiro defto non falir.
quís. τ foi deitar as cartas fen mētír
80 ú ó Emperado2 achou que abzír
as foi. τ toznou b2auo com un leon.
Semp2 á u'gen fca da bõ gualardõn

Ca as Cartas dizian aos Dala.
noffos amígos que en affrica á.
85 eu johan Damascẽo que uíuáca
uos enuío Saudar con bēeiçon.
Semp2 á u'gen fãnta da bõ gualardõ

De Deus noffo padze que en Ceo ffe
que eno Empeiro pouca Gent é.
90 fãbede τ Mal bafitido ala ffe.
eftá po2 que uos tofte de Suggeçon.⁵⁷

/Poderedes faÿr Oza fe uos p2az.
ó Emperado2 pois uíu efto affaz
Cátou as leteras τ diffõ malua3
95 Johan Damascen aquefta traíçon.
Semp2 á u'gẽ fãnta da bõ gualardõ.

Fe3. ca deftas Leteras fíón ben fis
que ele as efcreuíu par fan Denís
mais farei uoll eu óque mal fa3 quís
100 que el de ffi ueia muí máá víjon.
Semp2 á u'gẽ fãnta da bõ gualardõ.

Log enton á os feus confello pedíu
fob2aquefte feito τ pois que oÿu.
á don johan Damascẽo ú ó uÿu
105 o Pobóo mandoulle fazer líjon.
Semp2 á u'gen fca da bõ gualardõn.

⁵⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

E á un feu ome Diffe logo Tol.
lla mão deftra po2 que fez come fol
aquela Carta τ pois faça ffa p2ol
110 per ú mais poder. τ el en Ozaçon.
Semp2 á u'gen fca da bō gualardon.

Se foi deitar per com ó efcrito D13.
antó altar da fanta emperad213.
τ D13end affi fet eu feruíço fiz.
115 moftra teu miragr en tā grād ocaion.
Semp2 á u'gen fca da bō gualardon.

Que collí da mão mais quant hūa no3
non dou pela chaga ca non dol nē coz
maif que es mad2e daquel que ayo3
120 chamadé dos gregos fas ta petiçon.
Semp2 á u'gen fca da bō gualardon

Que me de mia mão ca eu nunca fix
eſta traçon nen fazela non quíx.
τ fe cantar ou Lóó2 eu De ti dix.
125 que te p2ougueffe fafle tu eſte fon.
Semp2 á u'gen fca da bon gualardon.

Toda á Noite ben atēena Luz.
ioúúeſto D13endo τ tenduð en cruz
ant ó altar. mais la que fēp2e aduz.
130 ben. trouxe a Mão τ eno tocon.
Semp2 á u'gen fca da bō gualardon.

LLa pos τ foi fão eno mes Dab2íl.
τ logo ant ó Emperado2 gentíl.
τ ante outros omēes ben cen mil
135 cantou fá miſſa τ fez ḡñ p2eciffon.⁵⁸

⁵⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[24v] miniatura

[25r] miniatura

[25v]

F 23 <CSM 324>

Efta é como fanta ma/ría guareceu na ffa eigre/ia en Seuílla ũu muḁo / que auía
ḁo9 an9 q̄ ñ falara.

A fēno2 / qué / mui ben foube per / fa lingua responder.
a Gabziel mui ben / poḁe lingua muḁa / cózreger.

Daquest un muj / gran miragre uos / ðirei fen ren men//tír.
mui fremofé / muit apofto. τ fa/bozofo ḁoŷr.
5 que / moftrou fanta ma/ría aquela que foi / parír.
ḁeus τ ome / iefu crífto. que / po2 nos quis pois / mozreR.

A fēníno2 que muj / ben foube per ffa / [26r] lingua responder.
a Gabziel / mui ben poḁe língua muḁa.c.

Aquesto foi en Seuílla / po2 q̄nt enḁ eu apzendi
10 ḁua omagē mui bela. / que trouxera el Rei ý.
ḁa uirgen fanta mória. / que eu per me9 oll9 vj
fazer mui ḡnḁef mirag's / en enfermos guarecer.
a fēno2 q̄ mui bē foube

Efta era tan fremofá. / τ De tan bōa feiçon.
15 que quen q̄r q̄ á uíja / folgaualló Cozaçon.
τ po2 enḁ el Rei todos / auían gran Deuoçon
en ela. τ amýuḁi. / á ýan po2 en Véér.
a fēno2 q̄ mui bē foube

Onḁ auēo pois na fefta / ḁo Dia en que naceu
20 efta uirgen Groziofa / q̄ nof muito m̄l tolleu
que ó Demo n9 fazía / τ ena Graça meteu.
ḁe feu fillo jefo crífto / que quis omé ḁe9 féér.
a fēno2 q̄ mui bē foube

Effe Dia que uos ḁigo / el Rei ffa Miffá oýu
25 na grand eigreia ḁa fée / queffe nunca en partíu

ataque foi toda Dita / mais o Poble lle pedíu
que aquela ffa omagē / lles fezeff alý trageR.
a fēno2 q̄ mu1 bē foube

30 /E el Rei con amo2 grande / que auia do Logar.
p̄ que feu padzé fá m̄dze / fezera y SoteíraR.
outo2goullēf a omagē / τ non q'f per ren tardar
q̄lla nō trouxeffe logo / fen fillar neun lezer.
a fēno2 q̄ mu1 bē foube

35 E foi log a ffa Capela. / queffe non deteue ren
τ leuoullēf a omagē / apoftamētē mu1 ben
con mu1 ḡñdef p̄cifōes / com atal feito conuen
loandé áque é Loada. / τ deue fempze féÉR.
a fēno2 q̄ mu1 bē foube

40 E tanto que á omagen / á á Eigreja chegou.
ūu mudo q̄ dētr estaua / per fīnas empzegūtou
que er é pois llo differō / á lingua felle foltou.
falandé á uirgen fanta / começou á BēeizeR.
a fēno2 q̄ mu1 bē foube

45 Dous anos fo2 q̄ nunca / falara el tal nē qual.
maf oque p'meiro diffe / foi fanta María ual
ca po2 ti fón guarido / a1 feñío2 Esperital.
τ começou log af mãos / contra os Ceos ergeR.
a fēno2 q̄ mu1 bē foube

50 El Rei τ quant9 y eran / deron po2 en gran lóo2
á á uirgen Groziofa. / maðze de noftro fēno2.
po2 que áel τ á todos / lles mostrou atal am̄
que tan fremofo mírag^e / foi ben ant eles fazeR.⁵⁹

[26v] miniatura (só os cadros)

[27r]

⁵⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

F 24 <CSM 321>

Como fãnta Maria gua/receu en Cozdoua hũa mo/ça ðũa grand̃ enfermida/de que
auía.

O Que mui tarðe / ou nunca fe pode poz me/ezãa.
fãar en mui pouco / tempo guareçã fãnta Re/ýníãa.

Ca oque fifica / mandã. fazer poz auer fãu/ðe.
ó enferm en grandes / tempos. fãa per fã gran uertude.
5 tan tofte fãnta / maría. poz en fe ela ma//iude.
uos ðirei un feú mj/ragre. que fez en hũa me/níãa.

O que mui tarðe.

Efta ðe Cozdoua era. na/tural τ paðecia.
enferme/ðaðe mui fozte. que na / garganta auía.
10 aque / chaman lamparões. que é / máã maloutía.
τ paßãra ia tres anos que eta ðóóz / tíãa.

O que mui tarðe

[27v]

Sa maðze con coita ðela / entãl q̃lla ben guarífẽ
non catou ðedar á mege^s /toðo quanto lle peðífẽn
15 nen á fíficos ða teírra. / rogãdolles que á uiffẽ
τ marauedis quinentos. / ou mais lles ðeu á meßqãa
O que mui tarðe ou nũca

Mais eles poz nulla coufa / quelles ðeffẽ nõ poderõ
fãala nẽ pzol lef ouúe / quanta fifica fezeron.
20 però todolos ðýeiros. / que ela lles ðeu ouueĩ
affi que á moller bõa / ficou en cona eßpãna.
O q̃ mui tarðe ou nunca

A moller con eßta coita / non fãbia que fezeffẽ
τ ðo auer τ Da filla. / que conffello ý p̃feffẽ
25 maif enton ũu ome bõo / conffelloulle q̃ ðiffeffẽ
eft al Rei τ á Leuaífẽ / ca pera el Conuíãna.
O que mui tarðe ou nũca

E Diffell ai moller bōa / fe noſtro fēno2 mīude
todolos Reis crífchāos / an aqueſto po2 uertude
30 q̄ ſol q̄ pōnan ſas māos / ſobze tal dōór Saude.
an. τ po2 en u9 cōſfello / q̄ ſeiaðes maññāya.
O q̄ mui tarðe ou nunca

Antel Rey. τ irey logo. / uoſco ſe ðeus me ðefēða
ðe mal. τ ðe uoſſa filla / lle contarei uoſſa fažēða
35 τ ðeſque llo ouúer ðito / ben ſei logo ſen cōtēða
que el Rey p̄ ſa m̄cēe. / uos acozrera agyñña.⁶⁰

Ei foi al Rey τ contoulo / τ reſpoſlel Rey amigo
á eſto que me ðizeðes. / uos reſponð affi τ ðigo.
q̄ ó q̄ me conſſellades / ſol ñ ual ūu mui m̄l figo
40 però quefaladeſ muito / τ toſte com andozña.
O que mui tarðe ou nūca

Ca ðizeðes que uertude. / ei. ðizeðes neicidaðe.
mais fažed agoza tāto / eu Direi τ uos calaðe.
τ leuarei á menyñna / ant a bela maieſtaðe.
45 ða uirgen q̄ é enuolta / ena purpura fāguya.
O q̄ mui tarðe ou nunca

E pois fo2 á miſſa Dita / lauena ða agua crara
á ela τ á Seu fillo. / toð o Cozpo τ a Cara.
τ beuao á menyñña / ðo Calez q̄ ſobzá ara.
50 eſta u ſſe faž o ſanguj / ðe ðe9 ðo uyo ða uyna.
O q̄ mui tarðe ou nunca

E beuáá tantos Dias. / quātas letras fō achada^s
eno nome ðe maria. / eſcritas τ feguradas.
τ affi no Dia quīto / ſeran toðas acabaðas
55 τ ðeſta enfermidaðe / guaíra log á paſtozña.
O q̄ mui tarðe ou nunca.

⁶⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Efto foi foi feita á moça / a q̄tro dias guarída.
foi do bʒacé da gargāta / pola feńío2 q̄ da uída
aos que amā feu fillo / τ tal faude comprída
60 oúúe fen beuer árrope / nen auer bańío de t̄ya.⁶¹

[28r] miniatura (só os cadros)

[28v]

F 25 <CSM 322>

Como fanta maria guáríu ũu ome en Euo2a q̄ oúúera de mozórer ðun offo q̄ t̄ja na gargāta.

A Virgen que de ðeus maðze efté filla τ criada.
ðacozórer os peccadozes femp2 / eſta apparellada.

Ca nos non acozóer en ðia finaado nen en o2a
mas femp2e / en todo tempo. ðacozórer non nos ðemo2a.
5 τ puńía en todas guíſas como / non fiquemos fo2a.
do Reýno de ðeus feu fillo. onð é Reyńía alçada.

A Virgen que de ðe9 maðze efté filla τ criada.
ðacozórer os peccadozef femp2 eſtá apparellada.

/De mais fináadamēte / nas ḡndes enf̄midades
10 de dóózes τ de Coitas. / acozóre con piadaðes
τ de tal razō com eſta / uos ðirei fem aſcuitarōs
un ḡn miragre q̄ fezo / eſta feńio2 muitōzrað.
a u'gen q̄ de ðe9 maðze.

En Euo2a foi ũu ome / que ena uirgen fiaua
15 muito τ que Cadaðia / a ela Sacomendaua
τ auēoll h̄ua Noyte / en f̄fa Cafá ú Cēaua.
que oúúera féer mo2to / á Defó2a fen tarðada.
a u'gen q̄ de ðe9 maðze.

Ca el gran comedo2 era / τ Metía os bocados
20 muit á meude na boca / grandes τ ðefmefurað9

⁶¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

τ áa Noite cēaua. / ðūus cōellos affados.
/ atraueffouxell un offo. / na garganta τ farraða
a u'gen q̄ de ðe9 maðze.

25 **A** ouue ðe tal maneira. / que cuidou fer affogado
ca aquel offo llauia. / ó Gozgomel atapado
affi que en pouca ðoza / ó ouúe tan fozt inchado
que folego non podia / coller nen ar falar nada.
a u'gen q̄ de ðe9 maðze este

30 **A**ffi esteue gran tempo / que fol comer nō podía
nen beuer nenhūa coufa / fenon caldóu agua fría
ataque chegou á festa / ða uírgen fanta maría
que cae no mes Dagofto / quand ela foi Cozōada.
a u'gen q̄ de ðe9 maðze.

35 **E**nton todos fe9 parētes / τ amigos ó fillaron
τ áa Egreia Defta // nobze feñínoz a leuaron
τ téendóo por Moztto / ant ó altar ó ðeitaron.
τ teuý aquela Noite. / τ contra á maðurgada
a u'gen q̄ de ðe9 maðze este

40 **Q**vand á missa ia dízia / filló ó tofte tan fozte.
que todos cuidaron logo / que era chegad á mozte
maif á uirgen groziófa / que ðos coitados conozté
este non q's que mozrefe / alý Daquela uegada.
a u'gen q̄ de ðe9 maðze este

45 **M**as guifou que en toffiðo / lle fez ðeitar mantēente
aquel offo pela Boca. / ante toda quanta gēte
ý estaua τ tan Tofte. / loozes De bōamente.
ðeron á fanta maría / á maðze de ðeus amaða
a u'gen q̄ de ðe9 maðze este.

[29r] miniatura

[29v]

F 26 <CSM 323>

Como fanta maria refu/citou en Coira ūa aldeia / de Seuilla uū menyo de / morte.

O Ntre to/dalas / uertudes que á á uir/gen fon dadas.
e de / guardar ben as coufas / que lle fon acomenda/das.

Ca ela que é / guardaada. pode guar/dar fen contenda.
ben / ó quell á guardar deren // τ tēer en ffa comen/da.
5 τ ποz enð un grā / miragre. ðirei fe ðeus / me ðeffenda.
que fez / esta que ia outros. / á feitos muitas ue/gadas.

O ntre to/dalas uertudes. que / á á uirgen fon dadas.
é de guardar ben as cou/fas. que lle fon acomñada^s.

[30r]

[E] N Coira cabo feuilla / foi este miragre feito.
10 no tempo q̄ aboyucef / paffou ben pelo estreito
Dalgizira τ á térra / de Seuilla toð á eito
cozíreu τ muitas aldeas / foron ðθ mour⁹ q̄im^{da}s.

Ontre todalas ūtudes

[A] Lý era un bon ome / que un filyno auía.
15 pequeno q̄ tant am^{ua} / com á uída q̄ uiuía.
a este ðeu hūa feuer / τ foi mozt á tcer Dia
ó Padze con coita ðele / en fas façef ðeu palm^{da}s

Ontre todalas ūtudes

[E] Depenou feus cabelos / τ fez ποz ele gran ðóó
20 ðizenðo ai eu meu fillo / como fico ðe tí sóó.
quisera eu q̄ tu uiffes / mín com eu ui teu auóó
meu padze que me fazía / muitas m̄céés grāadas

Ontre todalas ūtudes

[E] el aquefto Dizendo. / os mouros logo deita^r
25 fás algaras τ cozíron / τ roubarō q̄nt acharō.
τ os de Coira cozírendo / toðo ó logar leixaron
τ fogiron τ ficaron. / as casaf ðefamparaðas

Ontre toðalas ũtudes

[A]quel ome que feu fillo / pera foteírrar estaua.
30 quādo uíu coírer a uíla / ó fillo ðefāmparaua.
τ áá uírgen Bēeíta / logo o acomenðaua
τ toðo quāt al auía / chozando á fāluçadas.⁶²

/[F]oiíf ó ome τ os mour⁹ / toð aquel logar coírerō.
mais na cafa ðaḡft ome / non entrarō nē tāgerō
35 τ pero toðolos outros / quant auian ý perðer
non perðeu ó ome bōo / ualoz ðe tres ðýeiradas

Ontre toðalas ũtudes

[C]a log en aquela Cafā / entrou a fēnoz cōpziða
ðe toðo ben τ tan tofte / ðeu áó minýno uída
40 τ ḡḡðou af ouḡs coufas / ḡ nō achou poiḡ falída
ome ðe ren en fá Cafā / nen fol as poztas b'tadas

Ontre toðalas ũtudes

[E] achou Seu fillo uíuo / τ pḡeguntoulle que er⁴
onðe como refozḡira. / ca poz moztō ó teuera
45 τ el lle Diḡfe que hūa / ðona con el Efteðera.
ḡ ó guardara ð⁹ mour⁹ / τ fas couḡaf bē ḡḡðadas

Ontre toðalas ũtudes

[F]ozan que fol nō tāgerā / en elas nē niūu ðano
fezeran nen eno leito. / nen na meḡa nē no fcan^o
50 quand est oýu ó bō ome / com era muí fen ēgano
foi chamar á fe⁹ uezýos / τ pois lles ouíue m^oḡḡðas

Ontre toðalas ũtudes.

[T]odas estas marauillas / lóózes poz ende ðeron.
áá uírgen groziḡfa. / τ aquantos llo ðiḡḡer
55 bēeizeron ó feu nome / τ gran festa lle fezerō
τ ouíý con alegría. / muitas lag¹maḡ chozada^{s63}

⁶² Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

⁶³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[30v] miniatura

[31r]

F 27 <CSM 240>

[E] fta é de lóoz de fanta maría

[O] s pecca/ðozes to/ðos loaran.
fanta maría / ca ðereit ý an.

[E] Na loar / τ ðizelo feu ben.
τ non / cuidar nunca en outra / ren.
5 ca pois que peccan / per feu mao fen.
roga / po2 eles a ðo bon talan.

[O] s peccaðozes todos loaran
fanta maria ca ðereit ý an.

10 / [E] Na loar τ femp2e loareý.
os feus feitos ca out° bē nō e1
τ po2 aquefto ðereito farey
τ os Coitadōs ðereito faran
Os peccaðozes todos loaran

15 [E] Na loar τ femp2 efto fazer.
po2 las coitas ðeque faz lezer
quando ðeus uéé ýrádo feer
po2 los pefares quelle faž uan
Os peccaðozes todos loaran

20 [E] Na loar τ nunca fazer al.
ca ú á chaman femp2 ela ýual
τ per ela fomos liuref ðe mal
τ ðo peccaðo que fezo adan
Os peccaðozes todos loaran

25 [E] Na loar τ Dizer ó feu p2ez.
τ quanto bē ela no mūdo fež.

τ como roga po2 nof cada ue3
que pecamos po2 n9 falúr ð pñ
Os peccadozes todos loaran.

[E] Na loar τ Dereito fera.
30 ca muito bē n9 fez femp2é far“
τ fe non foff ela fo2am9 ia
todos con abiron τ cō Datā.
Os peccadozes todos loaran.

[E] Na loar τ farán gran razon
35 ca ela ped á feu fillo perdon
qñd eles erran τ outro pad2ō
nunca oueron neno auerā
Os peccadozes todos loaran

[E] Na loar τ quen esto fezer.
40 fara dereito pois fēp2 ela q̄r.
rogar p̄ nof ú nof á míf mest̄
po2 nos tirar de coital τ ðafan
Os peccadozes todos loaran.

[E] Na loar ca deus nonlle fez par
45 τ po2 en deumos a confiar.
ðela que p̄ nof ðe9 uerra rogar.
alý u todos muito temeran.
Os peccadozes todos loaran.

[E] Na loar ca u nofiro fenno2
50 eno joy3o mais ýrado fo2.
perðōarlles a polo feu amo2
τ eftes taes non fe perðeran.⁶⁴

[31v] miniatura (só os cadros)

[32r] miniatura

[32v]

⁶⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

F 28 <CSM 285>

[E]fta é como fanta maria fez á á monia que non quis po2 ela leixar ðeffir con un /
Caualeiro que ffe toznás a fua Ozden. τ á ó Caualeiro fez outroffi que fillaffe reli/giON.

[D]O ðem a perfia.

nona toll outra coufa come fanta maría.

[D]eft un fremofo miragre. uos quer eu o2a contaR.

que po2 hũa monia fazer quis. a fanta Reýnna.

5 que per com eu ap2endi. era ðe / muí bon femellar.

τ ðe fremofo parecer. τ apofa minýnía.

τ gran crezezia.

τ grand / ozðyamento. efa ðona auía.

τ ðemais fabia.

10 amar mís ðoutra coufa. á u'gen que n9 guía.

[D]o ðem á perfia. nona toll outra coufa comé fanta maria.

/[S]en toð efto ðelinage / muit alt era τ mello2

falaua ðouf moller / τ po2 aqfto á efa.

fillou p' fa cõpãneira / τ p' fa aguarðadoR

15 po2 que muito a p'caú / ðe fen a abadeffa.

τ ú quer que ýa

ia mais aquela mõia / nunca ðe fy partía.

ante á Metía.

entodolos fe9 feitos / caða que os fazia.

20 Do ðem á perfia.

/[U]n fobzýn eft abadeffa / auía q̄ muí gn ben.

quería q̄ era mínýe / apofe é fremofo.

efte ðef q̄ uíu á mõia. / q'f lle mello2 ðouf ren

τ en g'far q̄ a oueffe / foi tan aguçofo.

25 que non era Dia.

q̄ll el muitaf uegadas / fa Coita non Dizía

τ lle Prometía

que ffe con el fe foffe / Con ela Cafarýa.

Do ðem á perfia.

30 /[E] demaif q̄ grād h'ðade / lle Daria τ aueR.
 τ á tría fēp2 onrāda / Rica τ Vicoſa.
 τ que nūca del peſaR. / recebería maif p2azer
 τ tanto lle ðiff aq̄ſto / que ela Sabo2oſa.
 foi. τ Dalegría.

35 lle iurou en fas māos / que con ele Sirýa.
 τ que Leixaría.
 log aquel mōeſteiro / u al non aueria.
Do ðem á perfia.

[33r]

[E] ſſa noit aq̄la mōia / toðas fas couſaf g'fou
 40 p̄ ſe cō feu amigo yr / mas en hūa Capela
 ða u'rgē ſca maríanto / altar Sagēollou.
 cho2ād āt hūa fa om̄gē / que era Mui bela
 τ fell Eſpedóya.
 mas q̄ndo foi n' po2ta / per ela non Podía
 45 Saýr. ca Viýa.
 ðeant á maieſtade / que lla po2ta choýa.
Do ðem a perfia.

[D] eſto foi tan eſpātaða / τ oúúe pauo2 atal.
 q̄ſſe foi q̄nto ir m̄if poðe / á ó Do2miðoýro.
 50 maila u'rgen gro2ioſa / reyñía eſperital.
 fezo q̄ á el eſſa noite / enganou agoýro.
 τ foiſſe ſſa Via.
 m̄iðizēdo quē nunca / po2 moller Creería
 τ Ela ia3ía.

55 coitada en feu leito / que per rē nō ðurmia.
Do ðem á perfia

[O] utro ðia ḡñ mannáá / atanto que á luz uíu
 a abadeſſa fſe leuou / τ á Monia con ella
 τ log aquel feu amigo / uēo quell árreferýu.
 60 como non ſayū á ele / ðeque mui ḡñ querela
 ſemp2 auer Deuýa
 mais ella lle iuraua / q̄ mui mal ſe ſentýa
 Però toda uýa.

quando uēeffa noite / que pera el yrffya.⁶⁵

- 65 /[P]ois uēo a ouf' noite / como na p'meira fez
τ πο2 ιρρfēnde fā črreir' / foi á á Eigreia.
τ qñdo flēn q'f fayr / a u'gen fca do bon p2e3
proufēll ē cruz en' po2t' / τ Diffē non feia
que tan gran folia
- 70 façās cōtra meu fillo / nen tan gñd oufādia
Ca eu non Sería
tēuða de Rogarlle / πο2 tí nen moirya.

Do ðem á perfia

- [A] mōia cō muí gñ coita / de con feu amigo fyr.
75 m'car de noit aá eigreí' / foi na Maieftade
fol mētef nō q'f tēer / ante foi á po2t abzír
τ faýu per ela τ foiffe / τ fez ý Maldade.
maf muit en p2azía
á aquel feu amigo / τ bena Recebya.
- 80 τ logo Tragya.
un palafre muí bzāco / en que a el Subía.

Do ðem á perfia

- [P]ola leuou á ffa teíra. / τ con ela iuras p2es.
muí bē lloúúe cōp'd aqlo / que lle Conuēera.
85 aýnda muí míf lle ðeu / q̄ ante q̄ passaf ũ mes
á fez feñno2 de fā erðað / mais call el Diffēra
τ ela viuyā
a mais uiçofā ðona / que uiuer poðerya
τ quanto querya.
- 90 toð aquel feu amigo / lle Daua τ cōp2ia.⁶⁶

- /[A]ffí ambos esteueron / uiçofos a feu talan
τ ðe9 soffreu q̄ ouúeffē / fillos muitos τ fillas
muí gñðef τ muí f'm'9 / maf a u'gē q̄ muí gran
pefar ouúe ðaq̄lfe feito / fez ý Marauillas.
- 95 Que apparecya

⁶⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

⁶⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

á ela en Dozmindò / τ malá repzendÿa
ðizendò Sandÿa.
τ como começafte / a tan gran baueq'a.

Do ðem á perfia

- 100 [E]_N leixar teu mōefteiro / ú uiuías com eu fei
mui bē.τ muitōzradñte / τ ýr ta Carreira.
τ ðefdeññares amín / τ á meu fillo fco Rei
τ non aueref ūgoñna / en ni hūa maneira
poz eft eu Terrýa.
105 poz bē quiete toznaffes / pera á ta Mongýa
τ Eu guifarýa.
logo con ðe9 meu fillo / que te Perðoarýa.
Do ðem a perfia.

- [A] Dona ðaquefte fōno / foi Espantada affý.
110 q̄ trem̄do muité chozād° / ðiff á feu Marido.
toda a uifō que uira / τ per quāt eu aḡndi
q'fo ðe9 que ða fá graç / foff ele ben compzido
τ ó quell Oýa.
todo llo Outozgaua / τ ðela ffe partýa
105 τ Doutr abadýa
Religion fillaua / en que á ðeus fúia.⁶⁷

[33v] miniatura

[34r]

F 29 <CSM 303>

[E] fta é como á omage ðe / fca. m' falou naf olgas ðe / burgof á hūa menýa que /
auia gran medo ðe ffa tía / poz traueffura q̄ fezera.

Poz fol / tenno / quen na uirgē / non a mui grād / asperança.
ca noff / effozcé nos medos / τ nas coitas am/parança.

Defto ðirei un mj/ragre. que conteu // no mōefteiro.
ðe / Burgos τ fem oýr/ðes. ðireiuolo toð / inteiro.

⁶⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

5 que moſ/trou fanta maría / po2 toller medé / faz feiro.
dūa mo/ça que auia. toð / eſto fen ðouídaça

Po2 fol teñío quē na uirgen non á

[34v]

muí grand asperança.

ca noſſ effoꝛcé nos / méðos. τ nas coitas / amparança.

10 Coſtumé q̄ as menyas / que ena oꝛðin criadas
ſon q̄ gñðes traueſſuras / fazem algūas uegadas
pozen freiraſ q̄ aſ gñðan / lles ðan per q̄ caſtigðas
ſeian τ nō façā couſas / per que caiā en errāça.

Po2 fol tēno q̄ na u'gē

15 Onðe ðaqueſto auēo. / que hūa moça fazía
ámeuði traueſſuras / que peſauan a ſſā tia
τ caſtigauáá enðe / ca maýoꝛ ben lle q̄ría
ca ſi nen a ou' couſa / τ po2 enðe ſē ðultāça.

Po2 fol tēno q̄ na u'gē

20 Atan gran medo auia / ðela que fol nō ouſaua
aparecer ú á uiſſe. / qñð algūa ueꝛ erraua
τ á freira dūa parte / á ferié⁶⁸ Caſtigaua.
τ ða outra lle fazía / muit algué muita c'āça⁶⁹

Po2 fol tēno q̄ na u'gē

25 /Onðe un Dia llavēo / q̄ fez muit gñ tūeſſura
po2 que aquela ſſā tia / oúúe ðela gñ rancura
τ buſcou a po2 feríla / maíſ ela po2 ſſa ueſta
bōa foíſſ áá omagē / ða uírgē ſē ðemozāça

Po2 fol tēno q̄ na u'gē

30 E chozando τ tremendo / ðiſſ ai u'gen groꝛioſa
acoꝛém á eſta coita / tu que es tan piadoſa
que acoꝛé los coitados / po2 en ſēnoꝛ pꝛecioſa

⁶⁸ <á ferié> está escrito sobre raspadura.

⁶⁹ No manuscrito a abreviatura aparece desprazada á esquerda do <c>. O feito pode responder a que o copista, ó verse constreñido polo espazo no final da liña, desprazase a abreviatura cara á esquerda para evitar a confluencia desta coa da vogal seguinte.

fais q̄ est éró q̄ fige / que caia en obzídanza⁷⁰

Poz fol tēno q̄ na u'gē

- 35 **D**e mia tia que aq̄fto / nūca lle uēna emēte
respos llēton á omagē / māffē en bon cōtenēte
aquefto q̄ me tu rogas / farei eu de bōamente⁷¹
tanto q̄ oi míf teu feito / nono metas en balāça
Poz fol tēno q̄ na u'gē

- 40 **D**efto que ðiff á omagē / foi á moça espantada
peró recebeu effoço. / de q̄ foi muí conoztada
τ ποif uēo outro Dia / ffa tia á ouú áchada
τ de ποif q̄ foub o feito / ouúe na u'gen fiança.
Poz fol tēno q̄ na u'gē

- 45 **E**a ffa Sobz̄ya logo. / pera ffa cafa leuou a
τ ðefali aδεante. / amou á muité orrou á
τ en logar ðe com ante / a fería faágou á.
τ ðo que faboz auía / fez llenð amoz τ pitāça⁷²

[35r] miniatura (só os cadros)

[35v]

F 30 <CSM 310>

De lóóð ðe fanta maría

Muito per / ðeuá Re/ýnna.

ðos ceos féer loada.

ðe nos. ca no mundo nada.

foi ben come froz ðe fpýría.

- 5 **C**a fempze fantuigada
foi. ðefque a fez feu padze
eno cozpo ðe ffa madze.
u iouue ðes pequenya.

⁷⁰ A grafia <ꝛ> parece estar escrita sobre raspadura e presenta unha morfoloxía un tanto distinta ás do resto.

⁷¹ <ðe bōam> parece estar escrito sobre raspadura.

⁷² Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

10 **M**uito per deua reynia
dos ceos feer loada.

/E ar foi de deus amada.
ca fempze fez boa uida.
τ de todo ben comprida
ar foi feendo menyia.

15 **M**uito per deua Reya.

E poz ende Saudada
foi do angeo a tanto
que lle diffo de9 o fato
de ti nacerá agynna.

20 **m**uito per deua reya
dos ceos feer loada.

E de pois ficou pzeina da
de deus poderofe forte
que poz nof pndeu morte
τ reforgiu mananya.
25 **m**uito per deua Reya
dos ceos feer loada.

E con deus e exalçada.
τ el lle deu tal uertude
30 que poz dar a nos faude
nola deu poz meezya.
muito per deua reya
dos ceos feer loada.

E poz en fennoz onrada
35 ta mercée en mi feia
que me leues u te ueia
daquesta uida mesqya.
muito per deua reya
dos ceos feer loada.

[36r] miniatura

[36v]

F 31 <CSM 253>

[E]fta é como un romeu de frança que ʒa á fantiago foi po2 fanta / maria de uíla
firga. τ nō pod en facar un bo2dō de ferro q̄ leuaua en pēedēça

De grad a fanta maria mercée τ piadaðe.
aos que ðe feus pe/cados lla pede con omiðaðe.

Ca pela ffa om[il]ðaðe⁷³. é ela lumé ef/pello.
ðe toðolos peccadozes. τ abzigo τ confello.
5 τ á ffa uirgijðaðe / legou forte no uencello.
o ðemo que nos quífera toð9 meter fo ffa grade.
De grad á fanta maría mercée τ piadaðe.
aos que ðe feus peccados.

/Eroga femp2 ao feu fillo / efa uirgen co2oada.
10 polos erros q̄ fazem9 / en efa uida m̄guada
q̄ nof perðon of pecað9 / ca xé noffa auogada.
pozen ðela un miragre / ðirei τ uos mafcuitade.
De gradá fanta maría

Un ome bōo mo2aua / ena v1la ðe Tolofa.
15 q̄ como q̄r q̄ peccaffe / ena uirgen gro2iofa.
femp2 auia gñ fiança / mais á fēno2 piadofa.⁷⁴
mostroulle ben q̄ auia / ðel mercée ðe uoōtaðe.
De gradá fanta maría

Ome bōo entendeu / que andaua en pecaðo
20 τ foiffe confellar logo / τ pois foi bē confellado
Recebeu en pēedença / que foiffe logo guifado
poza ʒr a Santiago. / ca lle mandou feu abaðe.⁷⁵

/Defi un bo2don leuaffe / ðe ferro en que ouúeffe
ðe líuras uijnté quatro / τ como q̄r que podeffe

⁷³ A parte central da palabra está afectada por unha mancha.

⁷⁴ <piadofa> está escrito sobre raspadura.

⁷⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

25 a falf coftaf ou na mão / o leuaff é ó Pofeffe
antó altar ðe fã jame / τ non foff en ποζιδαδε
De gradá fanta maría

El fez logo mandamēto / ðe feu abade fen falla.
τ o bozðon fazer tofte / mandou affe ðe⁹ me ualla
30 ðe uíjnt é q̄tro liuras / q̄ non mīgou nemigalla
fé quer uí eu q̄ no uíra / que mén cōtou á ūðade.
De gradá fanta maría

El yñdo per Castela. / con feu bozðō francañte
á Eigreja ðo cam̄yo. / uýu logo mantēnte
35 que chamā ðe vila firḡ / τ p̄eguntou aa gēte
poz aquel q̄ logar era / τ ðiffell entō ūu fraðe.⁷⁶

[37r]

Ali chaman vila firḡ / logar muí mrauillofo
en que muito bō miraḡ / femp̄ze faz τ fabozofō
a fãa uirgen maría. / maðze ðo Rei poðofō
40 τ á Eigreja é Sua / τ ðerredoz á herðade.
De gradá fanta maría

Oromeu q̄ muit am̄ua / á u'gen ðe ben cōp̄zida
ðefuíouffe ðó cam̄yo / τ fez enton alá ýða
τ meteuffe na eigreja / ú ffa Oraçon oýða.
45 foi ða uírgen groziōfa / enquē á toda bondade.
De gradá fanta maría

Eperðon ðe feus peccáð⁹ / pedíu ben alý Logo.
τ ðiff ai fanta maria / poz efte perðon te rogo.
τ tan toft ó bozðō groffō / quebzou pelo meo logo
50 que poféra con fa mão / el ant á ffa mageftade.
De grad á fanta maría

El uíu o bozðō⁷⁷ quebzado. / affi τ marauillouffe
que en ðuaí peçaf caeu / ia feité poz en finouffe

⁷⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

⁷⁷ <o bozðō> está escrito sobre raspadura.

τ quantos alí estauā / δεφι εντον leuātouffe
55 πο2 fir. τ δαλί leualo. / πο2 gāar ffa Carιδαδε.
De grad á fanta maría

E ó Bozdon que iaζία. / en duas peças no chāo
nono tírou da eigreia / pero era bon crífchāo
per poder que el ouueffe / τ πο2 en teue πο2 uāo
60 feu cuidé chozādo διffe / αι μαδ2ε δε δεus cataδε.⁷⁸

A uoffā mui gñ m̄cee / τ nō á mia defmfura
grand e fobeia τ fera / que me fez faζ loucura
deu querer ó bozδō uoffo / leuár. maif uof u'gē pura
ualla mia bondade uoffā / τ efto me perδōade.
65 *De gradá fanta maría*

E contou a razōn toda / como ó bozdon leuaua
affi Como ia oýftes / τ cada ūu Loaua.
de9. τ a ffa u'gen μαδ2ε / á Crerιζία cantaua.
log alý Salue regina / loand á Virgīδαδε.
70 *De gradá fanta maría*

Efta uírgen groziofá. / q̄ tal miragre fezera
τ per aquel entenderō / que ó ome Bōo era.
folto δε ffa pēedença / poif quelle tolleu tā fera
carrega que el Leuaua / do ferré δε ffa maldade.
75 *De grad á fanta maría*

Defi log a Santiago. / foi conp21r ffa rom̄ria
τ poif toznouff á ffa tra / feruíu mui bē toda uía
en quanto uíueu δε ḡdo / á uirgen fanta maría
τ πο2 aq̄fte Míragre. / todos llago2a rogaδε.
80 *De grad á fanta maría.*

Que n9 δε en este mudo. / á fazer ó feu feruíço.
τ nos guarde δε pecado / deírré δε Mao bolίço.
ffi que todof merefcam9 / uiuerm9 πο2 fēp2 en uίço
con ela τ con feu fillo / τ πο2 en amen cātade.⁷⁹

⁷⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

[37v] miniatura

[38r]

F 32 <CSM 204>

[E]fta é como fanta ma/ria guareceu un arcediá/go de grand̄ ēfermiðade / que auía p rogo ð fã ðomĩ/go.

Aquel / que á / uirgen fanta. ma/ria quifer feruir.
quand̄ ouuer coita / de mozte. beno pod̄ / ela guarír.

Daquesto a fãn / ðomingo. un mira/gre conteceu.
el un // bon arcediágo. en / fãa ozden recebeu.
5 que era mui letera/ðo. τ po2 auest en/tendeu.
que podía / en começo. per ele / mui mais comprir.

Aquel que á / uirgen fanta. ma/ría quifer fer/uir.
quand̄ ou [38v] uer coita de mozte. beno pod̄ ela / guarir.

El ðaquel arcediágo. / auia mui gñ faboR.
10 τ cõ ele Preegaua / ó ben de n̄o seńioz.
τ andando p̄egando / uēolle mui grã dooR
de guifa que nō podia / per ren folgar ne ðmír
aquele que á uirgē fanta

E era tan mui coitado / que non auía en fãi.
15 nen fol un final ð uíd̄ / τ os físicos Dalý.
ðizían que podería / ðaquela guarír affý.
como poderia mozte / de fo terra Refozgír.
aquele queá u'gē fanta

El iazend affi p̄ mozte / fãto ðomĩgo rogou
20 á uirgen fanta maría / que ffe logo ðemoft̄o
ao Enferm u iazia. / τ mui ben ó cõfoztou
τ o Doente mercée / começoulle de pedir.
aql̄ que á u'gen fanta

⁷⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

25 **P**os ela urgēef muitas // entraron τ a διζερ
fē fillaron ozaçōes / τ per feus liur9 leer.
τ δεσί ar começaron / elas δε mui ḡñ lezer.
a Cabeça τ ó Cozpo / τ os Pees á ungr.
aque! que á u'gē fanta

30 **A** cabeça log ungriron / poz lle δεuf ý fífo ðar.
τ ó cozpo poz ia fenpze / δε foziço fē quitar.
τ os pees poz con eles / ýr no mundo pēgar
τ que fezeffē af gentes / que efráuan repentir.
aque! que á u'gen fanta

35 **S**an Domīg en out^a cafa / iazia logué uíu mui bē
com ētrou fanta m^{ria} / τ muitolle p pug en
τ uíu ó enferm ūgido / τ δεulle graças pozē
τ diffō ai Groziōfa. / quen te poderá gracír.
aque! que á u'gē fanta

40 **T**antof bēes que tu fazes / áos que ó mefter an
τ ar ḡñ ben tu oes / áos que te rogar uan
τ δε como ced acozres / os que en coita efan
τ δε maif naf taf m^{cc}ees / nunca pod ome falir
aql que á u'gen fanta

45 **P**ois q̄ foi mui bē ūgido / fanta María faýu.
fē ðalí con ffas u'gēes / τ á ó Ceo sobýu.
τ log o arcediogo. / á effa oza Guarýu.
poz esto δε feu feruíço / non fē δεuom á partír.
aque! que á u'gen fca.

[39r] miniatura

[39v]

F 33 <CSM 202>

[E]fta é como fanta maria aíudou aó arce/diogo a acabar á pzoza que fazia de ffa looz / τ fe enclinou á omagen ant ele. τ diffelle / graças poz en.

Muito á fanta maria. maðze δε ðe9 / ḡñ faboz.

daíudar quen lle cantaref ou pzo/faf faz de looz.

E daq̄fto un miragre. oý / poucá reñer.
que a un arcidiago auēo q̄ gran / p̄zer.
5 auia en fazer pzoaf. de ffa looz τ dizer.
fa bondadé fa mefura. τ feu pze3 τ ffa ualor.⁸⁰

El hūa Pzoſa fazía. / que era feita mui bē.
ſe non foſſe hūa rima / ſoa que mínguaua en
τ achar nona podía / τ cuidaua que per ren
10 per el ia non ffacharía / nen per outro fabeðoz.
muíto á fanta maria

El ia po2 Defaſperaðo / deſſaquela rímachar
per ome daq̄ſte mūdo / foiff entō a un altar
da uírgen fanta m̄ría / τ Começoull a rogar
15 déffacabar eſta pzoſa. / quelle foiff aíudaðoz.⁸¹

/Ca ela era Ben feita / de ffa lóor τ de Deus
τ de Com á trijðade / entendeffen os encre9
τ el ðar non lle podía / ne un cabo maif of ſe9
gēollos ficou que ela / foiff enð acabaðoz.
20 **muíto á fanta maria**

Eſtand el affi en pzeceſ / uēolle a Cozaçon.
á Ríma q̄ lle mínguaua / que era de tal Razon.
en latín τ que moſſúa / Nobile triclínium.
τ non auía paraula / que ý fezeſſe melloz.
25 **muíto á fanta maria**

Eſta Rima que u9 ðigo / é que quer dizer affi.
nobze caſa de mozaða. / tres mozaðaf á en t̄y.
ðeuſ padze τ ó feu fillo / τ o fant Eſpirit ý.
uēeron mozar ſe falla / po2 nos fazerē amo2.
30 **muíto á fanta maria**

⁸⁰ Falta o refrán.

⁸¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Poif ouuá pzo facabaða / fanta María lóou
quella tan bē acabára / τ con gran pzaḗ chozou
mais á cabo ðūa peça / á ýmagen fencínou
ðela. τ muí paffo ðiffe / muítas gçaf meu fēno2.
35 **muíto á fanta maría**

Efte miragre que fanta / maría ðemostrar q's.
conteceu nō á gñ tēpo / na Cídaðe ðe París.
τ ueredes a ýmágen / po2 féérðef en mais fis
oge Dia enclinaða / eftar ðentr en fã víto2.⁸²

[40r] miniatura

[40v]

F 34 <CSM 216>

Esta é como fca maria fe / moftrou en femellança ðe / moller ðo caualeiro ao
ðemo. / τ ó ðemo fugíu ant ela.

O que en / fanta / maría. ðe cozaçon confiar.
non fe tema que o poffa / per ren ó ðem enganar.

Daqueft oza un míra/gre. fremoso quero ðizer.
que eu oy ðūa Dona. / que fillaua gran pza/zer.
5 en feruir fanta // maría. τ eno feu ben / fazer.
poýnía fua fa/zenða. τ todo feu / asperaR.

O que en fanta ma/ría. ðe cozaçon con/fiar.
non ffe te/ma que ó poffa. / per ren ó Dem / enganaR.

[41r]

Ela ðun bon caualeiro / muí rico era meller.
10 que perðera qñt auía / τ eralle muí mefter
ðeo cobzar τ quería. / cobzalo ia como quer
τ polo cobzar uaffalo / fe foi ðo ðemo toznar.

O que en fanta maría

⁸² Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

15 **Q**uelle ðiffo poif meu fode^s / mui grand algo u⁹ darej
τ uoffa moller tragede / á un monté falareý.
con ela. τ poz en Rico / fen mefura u⁹ fareý
o caualeir oýu efto. / τ foillo log outo²gar.

O que en fanta maría

20 **O** Diabo pois menage / do Caualeiro fillou.
q̄ ffa moll' lla²uffeffe / mui gñd algo llam^oft^ou
poz en como lla leuaffé / ó Caualeiro cuí^odu.
τ ðiffoll ai moll' treides / oge mίg á un logaR.

O que en fanta maría

25 **A** ela foille mui graue / poz de ffa Cafá faýR.
ca era ðia ða uirgen. / á que quería Seruir
en hūa ffua igreia. / maif nō llo q'f cōfentir
per ren ó marid é foýa / per fo²cia figo leuar.

O que en fanta maría

30 **E**la yndo per carreira. / uíu Eigreia cabo ffý.
estar de fanta maría / τ ðiffo quereu alý.
folgar oza hūa peça / τ andaremos ðefý.
τ deceu ý τ ðeitouffé / á ðozmir traf ūu altar.⁸³

35 **E** faýu fanta María. / de tralo altar enton.
τ affi a Semellaua / que ðiríades que nō.
era fé non effá dona / τ ðiffo é ia Sazon.
ðe nos ýrm⁹ ai mírido / τ ðiffél tempé ðandar

O que en fanta maría

40 **E**nton foi fanta maría / con el ao logar u.
eftaua o demo quādo / uíu á ma²ze ðe iefu
crísto o ðemolle ðiffo / mentira fezi²fche tu
en trager fanta maría / τ ata moller leixar.

O que en fanta maría

⁸³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Diff enton fanta maría / uai demo chēo ð mal
cuidafcha mē a ðano / á mia feruenta leal.
45 maif ðe q̄nto tu cuidafte / eu cho toznarei en al
ca te tollo q̄ nō poſſas / ia mais fazerlle peſar.
O que en fanta maría

E Diff a ó Caualeyro / foſtes ome ðe mal fē
q̄ cuidafteſ pelo ðemo / auer requeza τ ben.
50 mais fillað en pēedeça / τ repentiðe uos en.
τ ó que u9 ðeu leixade / ca uos non pode p̄ftar.
O que en fanta maría

O Caualeiro ða uírgē / muit alegre ſeſpedýu
τ foiff ú ffa moll' era / τ contoulle q̄nto uíu
55 τ ðo ðemé ðe ſe9 ðōes / ðe toð alý ſſe partíu.
τ ðeſſa oza ðeante. / ðe9 grand algo llef foi ðar⁸⁴

[41v] miniatura

[42r]

F 35 <CSM 305>

[C]omo á Carta ða pēeden/ça ða bōa moller peſou ma/ís que quant auer tija ó /
mercaðoR.

Sempze / ðeue/mos na uírgen. / á tēer os cozaçōes.
ca per ela guáán/namos. ðe ðeus / muit grandes perðōes.

E poz en ðizer uos / quero. ſe me muit / ben aſcuitarðes.
/un muit fremofo / miragre. τ ſe ý / mentes pararðes.
5 gran pzol ðe uoffa / fazenda. uos ter/ra ſe uos guardar/ðes.
ðe fazer per / que perçades. ða/uer ðe ðeus gualar/ðōes.
Sempze ðe/uemos na uirgen .

[42v]

Eſto foi ðūa meſ/q̄yńńa. moller / que peccaðo2 era.
e confeſſous á un / fraðe. ðos peccaðos / que fezera.

⁸⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

10 τ ποz a/uer perdon ðeles. auí/a coita tan fera.
que / ðo perdon pediu car/ta. moſtrando mui/tas razōes.
*/Sempze ðeuem9 na u'gen. átēer os cozaçōes.
ca per ela guáánnamos / ðe ðeus mui grandes ðōes.*

Poz que á auer Deuía. / á ó fraðe que lla ðeffe.
15 τ el ðeulla ðe tal guífa / mandādolle q̄ fezeffe
feruíçá fanta maría / p̄ quefa⁸⁵ mercée oúueffe
τ iauías as fas feftas / τ oýffe fe9 fermōes.
Sempze ðeuem9 na .u'.

Tod esto lle pof en carta / τ ðefí ar Seelou á.
20 τ á moll' mui ðe grado / á fillou τ poif guardóa
en feu fēo τ tan tofte. / pera fa Caſa leuou a.
mas átā muit era pobze / que p̄idia as razōes.
Sempze ðeuem9 na u'gē

E ú quer que ela ýa. / ſemp̄ fa Carta leuaua
25 ðentr en hūa ſéeleira. / en q̄ á mui bē guardau'
maſ pola u'gen bēeita / as Razōes ðemādaua
ſofrendo frío τ fame / τ muitaf trebolaçōes.
Semp̄ ðeuem9 na u'gē. / a tēer os Cozaçōes.

[43r]

E ela affi andando. / chegou á hūa cidade
30 τ uíu ſéer na Rua / com eu achei p̄ ūðaðe
un cambiadoz q̄ cābiau' / ðauer mui gñ qñtidade
eſterlijs e tozneſes. / burgaleſes pepiōes.
Sempze ðeuem9 na u'gē

E ýnda ðaqueſtes nou9 / τ ð9 pzetof τ ða gueíra
35 τ ela pedíulle algo. / poz aquela q̄ non eíra
el ðiſſe fazelo quero. / ſobze peññoz ca na tra
ú ſomos nō é coſtume / ðe ðar ðoutra guífa ðōes
Sempze ðeuem9 na u'gen

⁸⁵ <p que> está escrito sobre raspadura.

Ela refpondeulle logo. / íuro u9 par mía creēça
40 q̄ non trag erg eſta carta / q̄ é de mía pēdença.
τ διſſ el uéela quero. / τ meterei ý femença
ſe é carta de ſoltura / ou ſſe é de petiçōes.
Sempze deuem9 na u'gē.

El enton léeu a Carta. / τ ante quella toznaffe
45 διſſelle quelle ðaría. / fob2 ela q̄nto peſaffe.
τ que eſto lle faría. / τ ðal non ſe traballafe
per ren ca el ñ amaua. / truães nen arlotōes.
Sempze deuem9 na u'gē

Ela auendo na uírgen / maðze de ðe9 gñ fiança
50 outo2gouille q̄ poſeffe / a Carta ena balança
mas q̄lle ðeſſe ó peſo. / ðela logo ſen tarðança
que nō mozíreffe de fame / aſcuſa polos rançōes.⁸⁶

Ela meteu na balança / á carta τ tan peſaða.
ſe fez logo q̄ na outra / non poðe poiſ meī nað“
55 que tāto p ren peſaffe / eſto foi couſa p2ouaða
τ ó cambiado2 cō ſāna / ðepenaua ſe9 grañíōes
Sempze deuem9 na u'gē

O Cambiado2 fillou out“ / balança maýo2 ðaqla
τ cuiðou aqla Carta / per maýo2 peſo uēcela
60 maſ peró nō meteu tāto / na balança q̄ mouela
per ren poðeſſe de teíra / entō fillou ſe9 bolſſōes
Sempze deuem9 na u'gē

Que meteu na balança / chēos de p2ata τ douro
maſ muī míſ peſou á cart“ / en que auía teſouro.
65 ðaql que perðōar poðe / criſchāo. iudeu. τ mouro
a tanto que en ðe9 aiā / ben firmef ſas ētençōes.
Sempze deuem9 na u'gē

Quāð o cabiado2 uíu eſto / pedíu po2 ſanta maría
mercée q̄ ſſe leixaffe. / ðo peſo τ lle Daría

⁸⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

70 quant ela ðo feu q'feffe / per que fempze uíúria
ben é auondaðamēte / τ molleres τ barōes.

Sempze ðeuem⁹ na u'gē.

Quātos este feito uíron / tan tofte lle coffellarō
q̄ o fezeff' é foi feito. / τ log á u'gen loaron
75 po2 tan fremoso mirag^e / τ con ġñ p2a3 chozarō
toð9 ġēollos ficados / cō muī ġñðef ðeuoçōes.⁸⁷

[43v] miniatura

[44r] miniatura

[44v]

F 36 <CSM 261>

Esta é ða bōa Dona que ðefeiaua / uéér mais ðál ome bōo τ ðe bōa uí/ða. τ bōa
Dona outoffi. cada que / oýa ðeles falaR

Qven iefu crift / e ffa ma/ðze uéér.
quífer en ffa / uída á ðe guardar.
como / punne ðe lles fazer p2azer.
τ ffe garde ðe lles fazer / pefar.

5 Deft un mira/gre quero retraer.
que / fez a uírgen que non ou/ue par.
po2 hua bōa ðo//na que uéér.
bōos oméés / quería τ onrrar.
τ bōas ðo/nas τ foillos mostrar.

10 fan/ta maria τ fez coñóceR.

Qven ihesu cristé ffa maðze / uéér.
quífer en ffa uída á ðe / guardar.

Un fanto bíspo / com oý ðizer.
uēo á effa / terrá p2egar.
15 τ ela con fá/bo2 ðeo uéér.
llenuíou muito / ðizer τ rogar.
que ffe ðe ðe9 [45r] quífeff algo falar
ena eigreia / irya léér.

⁸⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final do folio.

20 **Q**uen iefu críft é / ffa maðze uээр.
quífer en ffa uј/ða á ðe guardaR.

ELa. τ ele uēo fen LezeR.
τ começou muí bē a fermōar
τ ela tanto que ó foi uээр.
coñóceo ca ðe9 llo q's guífar
25 τ pois á el ffe foi māefftar
ðefcobríull entō todo feu q̄rer.
Quen iefu crífté ffa maðze uээр

El affi lle foube RefpondeR.
fe ome bōo queredes cataR
30 τ bōa Dona eu uolos uээр
farei anbos maif ant á iaiūar
aueredes τ muí foa eſtaR.
en hūa Caſa. τ ý atendeR.
Quen iefu crífté ffa maðze uээр

35 **E**La ó fez fen uagar ý pzenðer
τ pois noue días foi acabaR
hūa noite quífo ðe9 que uээр
o poðeffē ca uíu gran lum ētrar
per hūa eſtré per outra paſſar
40 como per ponte paſſada fazer
Quen iefu crífté ffa maðze uээр

Per ý os fantos τ ela Saber
q's quen eran τ log á pzegūtar
fe fillou ó p'meiro que uээр
45 foi ðeles τ pzes lo á coníurar
q̄lle non foſſe uerðade negar.
ðeles quen eran τ el reſpondeR
Quen iefu crífté ffa maðze uээр.
/quífer en ffa uída á ðe guardar.

50 **L**le foi affi eſtes fozon foffrer.
po2 ðeus en eſte mundé endurar

muitas coitas pera ele ueÉR
no paráŷfo τ πο2 en chamaR
lles fo2on fãntof per todo logar
55 τ uos affi ó ðeuedes CréÉR.

Quen iefu crísté ffa mað2e uéér

E os outros que oides LéÉR.
loando a ðeus τ apoŷto cantar
angeos ŷon que ó ŷemp2e ueer
60 poden. τ aqueles ðo9 q̄ chegar
ueedes iefu críŷto ŷen ðultar
eŷté ffa Mað2e onðe foi nacer.

Quen iefu crísté ffa mað2e uéér

Quando os uíu foi af māof erger
65 contra ó ceo τ p2es ŷfãcho2aR
τ ðiffolles ŷeñño2es poiŷ uéér
q'feŷteŷ q̄ u9 foŷŷ o1 maiŷ leuar.
me q̄rades con uoŷco ŷē tardar
τ log ant eles foi mo2ta caer.

70 **Quen iefu crísté ffa mað2e uéér**

O ŷanto Biŷpo foi eŷt entendeR.
ða mo2te ðela. τ marauillar.
ŷe foi muito ca ðe9 lle fe2 uéér.
ðela ó feité non llo quíŷ celar
75 τ fe2o ŷas compannas eŷp2tar
τ puññou logo ðalí a mouer.

Quen iefu crísté ffa mað2e uéér

E foíŷŷ agyñña ŷen ŷŷe ðeteÉR.
τ poiŷ chegou fe2 af po2taŷ b2ítar
80 τ buŷcou á Dona pola uéér.
τ uíu á mo2ta τ mello2 cheirar
que nullas eŷpecias ðultramar
ðaquetŷas que enðe ŷoen trager.

Quen iefu crísté ffa mað2e uéér.

85 **E**sto mandou en escrito meter.
 ó fante bíspo τ fez en loar.
 á ihesu crísto que llo fez uéer
 τ á ffa madze nō ar q's leixar.
 que non foffen gñdef loozef dar
 90 ca tal feito non llef q's ascōder.
Quen iefu crífté ffa madze uéer
quífer en ffa uída á de guardar.

[45v] miniatura

[46r]

F 37 <CSM 293>

[C]omo un iogŕ remeda/ua á omage de fca maría / τ tozceuxelle á boca τ ó pef/coço.
 τ leuarono á á eigre/ia tēer uígia τ guareceu.

Par de9 / muité / gran dereito de / pender grand / oiajon.
 o que / contra fazer cuída / aquel de que á / faizon.

Ca fe/gund escrit acha/mos. deus a fe//gura de ffi.
 fezo / ome τ por ende. / deuámar mui mais / ca ffi.
 5 o om a de9 / τ daqueſto ſegundo / eu apzendi.
 auēo / gran miragre. / onde fiz cobzas τ / fon.

Par deus muité / gran dereito. de [46v] pender grand oquei/ion.
 o que contra fa/zer cuída. aquel de / que á faizon.

Esto foi en Lombarðia / dun iograr remedaðo2
 10 q̄ á tan ben remedaua / que auían en fabo2.
 todos quātos lo uíjan / τ dauan lle con amo2
 panos τ felas τ frēos / τ outro muito bō don.
Par de9 muité gñ deito

El con fabo2 daqueſto / ia mais non fazía al
 15 ſe non remedar a toð9 / ūus ben τ outr9 mal.
 maf ó dem a que críja / de confello fez llatal
 remedillo faž onde / recebeu mui gñ líjon.
Par de9 multe gñ dereito

E affi foi que un Dia / per hũa porta entrar
20 ða uila foi mui bē feita / τ uíu fobz ela estar.
hũa mui bela om̃gē. / ða uirgen que ñ a par
tēendo seu fill en bzaço / mas non fez ý ozaço.
Par ðe9 mui té gñ ðereito

/Mas parouille muito m̃te^s / τ poif que á ben catou.
25 cō gñ sanðez o astrofo / a remedar á cuíðou.
maf pefou a ih'u xp̃o / τ atal ó aðobou.
que ben cabo ða ozella / pos lla boqué ó grānō.
Par ðe9 mui té gñ ðeito.

E ó colo con ó Braço. / tan forte fell eftorceu
30 que en pées estar ñ pode / τ log en teíra Caeu.
mas a gēte q̃ uíu esto / o fillou τ ó Ergeu.
τ cozíendo á Eigreia / ó leuaron ðe randon.
Par ðe9 mui té gñ ðeito

E teueron ý Vigía. / τ rogarō mui á ðe9
35 q̃ mostraffe p̃ fá m̃ðze / alí ðos miragres se9.
τ ó iograr lle rogaua / ðizenð os pecað9 me9
fon tan mui9 q̃ aq̃fto / miauēo con gran razō
Par ðe9 mui té gñ ðereito

Outro día q̃ñð á míffā / começaron a ðizeR.
40 a uirgen fanta maria / quis ðele mercee auer
τ o Rofto τ o bzaço / lle fez logo cozíreger
τ toznōo mui ben fão / por que mui gñ ðeuoçō
Par ðe9 mui te gñ ðereito

Oúuerō quant9 ý eran / loand a sehnōz ðe pzez
45 q̃ tan fremoso miragre⁸⁸ / affi ante todos fez.
τ ó Bifpo ða Cidaðe. / que ó oyu ðeffā uez.
uēo log á á Eigreia / τ fez ende gñ fermō.⁸⁹

⁸⁸ <q̃ tan fremoso miragre> está escrito sobre raspadura.

⁸⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[47r] miniatura

[47v]

F 38 <CSM 274>

[E] fta é como fca. m̃. fez ao fra/de q̃ll acabaffe a garnacha q̃ / auía começada
dozaçōes. τ / diffelle qual òia auía òe / moízreR.

Poilo pe/cadoz / puñnar en feruír / fanta maria.
non te/mades que perðer. ffe / possã per ffa folía.

Poz uos prouar oza esto / miragre quero dizer.
que poucã conteu en bur/gos. ðun frade que quis // fazer.
5 áá u'gen fá garna/cha. dozaçōes τ poder.
feú / meteu en acabala. affi / noite come Día.

Poilo pecaðoz puñnar

Poz fazer esta garnacha / esteuã gran fazon.
q̃ non foi dia nē noite / que non foff en ozaçō
10 τ estandoa fazendo. / ó Demo en cozaçon
lle meteu q̃ffe faífte / ða Ozden ca bē fería.

Poilo pecaðoz puñnar

Estando el en feruíço / ða uírgen foýo tētar
á tan muito ó ðiabo / que ó ouúe ðe forçar
15 que lle fez q̃ á garnacha / leixaffe poz acabaR.
τ fez lle leixar á ozðē / τ foif ende fua uía.

Poilo pecaðoz puñnar

El yndo per un camýo / á uírgen llapareceu
τ ficouff el en gēollos / τ mui ben per entēdeu
20 que fanta María era / τ logo á Coñnoceu
τ ela en fua Mão. / hũa Garnacha tragía

Poilo pecaðoz puñnar.

[48r]

Que a demais era bela. / τ ðe mui Rico lauoz.
fe non q̃ éra mui curta / come ðalgũa paftoz

25 pequena τ διῖ ὁ φραδε / fééria muí melloR.
esta garnacha fe foffe / compzida como deuía

Poilo pecaḁoz puñár

Diff enton fanta maría / esta garnacha per ffý.
est aque me tu fazías / τ leixafche ma affý
30 poz acabar. maf agýa. / te tozna logo ḁaqui.
áo mōefteiré fe mia / compzífes gracírchoýá

Poilo pecaḁoz puñár

De pois que lla u'gē fāta / esto diῖfo foille mal.
τ διῖfolle fēnoz maḁze / ḁaql que podé que ual
35 fēmiaqueῖto pḁōaffes / ýrmía logo Sen al.
á ὁ mōefteiré Esta / garnacha acabaría.

Poilo pecaḁoz puñár.

Enton diῖf á groziófa. / meu fillo perḁōara.
ati quanto tu cuidafte / poif q̄ tēnd achaf ml̄ ia
40 τ toznat á tua Ozden / ca muí cedo chauerá
mēster de talá toznares / ca eu teu mal nō q̄ría.

Poilo pecaḁoz puñár.

Aýnda de ta fazēnda / mais te ḁefenganarej
ḁefte Dia á un ano / Seras moḁto eu ὁ fei
45 τ á esto para mentes / ca eu ant atí Verrei.
q̄ moiras. τ no meu fillo / que te fez fēpze confia.⁹⁰

/Quāḁoll esto diῖf a u'gen / logo xell el Esḁediū.
τ foiff ú eran os frades / τ Seu abito pidiū
τ cōtoulles q̄nto uíra / τ caḁa ūu Esḁríuú
50 ὁ dia en que diῖffera / á u'gen que mozéria

Poilo pecaḁoz puñár

El enton no mōefteiro / ffa Pēdença fillou
τ na obza que leixara / poz fazer ar começou
τ muí bē ὄtre fe9 frades / toḁ aquel tempo paffou

⁹⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

55 τ cada ūu parou m̄tes / ena uírgen ffē uerría

Poilo peçad̄os puñíar.

En ueſpera daquel día / aqueuola u'gen uen.

τ pareceu a o fraðe / τ diſſoll amígo ben.

acabafchá mia garñ'cha / maif mui bē tacharaf ē

60 ca faíras cras ðo mūðo / τ pzenð en gñð alegría

Poilo peçad̄os puñíar.

Enton ueoff aos fraðes / τ diſſo feñínozes me9

aquí ú oza Ozaua. / ueo á maðze ðe ðeus.

τ diſſo que eu falrría / cras ðo mundo τ os fe9

65 feitos fēpze uof loaðe / ðe tal feñínoz toða uía.

Poilo peçad̄os puñíar

Que quiſo que ð9 peçad̄os / me poðeffē repentír.

τ por en me diſſ á mozte / q̄ me poðeff en fentír.

τ eftando fēpze en p̄zes en outro Día faýR

70 lle foi á alma ðo coꝝpo / pero que lle non ðoýa.⁹¹

[48v] miniatura (só os cadros)

[49r]

F 39 <CSM 273>

[E]fta é como fanta maría / ðeu fios á ūu ome bōo pera / cofer á fauāa ðo feu
altaR.

A maðze / ðe ðeus / que efte ðo mundo / lumé eſpello.

fem/pze nas couſas men/guaðas acoꝝre τ ðá / conffello.

Deſta ra/zon un miragre. ði/rei apoſté fremofo.

que fezo fanta ma//ria τ ðoýr mui ſa/bozofo.

5 efte foi en / aýa monte. logar ia / quanto fragofo.

peró terra auonða/ða. ðe perðiz τ ðe cōello.

A Maðze ðe ðeus / que efte. ðo mundo / lumé eſpello.

fem/pze nas couſas [49v] menguaðas. acoꝝre τ / ða conffello.

⁹¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

ALÍ á hūa Eigreia. / deſta uirgen grozióſa
10 que é dentro no caſtelo / nē bē feita nen fremofa
mas peq̄na τ muí pobze / τ de todo menguadoſa
τ campā á tamāna / qual conuē ao cōcello.
a maðze de de9 que eſte

E os panos con que era / enðe o altar coberto.
15 eran ric9 τ muí nobzes / eſto ſabem9 po2 certo.
τ per cima da eigreia / era ó teito Coberto.
τ oftiás ȳ mīguauā / τ uyo bzanqué ūmello
a maðze de de9 que eſte.

Onð auēo na gñ feſta / deſta uirgē en agoſto
20 que entrou ūu ome bōo / τ uíu eſtar deſápoſto
ó altar. τ Diſſe logo / par de9 muíte gñ dēoſto
do feito da uirgē fāta / féér metud a trebello.
a maðze de de9 que eſte

E però oza non tenno. / pera ðar ȳ Offerenda
25 coferei aqueſtes pan9 / ðaqueſt altar fē otēda
ſe poder achar agulla / ou fios. ou q̄n mioſ uēda
poif q̄ mal parado ueio / iazer aqueſte azarello.
a maðze de de9 que eſte

/E Maa uentura uēna / quen altar affi deſbulla
30 τ po2 en buſcade fios / amígos ca eu agulla
tenno que nō á tā bōa / ðaqui a ta ríba Dulla
pera cofelos muí toſte / però que uello ſemello.
a maðze de de9 que eſte

Per couſa que el fezeffe / nen diſſeſſe nē rogaffe
35 á todos non foi en pito⁹² / que ſol un fio achaffe
nen aynða en9 panos / do altar però puaffe.
de facar enð un inteiro / nē quē lle diſſeſſe dello.
a maðze de de9 que eſte.

⁹² Unha queimadura sobre o <p> impide ver a abreviatura empregada.

Eftand affi aquel ome / por estes fios Coitado
40 que os auer nō podia / catou τ uiu a feu lado
pende de cima do õbzo / do9 fios. τ Espantado
foi en muit a m̃rauilla / dizendo non e anello.
a madze de de9 que este.

Efte miragre maf nouo / τ por aquefio uarões
45 ena uírgen groziõfa. / ben tēd os Cozações
τ logo ant ó altar tod9 / fezeron fās Ozações
τ mais lag'maf chozarō / ca chēo ũu gran botello.
a madze de de9 que este.

E leuuntaron ffe logo. / dando grandes adiãos
50 todof a fanta maria. / τ el Cofeo os panos
mui bē con aq̃les fios / τ encobriu os danos
a pefar do dem aftrofo / que e peoz que Golpello.⁹³

[50r] miniatura

[50v]

F 40 <CSM 320>

[D]e lóoz de fanta maria.

Santa ma/ría leua.

o ben que perdeu Eua.

O ben que perdeu / Eua.

pela ffa neici/daade.

5 cobrou fanta / maria.

per ffa grand / omildaade.

Santa ma/ría leua.

ó ben que per/deu Eua.

⁹³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

10 O ben que / perdeu Eua.
pela ffa // gran loucura.
cobrou / fanta maría.
cona ffa / gran Cozdura.

Santa maría leua
ó ben que perdeu Eua

15 O ben que perdeu Eua
a noffa maðz antiga
cobrou fanta maría
ú foi de deus amiga

Santa maría leua.
20 ó ben que perdeu Eua

O ben que perdeu Eua
ðu perdeu Paráyfo
cobrou fanta maria
pelo feu mui bon fífo.

25 Santa maria leua.
ó ben que perdeu Eua

O ben que perdeu Eua.
u perdeu de de9 medo.
cobrou fanta maría.
30 créenð en el mui cedo

Santa maría leua
ó ben que perdeu Eua.

O ben que perdeu Eua
bıtando mandamēto
35 cobrou fanta maría.
per bōo entendimēto

Santa maría leua.
ó ben que perdeu Eua.

40 Quanto ben perdeu Eua
fazendo gran folia.
cobrou a Groziofa.

uírgen fanta maría.
Santa maría Leua
ó ben que perðeu Eua.

[51r] miniatura

[51v]

F 41 <CSM 297>

[E]fta é como fanta maría / pzes uingança ðun ome / ðozðín que ðiffe pola ffa
o/magen que era jðolo.

Com é / mui bōa / creença. ðo que non / uéé omé cree.
ben / affi é mal créente ðe / non créér o que uéé.

Def un fremoso / miragre. uos rog / oza que ouçades.
τ ðefque ó entender//ðes. fara uos que / ben creades.
5 en ðeus / τ en ffa maðze. / per que feu amoꝝ / aiades
ó que nun/ca auer puðe. quen / en eles ben non créé.

Com é mui bōa cre/ença. ðo que non / uéé omé créé.
ben / affi é mal créente [52r] ðe non créér o que uéé.

E pozen créér ðeuemos / q̄ ðe9 cōpziða uertuðe.
10 efte. τ que ðel os fantos / la an per que ðā fauðe.
aaqueles que ó créén / τ poꝝ en fe ðeus m̄iuðe.
mui cegué ðentēðim̄to / ó que aquefto nō uéé.
Comé mui bōa créença.

E pois á ffa grā uertuðe / affi eft apparellada.
15 ðobzar en aquela coufa / que acha enderençada
pera a Receber logo. / efte razon é prouada
que na om̄gē uertuðe / acha o que o ben crée.
Comé mui bōa créença

Ca ben com á coufa uiú / recebe poꝝ afperança.
20 uertuðe fol que á creen / ben affi poꝝ femellāça
á Recebe á Omagen / mantēete fē tardança.
ðaql ðe que é fegura. / macar om á el nō uéé
Comé mui bōa créença

25 **O**nde foi hũa Vegaða / que un Rei figo tragía
hũa Omagen mui bela / da uirgen fãta maria
po2 q̄ ðe9 muit9 mirag^s / ðemostraua cada ðia.
enque foi tũar ũ fallfo / fraðe que en ðe9 nõ créé
Comé mui bõa créença.

30 **D**izendo muito p tēno / q̄ é omé fen Recaðo.
o que créé que ũtuðe. / á no madeir entallado
que nõ fala nē fe moue / eſté bē fanðeu pzouaðo
τ tēno que é mui cego / o que aqueſto nõ uéé.
Comé mui bõa créença

35 **Q**uãð el ðiff eſta paraula / mui pzeto ðel rei eſtaua
q̄ toðas eſtas fãðeces / que ðizía aſcuitaua
τ ðe mais cõtra ũ fraðe / feu cõpaññõ fe toznaua
ðizendó eſte Rei teñño / que enos jðolos créé.
Comé mui bõa créença

40 **Q**uand ó frað aq̄ſto ðiffe / toznouſel rei mui fãnuðo
τ ðiff aos que eſtauan / ant el muité atreúúðo
τ fanðeu aq̄ſte fraðe. / τ teññóó po2 perðuðo
ca non uéé ben ð9 ollos / mas pelo toutuço uéé.
Comé mui bõa créença.

45 **E** ðefoi mais fã fazenda / nunca yrá ađeante
ante toznará a Reðzé / ſemp̄ ſerá malãðante
τ a uirgen Groziõfã / non queſrá q̄ſſ el auãte
ðaqueſto que el á ðito. / pois que eela ðeſcréé.
Comé mui bõa créença

50 **T**od aqueſt affi auẽo / ca ſẽpze fez ſfã fazenda
mui mal aq̄l fraðe fallfo / ca foi louco ſen cõtenda
ſempze ðalí ađeante / τ ðe9 q's fillar emẽða
ðel po2 ſfĩ e po2 ſfã m̄ðze / come ðome q̄ nõ créé.⁹⁴

⁹⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[52v] miniatura (só os cadros)

[53r]

F 42 <CSM 362>

Efta é como fanta Ma/ría fez cobzar ó lume á un / oríuez que era cego en
Cha/rtres.

Ben pode / fanta ma/ría. feu lum á ó ce/go ðar.
pois que / ðos peccados pode. / as almas alumear.

E ðe tal razon com / efa. uos quer eu / ora ðizer.
un mira/gre mui fremofo. // que foi en frança fa/zer.
5 á uirgen fân/ta maría. que fez / un cego uéer.
ben / ena Vila ðe Char/tes. como uos / quero contaR.

Ben pode fanta / maria. feu lum ao / cego ðar.
pois que / ðos peccados pode [53v] as almas alu/mēaR.

Efte ceg Ouríuez foza / q̄ non ouā melloz
10 en todó reino ðe frāça / nenas terraf á redoz
τ en feruír fēp̄z á u'gē / auía mui gran faboz
τ po2 enð hūarca ðouro / foza mui ríca laurar
Ben pode fanta maría.

Pera trager as relícas / fempze ena p̄ciffon
15 τ po2 en uendela foza / ena See ðe Leon.
τ ðera ðela po2 algo / τ Dela ðera en ðon
pois que foubē q̄ auīā / as Relícas ý andaR.
Ben pode fanta maría

Efta foi aquela arca. / ðe que uos eu ia falei
20 que tragiā pelo mūdo / po2 gāar fēgūd achei
eſcrito po2 queſſ a víla / queimara como cōtei
outroſſi τ á Eigreja / toda Se non o altar
Ben pode fanta maría.

U Eftas Relícas eran / τ tan toſte manamā
25 as fillou logo co2rēdo / ūu que era ý Dayān.

τ leuou as pelas terra^s / τ foffreu mui ḡñd afā
po2 ḡāar con elas algo / con que podeffen cobzar
Ben pode fanta maría.

30 /**A** eigreia que perðéran / τ grandef miragres fez
po2 elas fanta maría / como uos outra ue3
ca eran ḡ fas relícas / desta feñño2 de ḡñ p2e3
τ quería deus po2 elas / ḡñdes miragref m^offr.
Ben pode fanta maría

35 **A**ndand affi pelas teíras / a Chartref oúúeron ðir
ú aquel ouríuez era. / cego τ pois foi Oýr.
ða arca com era feita / ðiffo logo fen falýr
par deus eu fix aqlárca / ante que fosse cegar.
Ben pode fanta maría

40 **E** mandouffe leuar logo / alá á Omeés feus.
ðizendo fe ala chego / ben ei fiuza en deus.
τ na ffa mað2e bēeita / que uéerei ðeftes me9
ollos. po2 ḡ me9 pecað9 / muitá fe fozon férrar
Ben pode fanta maría

45 **E** pois que foi antá arca / fe ðeitou τ lle pedýu.
mercée muito chozādo / τ ða agua que faýu
con que a arca lauarā / pelos ollos trouxé uíu
mui mello2 ḡ ante uíra / τ fillouffā Braadar.
Ben pode fanta maría.

50 **C**hamando fanta maría / mað2e ðo bon Rei ihefu
po2 que ueio ð9 me9 oll9 / mui Bēeita feias tu
τ pois meste bē fezífte / quando me foz mefī ú
teu fillo feuer íulgādo / queiras po2 mi razōar.⁹⁵

[54r] miniatura

[54v]

⁹⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

F 43 <CSM 259>

Como fanta maria fez auījr / na fá eigreia Darráz ðo9 iogra/res q̄ ffē q̄rian mal. τ
ðeulles / hūa cāðea q̄ nō poðe t̄ger out' fe / non eles

Santa maría pu/nna ðauījr.
os feus po2 fe / ðeles mello2 feruir.

Deft un miragre grande / foi fazer.
a uirgen que / uos quero retraer.
5 ðe ðo9 / iogrades que fez ben querer.
mais o ðemo p2ouou ðe / os partir.

Santa ma/ría puńńa ðauījr. os feus.

/Ca però fe fabían muit amar
fezeos ó ðemo affi grefgar.
10 queff enuirō logo ðeffiaR.
maif la u'gen nōllo q'f cōfētir
Santa maría puńńa ðauījr

Ca lles uēo en fońńos τ affi.
lles ðiff amig9 id amb9 amj
15 á mia eigreia Darraz τ alj
uos ðirei como u9 maðo grir
Santa maría puńńa ðauījr.

Caða ūu ðeles quādo fespertou
q̄nto lles ela ðiffe lles nēbzou
20 τ fozon j̄ ú lles ela mandou
τ uirona efcontra ffi uīJR.
Santa maría puńńa ðauījr

E Diff amigos uoffa entēcō
partidē amb9 mui cozaçon
25 amaðe mí τ uof muitē al nō
façades ca uos non ei ðe falir.
Santa maría puńńa ðauījr.

E deulles log hūa candea tal
con que faaffen af gētef do mī
30 a q̄ chaman fogo de fā marçal
τ fāan quātos alo queren ir.
Santa maría puñía dauījr.

Fozons amb9 ðalý en gñð am̃
τ fāauan as gentes ða ðoó2
35 como lles foi mandado ða fēñ.
q̄ nūca mentíu nē á ðe mētír.
Santa maría puñía dauījr.

O bīfpo ðaqueel logar lles fillou
a cādea maf mui mal baratou
40 ca o fogo no pe lle Começou
τ quería contra Címa fobír.
Santa maría puñía dauījr.

Quād esto uiu ó bīfpo ðe mal fē
pediulles ðaquela cera pozē.
45 τ ðeronlla a beuer τ mui ben
lle fez o fogo logo ðel fugír.
Santa maría puñía dauījr.

O gefte ðia esta uertud an.
os iogrades ða terra q̄ ý uan
50 τ tan ben fāan af gētef ðe pzā
q̄ non an poif ðaq̄l mal á fētír.⁹⁶

[55r] miniatura

[55v]

F 44 <CSM 257>

**Esta é como fanta maría / guardou fās Relicas que fe / non dañáffen. ontr outras /
muitas que ffe danaron.**

⁹⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Ben guarda fanta / maria pola fa uertude.
fas re/lícas per que muit⁹ reciben / faude.

Desto direi un mi/ragre. grand a marauilla.
que a el Rei don affonf á/uēo en Seuilla.
5 foi guar/ðar relícas ða maðze / ðe ðeus τ filla.
τ ðe fan/tos τ direi come ðeus ý // maiude.

Ben guarda / fanta maria pela fa uertude.

As Relícas eran muítas / ðe fanta María.
τ ðe fántos τ ðe fántas / por que Deus fazía.
10 miragres. τ el Rey. / enfféridas aquel ðia.
τ foiff endé ñ af mãdou / Catar a Míude.

Ben guarda fãta maria

Foiff el Rei pera castela / ú mozu dez anos.
τ pois uēo á Seuilla / achou grandes ðanos
15 nas Relícas pero sijn / enuoltas en panos.
maif a uirgē pzeçiofã / áo feu Recude.

Ben guarda fãta maria

Todalas outras relícas / achou mal ðanadas
τ as arcas en q̄ sijn / mal Desbaratadas.
20 maif as ðe fãta maria / eran ben guardadas
cao ðano ðas fas coufas / Mui ben ffe Sacude

Ben guarda fãta maria

Quand aquefio uíu el rej / don affonffo Lóózes
ðeu grandes a iefu xp̄o / feññoz ðos feññozes
25 τ ouue ðefi ða uirgen / tan grandes amozes.
que cuido que ó cozaçõ / nunca ende Muðe.

Ben guarda fanta maria

[56r] miniatura

[56v]

[E]fta é como un caualeiro quis compzir fa uóntade con fa amiga en / hũa casa
en que foza entallada á omage de fanta maría τ nũca ó pode cõp'z.

Non conuē q̄ feia feita. ne hũa defapoftura.
eno logar en / que feue. da uirgen a fa fegura.

Ca muité cou/fa fen guifa. de fazeren auolezas.
os que creen ena uirgen. que / e feñío2 de nobzezas.
5 que maif ama limpedũe. que auarento re/quezas.
τ riada2de mercee. ca ju2deu 2ar ufura.
Non conuen que feia feita ne hũa defapoftura.
eno logar en que feue.

/E 2a2ft un gran miragre / fez apofte fremofó
10 nō á muit ē Catalōna / á ma22e 2o poderofó.
2e9. τ rei q̄ po2 tirarnos / 2o jnferno tēurofó.
2eceu 29 ceos. τ Carne / fillou ena u'gē pura.
Non conuen q̄ feia feita

Efto foi 2un Caualeiro / que apofte fremof era
15 τ grande muit arrizado / τ á marauilla fera.
amaua fanta maría / τ po2 feu amo2 fezera
fazer hũa ffa omagē / 2e mui nob2 2talladura
Non conuē q̄ feia feita

E Rogou á ũu maestre / q̄ mui bē á entallaffe
20 τ po2 en 2ētr en fa casa / lle 2eu enq̄ á lauraffe
hũa Camara fremofa / τ o2t en que fapartaffe
po2 obzar maif a fa g'fa / τ non ouueffe 2al cura⁹⁷

/Aquel maestr a omagē / fezo mui bē entallada
en femellança 2a u'gē / fanta ben auētura2a
25 ben feita 2entallamēto / τ 2e pois mui bē pītada
τ pois pagou ó maestre / 2iff ŷ2a bōa uentura.
Non cōuen que feia feita

⁹⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Desque toð esto foi feito. / ó Caualeiro fillou a
τ a ũu bon mōefteiro / que auía ý Leuou a
30 aque á el Prometera / τ tan toft apzefentou a
poz que alý Efcollera / pera á ffa Sepoltura.
Nō conuē que feia feita.

Pois alý deu á Omagen / τ á ffa Casa toznado.
foi. uíu hūa mui frem^ofa / Donzela τ namozado
35 ficou ðela en tal guífa / que fol comer nē bocado
non podía τ poz Ela. / foi coitad á ðefmefura.⁹⁸

[57r]

E ffe a beuer lle ðauan / el beuer fol non podía
τ pero que ffe ðeitaua / pera ðozmir nō ðozmia⁹⁹
τ cuidād en ffa amíga / en como á auería.
40 o fén a perðer ouúera / τ caer en gran loucura
Non cōuen q̄ feia feita

Mas entroul en uoōtade / que aquilo nō fezeffe
mais q̄ feffozçaffe muito / ó mais que ele podeffe
τ que bufcasse carreira / per q̄ a mui ced ouúeffe
45 e ðefta guífa Sería. / quíte ðe toda rancura.
Non cōuen q̄ feia feita

E enton ergeuffe logo. / τ bufcou muitas carreira^s
per que á auer podeffe / τ ar catou mādadeiras
quell enuíou alcaýotas / uellas τ mui fabeðeira^s
50 ðe fazer moller māceba / fáýr tofte ðe Cozdura.
Non cōuen q̄ feia feita.

Elas con ela falaron. / τ tanto ben lle ðifferō
ðel. per que á pouc⁹ ðias / á uenceron τ uēeron.
á el. τ fezeron tanto. / que a ffa cafalla trouxeñ
55 τ el Deitouffe cō ella / en hūa Casa efcura.
Non cōuen q̄ feia feita

⁹⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

⁹⁹ <ðozmia> está escrito sobre raspadura.

U fezeron á Omagen. / ða fēno2 mui ūdadeira
τ quis ý iazer con ella / mas per nehūa mñeira
aqueſto fazer nō puðe. / empó que p2azenteira.
60 era muit ende á ðōzela. / τ el muito ſen meſura¹⁰⁰

/Ambos log en out“noite / ðe ffa cafa ffe mudarō.
τ fozon iazer á outra / τ logo queſſe ðeitaron
comp2irō ſas uoōtaðes / τ ſeu p2azer acabaron
maſ ó logar foi peqno / τ ðe mui gñð āgoſtura.
65 **Non cōuen q̄ feia feita**

Onðe con noio ða Caſa. / que ouue ó Caualeiro
to2nouſſe log áá outra / ú iouuera ðe p'meiro.
mas pero ſēer nō ſoube / tan ſabedō2 nē arteiro
que ſol podeſſe con ela / auer p2azer nē folgura
70 **Non cōuen q̄ feia feita.**

Enton aquel caualeiro / entendeu que eírara.
en querer con ſa amiç / iazer ú fazer mandara
Omagen ða u'gen ſāta / τ que á ela Peſara
ðaquel feito τ pozendē / caeu en mui gñ t'itura.
75 **Non cōuen q̄ feia feita.**

E contou aqueſte feito. / á á Dona ſē ðultança
τ logo en outro Dia / ſen nehūa ðemozança
fez con ela Bēeiçōes / po2 emendar a eírança
que a a uírgen fezera / que con ðeuſ é na alã
80 **Non cōuen q̄ feia feita.**

De mais fezo fazer logo / hūa lampada ðe p2ata
que poſe antá omagē / ða po2 que ó mūdo cata
τ foi pois ðe bōa uída / τ quitouſſe ðe barata
māa τ ðe Mao ſifo. / τ ðe toda traueſſura.¹⁰¹

¹⁰⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

¹⁰¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[57v] miniatura

[58r] miniatura

[58v]

F 46 <CSM 271>

[C]omo fanta maria guar/ðou hũa naue ðe críschãos / que non perigou en hũa /
ðun Río ú a cōbatĩā mour⁹.

Ben po/ðe fe/guramente. ðeman/ðalo que quífer.
á á uirgen toð / aquele. que en / ela ben creueR.

Desto ðirei un / miragre. que / fez aqueſta fenno².
/grandé muı mara/uilloſo. eno Río / Da³amo².
5 que / mo²abe é chama/ðo. pelo alcaıde / ma³o².
ðua na/ue que ý era. ðel / Reý fenno² Dalan/queR.

Ben poðe / fe³guramente. ðeman/ðalo que quíferR.

[59r]

á a uirgen toð aquele / que en ela ben creuer.

Aquela nau ý meterā. / per Co²ðaf com a³n²ðı
10 no Río que eſtreit era / τ non poi²ıa poi² ðı
faır per nulla m³neira / po² enð eſtaua a³ffı
á naue come p²u²da / que ata en m³o²pe²fler.

Ben poðe fe³guramete

Mello² ðela non auıa. / po² enð of mour⁹ auer
15 toda uıa á Cuı²da² / τ uı²jana combater
maıf of q̄ na naue e²rā / fa²bıan²ſſe ðe²ffendeR.
muı bē ðele²f ma²f bō uēto / auıan muito me²ſter.

Ben poðe fe³guramēte

Affı iouıe²r tres me²ſes / que non po²deron faır
20 pela fo²z ðaquele Río. / τ cuı²da²uan ý fı²R.
mas ó alcaıde ða naue / fez á os outros o²ýr.
ðızen²ðolle²f po² ðe² feıa / oı²de fe uos p²rouguer.

Ben poðe fe³guramēte.

25 **C**a como q̄r que ben creā / en ðe9 os ðe portugal
eu ei tan g̃hò aspança / na uirgen esperital
que fellalgo p̄metem⁹/ facar n⁹ á ðefte mal.
po2 en cada ũu p̄meta / ðe grado ðo que teuer.
Ben pode feguramēte

30 **/E** fe uos a uírgē fanta / ðefte logar non tirar
eu q̄ro q̄me façades / pelos pees pendozar.
ðo mafto per hũa cozda / τ quer enforcað eftar.
ðefta guífa fetā tofte / muí bō uēto nō uēer.
Ben pode feguramēte

35 **Q**uand est ouúe ðito logo / cada ũu ðeles Deu
aíuda pera un cale3. / ðo auer que era feu.
τ ó alcaide lles ðiffe. / po2 ðeuf nō u⁹ feia greu
τ guifad os apparell⁹ / q's como mello2 poder.
Ben pode feguramente

40 **E** todos fanta maría. / roguemof ðe cozaçon.
ðel poi q̄ aquefte calíz / receba en offreçon.
τ q̄ non cate com efte / pera ela pouco Don
τ cofonda ðe9 q̄n cōtra / efte nulla ren ðiffer.
Ben pode feguramēte

45 **P**ois efte foi outorgado / a uea alçar mādou.
τ pois fufo foi alçada / ó mar creceu τ chegou
lles bō uēto q̄l q̄rían / que log á naue facou
foza do Ríó á fáluo. / τ po2 ende quen fezer
Ben pode feguramēte.

50 **S**eruíçá fanta maría / muito ferá ðe bō fen.
ca naf coitaf ðefte mūdo / acozreloa muí Ben.
τ ena oza ða morte / nono leixara per rē.
τ po2 en feruila ðeue / toð omé toda moller.¹⁰²

¹⁰² Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[59v] miniatura

[60r] miniatura

[60v]

F 47 <CSM 291>

[C]omo fanta maría tirou / un escolar de prizon en Tou/ro po2 que lle fezera hũa
cã/tiga eno carcer iazendo.

Cantandé / en muj/tas guífas. deúom á uir/gen loar¹⁰³
ca u ouúer / maÿoz coita. ualer lla / fea chamar.

Ca loa/da de tod ome. de/uía femp2 a feer.
τ affi connocería. / ía quanto de feu // poder.
5 cälle pode nas / fas coitas. tofte / conffello pōer.
τ / fobzáquefto uos que/ro. un feu mira/gre contaR.

Cantandé en muj/tas guífas. deúom / á uírgen loar.
ca ú / ouúer maÿoz coita. ua/lerlla¹⁰⁴ fea chamaR.

[61r]

Aq̄le que o miragre. / fabia Diffom affy.
10 que uu fcolar Líja / en Salamanca τ y.
ouú hũa moll' p forza / τ con medo fugiu dí
τ foiff entō pera Touro / ú Cuidou á escapaR.

Cātandé en muitaf g'fas

Dof parentes da maceba / τ das jofuças ca non.
15 guarira feo colleffen / na mão per Razon.
maif pero fugiu a touro / fozon pofel τ Enton
Differon á á jofuça / que o foffe Recadar.

Cantāde en muitaf guifa^s

O Escolar Recadado. / foi logo non ouú y al
20 τ deron cōel no carcer / u foffria muito mal
da prizon que era forte / τ ele iazendo Tal.
ouúe gñ medo da morte / τ começouff á nēbzar

Cantāde en muitaf g'fas

¹⁰³ <á uir> está escrito sobre raspadura.

¹⁰⁴ <ua> está escrito sobre raspadura.

25 **D**e quanto pefar fezera / á Deus τ comº pecou
eno mūdo mui fê guifa / τ Confello nō achou
aqueffe toznaffé logo / fanta María chamou
chozando muito ð9 oll9 / τ começoull á rogar.

Cantādé en muitaf g'fas

30 **U**irgen fanta de ðe9 m̄ðze / que font es de todo ben
non cates á me9 pecað9 / nen ao meu mao fen.
maif tu q̄ nūca falifte / á quen te chamou de rē
nō me q̄raf en tal coita / mia fenno2 defanparar¹⁰⁵

35 **M**ais pola ta piadaade / q̄ femp2 áo peccado2
aco2reu ena ḡñ coita / po2 m̄cee mia fēno2
te peço q̄ tu maco2ras / τ eu en q̄nt eu uiuº fo2
nūca me de teu fuiço / feíno2 q̄rrei alongar

Cantādé en muitaf g'fas

40 **E**nton no carē iazendo / á eſta fenno2 de p2e3.
fez ūu cātar q̄ ðiffe / á ḡñ merceé que fez
de9 po2 ela aó mundo / τ pois log aquela ue3
que ó cantar ouue feito / ó começou de cantar.

Cantādé en muitaf g'fas

45 **E**l ena p2ijon cātando / ó cantar chozād affaz
appareceull á uirgen / aque de todo ben p2a3
τ fillou o pelo b2aço / τ ði3 querot eu ē paz
pōer deſta p2ijon fo2a / pois q̄ po2 meu af ðādar

Cātandé en muitaf g'fas

50 **E** logo aquela O2a. / affi com ap2endi eu.
ðo carcer en que iazia / τ da Vila con el ðeu
fozé en paz τ en faluo / ó pos. τ ði3 uai p̄ meu
ome ca fe me ferures / femp2 ý podes gāar.

Cantādé en muitaf g'fas

El pois q̄ffe uiu ē faluo / pela maðze ðo ḡñ Rei.

¹⁰⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

deulle loozes τ graças / τ affi com apzes ei.
55 fēruu ben fāta maría / fempzē po2 en u9 cōtej
efte feito que aiaðes / gran sabo2 ðea onrrar.¹⁰⁶

[61v] miniatura

[62r]

F 48 <CSM 318>

[E] fta é como fanta maría / fillou uingança na ffa ei/greia en fita do crerigo que /
furtou á p2ata ða cruz.

[Q] Ven a / ðeuf τ / a ffa maðze efcarnno / fazer quifer.
muito / fera gran ðereito. fell / ende pois mal uēer.

[E] ðesto fem afcuítar/ðes. uos ðirei per com / oý.
un miragre muj fre/mofo. τ creo que foi // affi.
5 que fez á que ðo / liñáge ðeceu ðo bon rej / Dau.
τ tal miragre / com efte. ðe contar / é ú xe queR.

[Q] Ven á ðeus / τ á ffa maðze. / efcarnno fazer qui/fer.
muito fera / gran ðereito. fell / ende pois mal uēer.

[62v]

[E] n fita conteceu efte / en hūa vīla que ia3.
10 eno reino ðe Toledò. / τ é logar fo2t affa3.
ena Eigreia ða mað[**] / ðe ðeus aq̄ muito p̄3.¹⁰⁷
con noffo ben τ aco2re/nos. cada ú é mefter.
Quen á ðe9 τ áffa m̄ðze / efcarníno fazer quifer.

[A] Lý un Creríg auía / ðe miſſa que ðeuoçon
15 moſtrauá cá áá gēte / maif non era affi nō.
τ bōa Paraulauía / mas ðentro no cozacō
en com era ðe mal chēo / uos ðirei fé u9 puḡr.
Quen á ðe9 τ á fa maðze / efcarníno¹⁰⁸

¹⁰⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁰⁷ Unha mancha impide discernir con claridade o sinal abreviativo.

¹⁰⁸ Falta o resto do refrán pero deixouse espazo para copialo.

[E] fte cada que podía / mui de grað ya furtar
20 τ furtou na ffa eigreia / per com eu oý contar.
hũa cruz grande cob'ta / de pzata. τ effolaR.
a foi toda. τ a pzata / ðeu á hũa ffa moller.¹⁰⁹

[O] utro Dia á Eigreia / foi como Soy[...] yr.
τ moftrou á cruz a toð9 / chozando. τ enfengir
25 fe foi que ren nō fabia / ðaquel feitē á mentir
fe fillou ðizendo muito / om. ou moll q̄ fouber.¹¹⁰

[D] e como foi efte feyto / τ ó non ðiz ðelle ðe9
compzidamente fá yra / τ perça lume dos fe9.
/ollos τ ðiff ai bēeita / uirgen ð9 miragref te9
30 mostra sobze q̄n tal feitº / fez. τ o que non ðiffer.
Quen á ðe9 τ affa mðze / efcarníno fazer qfer.

[P] ater noftro poz aquefto / ðeus lo cofonda poz en
τ pois lo¹¹¹ todos ðifferō / aque ó mundo mātē
o cegou ðambol9 oll9 / que ðeles fol nō uíu rē
35 nen ar ual' nōlle poðe / fifica ðe monpefleR.
Quen á ðe9 τ á fa mðze / efcarníno fazer quífer.

[E] Outra líjon mui fozte / fen efte lle Conteceu
q̄ felle fez a tan grande / o naríz que lle ðeceu.

fobze la boca τ ðambas / partes tanto feftendeu
40 que chegou aaf ozellas / τ quen uerðade quífer.¹¹²

[D] izer per ren non podia / pouco nen muito com̄
fe ant aquel naríz todo / non alçaffen nē beuer
τ mil uezes eno ðia / ðeffeaua ðe mozíreR
poz en tēno p̄ mui louco / quen ðefto graçaf ñ ðer.¹¹³

¹⁰⁹ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹¹⁰ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹¹¹ <lo> está escrito sobre raspadura.

¹¹² Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹¹³ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

45 [A]a uirgen groziōfa. / Reýnía esperital.
que nō q's matar aq̄fte / mas pofelle tal final
p̄ que q̄ntos lo poif uifē / leixaffen de fazer mal
τ dereité que tal aia / quena en pouco teuer.¹¹⁴

[63r] miniatura

[63v]

F 49 <CSM 238>

[E]fta é como de9 fe uingou / ðun jogar tafur que ioga/ua os ðados. τ ποz q̄
perðeu / ðefcreú á ðeus τ á f̄ca maria

[O] Que / uiltar / quer a uirgen. de que / ðeus carne fillou.
fe pois del filla uin/gança. marauilla / nono ðou.

[A] feñnoz que nos aðu/ffē. faluçon τ lume luz.
τ que uíu ποz nos feu // fillo. mozte pzenðer ena / cruz.
5 ðefi ten nos ampa/rados. ðo ðemo que nos / non nuз.
en bō ðia / foi nado. quena feruíu / τ onírou.
O que uiltar q̄r á u'gē / de que ðeus carne fillou

[E] Defto uos ðirei oza / hūa uingança q̄ fez
iefu crift en Guim̄rães / ðun jogar mao rafez
10 que el é fa u'gen m̄ðze / fanta. τ ó feu bō pzez.
per q̄ o mundo foi fáluo / ante todos Dēoftou.
O que uiltar q̄r á u'gē.

[A] quefte iograr iogaua / os ðados com apzēdi.
τ ðefcreya tan muito / que quantos f̄ijan ý
15 fozon tan espantados / que ffē foz of mais ðý
maif el de uiltar á u'gē / τ de9. fol non fenfadou.
O que uiltar q̄r á u'gē.

[64r]

[N]on q's catar ó maldito / como pzenðeu carnede9
na uirgen τ poif p̄nðeo / ποz el mozte ðos juðe9

¹¹⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

20 mais ó cozaçon ppofo / τ toðolos Sifos fe9.
en uiltar fanta maria / ðe que ðeus carne fillou
O que uiltar q̄r á u'gē

[E] Dezia que non era / ðeus naða neno feú bē
τ que ó ða uírgen foza / chufa. ca non outra rē
25 τ el eft é mais ðizēdo / ei uos ūu capelan uen.
que leuaua cozp9 xp̄i / á ūu que ý enfermou
O que uiltar q̄r á u'gen

[N]a vila. τ os gēollos / ficaron toðos enton.
ant aquel que ða cadēa / nos foi tirar ðo ðragon
30 τ ó jogar malandate / cofp̄yú τ ðiffe que non
uira gente tan baueca / τ muí mal os ðēofitou.
O que uiltar q̄r á u'gen

[O] Capelan quando oýu / ðizer mal ðo Saluadoz
ðo mūdo muí gñ despeito / ouúe ðaquez traedo2.
35 τ pois fe toznou ðu ýa / ðiff enton ay peccadoz
ðome po2 que ðēoftauas / oza ó que te fo2mou.
O que uiltar q̄r á u'gen

[O] que te fez ðe níente. / τ pois atá ðeffazeR.
τ no Dia ðo joizo. / eftaras a feú poðeR.
40 catué non fábes efto / nen tár q̄res cōnocer
áaquel que ðo ðiabo / per feú fanguí telíurou¹¹⁵

/[E] Da uirgen groziófa. / te nembza τ ben faras
τ filla ta Pēedença / po2 aquefto que ðit as
el refpondeu efcarnído / crerigo que tozp eftas
45 ó ben ðe ðeus τ ða u'gē / renegué aq' me ðou.
O que uiltar q̄r á u'gē.

[Q]ve non aiā en mí pte / τ quexeme façan mal
τ que me metan fe poðerē / ðentro no fog ifernal

¹¹⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

quand est ó crerigo oýu / ðiff ay Groziófa uaL.
50 ðeus fille ðe ti uíngāça / affi comoffe uíngou
O que uíltar q̄r á uirgē

[D]o traedoz Simō mag⁹ / encantadoz que uíltar
foi affi fanta maría. / τ feu fillo ðeíðeńńaR
efto ðiff ó pzefté foiffé / ó Demo uēo trauar
55 eno jograr que u⁹ ðixe / τ affy ó apertou.
O que uíltar q̄r á u'gen

[Q]ueo tozceo enton todo / τ affi uingar ffe q's.
ðeus poz ffi τ p̄ fá m̄ðze / τ ðefto sééðe fis.
q̄ nunca m̄if falou nað / τ poz en par fá Denís
60 á tanto ó teuo ó ðemo / ta quella alma facou
O q̄ uiltar q̄r á uirgen.

[D]o cozpo τ no jnferno / a foi logo SepelíR
ca affy ir ðeuería. / quē q̄r q̄ foíf escarnír
ða uírgen τ ðo feu fillo / que nos uēo Remíjr
65 qual feńńoz ele feruíu / affi llo gualarððou.¹¹⁶

[64v] miniatura

[65r]

F 50 <CSM 311>

[E]fta é como fanta maria / reffocitou ũu ome bōo aq̄ / matou ũu cozíſco. τ ínðo /
en romaria á monffarraç.

[O] que ðiz que / feruír ome á á uirgen / ren non é.
aquefté ðe / mal recaðo. τ ome ðe / máá fe.

[C]a ffe eu / fezer feruíço. a ũu bon / ome pzol ten.
quanto / mais na uirgen fanta / onð auemos todo ben.
5 τ quen aquefto non // crée fá creença non ual / ren.
ca ðeſcré en ðeus / feu fillo. τ en ela / que maðzé.

[O] que ðiz que feruír / ome. á á uirgen ren / non é.

¹¹⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

aquefté de mal / pecado. τ ome de / maa ffe.

[E] de tal razon miragre / uos queroza moſtrar.
10 que dētender é mui bōo / aquen ý mētes parar.
que a uirgen groziōfa / de monſſarraz q'f m'ſtrar
poz un ome q̄¹¹⁷ a fempze / ſeruía cō mui gran fe.¹¹⁸

[65v]

[E]l alý en Romaria. / ýa dous uezeſ ou tres
no ano. τ amiẓade / auía con ūu bozges.
15 τ rogoulle q̄ na feſta / qué en meogo ðo mes
ðagofto deſſūu foſſen / ðizendo logar ſant e.
O que ðiz que ſeruír òe

[E]nton amb9 ſacoẓdarō / poz en Romaria ýr
a monſſaz mīs p'meiro / per q̄nt end eu puid òyr
20 paſſaron per barçalona / τ ú quiſeron Saýr.
ða uila começou logo / mal tempo per bōa ffe.
O que ðiz q̄ ſeruír ome

[E] fezo uent9 mui gñdes / τ começou de chouer
τ alampos con tozuōes / deſý Coziſcos caer
25 aſſi que feríu ūu ðeles / aquel ome q̄ moẓrer
ó feẓ logo mantēente ca ðo Coziſc aſſi é.
O que ðiz q̄ ſeruír ome

[Q]ue en q̄n fer log affog' / ou talla ou q̄imar faz
mas aquel om affog'ðo / foí. que pa monſſarraz
30 ýa fempze com oíſtes / τ ſeu compānō aſſaz
chozou poz el τ ar ðiſſe / paraulas contra á ffe
O que ðiz q̄ ſeruír ome

[D]izendo par deus amigo / muito empzegafu mal
quanto a ſanta maria / ſeruíſte pois te nō ual
35 nē te guardou deſta mozt^e / per que ó ðem ifernal

¹¹⁷ <poz un ome q̄> parece escrito sobre raspadura.

¹¹⁸ Falta refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

leuou ia de tí á alma / τ mal peccad affi é.¹¹⁹

[O]vtro Dia po2 ele / hūa miffā dizer fez.
defi que ó foteíraffen / ca tal era come pez.
toznado daquel cozíco / τ ar Diffe deffa uez
40 parauras contra á u'gē / onde naceu noffa ffe.
O que dīz q̄ feruír ome

[I]ndo con el á á Coua / chozandé dizenð affi.
mal em̄gaste teu tēpo / na uírgen com aṗnðj
de maif p̄difti ḡñð algo / que lle defti maif amj
45 nunca aueríra aquefto / ca ó Meu na arca é.
O que dīz que feruír òe

[E]l aqueft affi dizenðo / refozgiú ó mozt entō.
τ affentouffe no leito / τ diff aquefta razon
mētes a guífa de mao / ca mia almá perðico.
50 foza fe non foff á u'gē. / que chaué de noffa fe.
O que dīz q̄ feruír ome

[Q]ueme liurou de fas mãos / ú era en poder Seu.
τ po2 end q̄nt eu ujú / fempze no cozaçō meu
a teírei pera Seruíla / τ nunca me fera greu
55 de ren que po2 ela faça / ca mui ben ep̄regad é
O que dīz q̄ feruír ome.

[Q]uand esto uirō af gētes / ðeron todos gran lóoz
áá uírgen groziōfa. / madze de noftro fēnoz
que fempze feia loada / en quāto ó mundo fo2
60 ca é noffa auogaða / defí paðzōa ða ffe.¹²⁰

[66r] miniatura

[66v]

¹¹⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

¹²⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

F 51 <CSM 245>

¹²¹ [O] que en coita / de morte mui gñd ou en / p'ion fo2.
cham á u'gen / groziófa maðze de noftro / feñíno2.

[C]a pola noffa / faude pzendeu ðela carne / ðe9.
τ πο2 nof féém9 faluos / fezea sobze los feus.
5 co29 / ðos angeos Reýnía. / τ πο2 enð amigof me9
/ðereité que na gñ coita / ualla a o peccadoR.
O que en coita ðe morte.

[E] fobzaqft un miragre / mui fremofó u9 ðirei.
que fez en riba de Limía / á maðze ðo alto Rei.
10 en fan faluado2 ða to2re / πο2 un omé muj ben fej
que aueredes fiança¹²²
O que en coita ðe morte.

[O]ntre Doýre mínnauía / no Reino de portugal
tal tempo foi roubadozes / que fazían muito mal
15 Efcudeiros τ peões / Caualeiros outro tal
aquele q meof roubaua / ontr eles era PeoR.
O que en coita ðe morte.

[E]n aquel tempo mo2aua / ũu Ome bōo alý.
en fan faluado2 ðe Toíre¹²³ / τ per qñt eu apzendi
20 fazia ben ffa fazenda / feruindo ðeus τ ðefý
auía gran confiança / na maðze ðo faluado2.
O que en coita ðe morte

[A]Lý no aðzo auía. / hūa Capela Enton.
ða fanta u'gē τ fēpze / fazia ffa Ozaçon.
25 eft om alý ameude / ðefý mui ðe cozaçon.
aquele logar oníraua / con mui fremofá froR.¹²⁴

¹²¹ Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copiala.

¹²² O verso que falta parece ter sido parcialmente escrito e despois raspado.

¹²³ <faluado2 ðe Toíre> parece escrito sobre raspadura.

¹²⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

/[O] ome bōo auía. / nomeada que auer.
auía grandé po2 ende / os que Soñan fazer.
mal. τ roubauan á teírā / fo2ono enton p2ender.
30 τ mao peccad auían / deo espeitar SaboR.
O que en coita de mozte

[M]eterono en un Barco. / τ passaron alen.
τ ýano mal tragēdo / que lles ðeff algūa ren
τ no castelo de Neuia. / o meteron τ Defen
35 ó que ó peo2 iulgaua / tīja fen po2 PeoR.
O que en coita de mozte.

[M]vitas uezes açoutado / como Contaron amín
foi. τ Dizían uilão / oge Séera¹²⁵ ta fin.
fe nof nō ðaf qñtúuēs / τ iurou par fan martī
40 ó alcaýde que de cojta / ó faria soffredoR.
O que en coita de mozte.

[E]n un Temon ó alcaide / mui fo2t estíralo fez.
τ muita da agua fría / ðeitar sob2 el effa ue3.
τ ó co2po con feridas / ia chus negréra ca pez
45 τ ó alcaýde ðizendo / ðon Vilão traedoR.
O que en coita de mozte.

[D]izeðe que nos ðaredes / fe non á uoffa moller
τ os fillos p2enderem⁹ / ele ðiff enton señner
mil foldos de leoneses / uos ðarei p qñt ouúer
50 ca mais non fōo atreúuð^o / de ðar par nofiro fēno2.¹²⁶

[67r]

[E]les efto non quíferon / τ fo2ono açoutaR
fe poderian aýnda. / ðel mais ðýeiros leuar
τ pois que ó ben ferirō / affentaron á iantar
todos á hūa fogueira / feueron á DeíredoR.
55 **O que en coita de mozte.**

¹²⁵ <oge Séera> está escrito sobre raspadura.

¹²⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[O] Ome bōo iaʒendo. / en coita mui ḡñd affaʒ
ðiff ai uírgen groziófa / guardam oge fete pʒaʒ
ðaquesta p'ion tā forte / en que ó meu coʒpo iaʒ
nenbʒete fet eu feruíço / fiʒ. que foff á ta lóóR.

60 **O que en coita de mozte**

[E] El aqueſto Diʒendo / hūa Dona entō ētrou
per meogo do Pááço / τ Cada ūu á catou.
mais fol falar nō podeŕ / nen ome non fabalou
que ffe leuantar podeſſe / mais ouúeron ḡñ púoʒ.

65 **O que en coita de mozte**

[E] foiffē ðereitamente. / que todos á Viron ŷr
áo Omé Deſliou ó / τ Diſſe poʒ que fuír
me foes na mia capela / poʒ en te uín eu guarír
ðeſta pʒijon enq̄ iaʒes / tan forte tan fen faboʒ.

70 **O que en coita de mozte**

[E] fillou ó pela Mão / mui manfé mui fē afā
τ leuou ó per ontréles / τ ben Créède de pʒan
que ome nō falou naða / nen feʒeron adaman
fol ðell en ele trauaren / τ perðeron á CóóR.¹²⁷

75 / [E] as poʒtas do Caſtelo / fortes com apʒendi eu
eſtauan mui bē fechaðas / pero pelo Poder feu.
ðaquela que ó leuaua / abʒirons τ con el ðeu.
na riba do Río de Límia / τ diſſe meu feruiðoʒ.

O que en coita de mozte

80 [E]ntra no Río τ paſſa / á alendé acharas.
as poʒtas do mōeſteiro / fárraðas. maif entraras
per elas oufaðamente / τ na Eigreja márras
τ Dirás eſt á os fraðes / todos. τ ao PríoR.

O que en coita de mozte

¹²⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

- 85 [E]l ouúespanto do Rýo / non oufou ý meter pe
 τ διζ feínor2 muité alto / δεψý ú mais baixo é.
 ai mais δε δεζ bzaçadas / ou Doze per bōa ffe.
 διψ ela fais o que te διγο / τ non feias Dultaðo2.
 O que en coita δε μοzte
- 90 [M]eteuf enton á ó Vao / en aquel Rio medes
 que fol nō ouuý m°llado / pe. nen outro ðano p̄s
 τ ante queψ ý meteffe / διψell ela enton ues
 δε me fazeres feruíço / aueras mais meu am̄.
 O que en coita δε μοzte
- 95 [E]L pois ouuálen passado / ante que vēeff á luz
 entrou ðentro na eigreia / τ ðeitouψ ant hūa cruz
 τ ant hūa maiefade / ða feínor2 que nof aduz
 quanto δε bē nof auem9 / τ nos é DeffendedoR.¹²⁸
- 100 /[E]ntraron entō os frades / nas Maitýas τ tafur
 cuidaron entō que era / τ entrara per algur.
 τ marauillados eran. / ca folamente un mur.
 alí entrar non podýa. / pero foffe furadoR.
 O que en coita δε μοzte.
- 105 [E] Differon tu que iazes / bon omé quente meteu
 ental logar comé este / ben louco fufte fãndeu
 acozðou τ ó Conuento / δεψqueo ben coínioceu
 pzouguelle muito cōele / τ el foi DepartidoR.
 O que en coita δε μοzte.
- 110 [D]e quantollenton uēera / τ íurou par fan Denís
 que femp2 á u'gen fuiffe / pois á ela pzougué q's.
 que δε mal foffe líurado / τ per m1 Seedè fis.
 que fez poif bē fa fazenda / τ foi grand efmolnaðo2
 O que en coita δε μοzte.

¹²⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

[O] alcaid̄ enton de Neuíá / con fua compañía uil
 115 uíron que affi perderan / ó pzeſé os foldos Mil.
 τ que affi hūa Dona / llo leuara tan Sotil.
 mente uiron q̄ á maðze / foza do Remij̄doR.
 O que en coita de mozte.

[C]a ben lles diſſ ó Cōuento / á todos que aquel fol
 120 fazer á os peccadozes / que façan todof ſa pzol.
 que fez aq̄ſte miragre / po2 en ſſe teue po2 fol.
 cada ūu τ neun Deles / non foi depoif malfeitoR.¹²⁹

[67v] miniatura

[68r] miniatura

[68v]

F 52 <CSM 241>

¹³⁰ [P] arade mentes oza

como fanta maria.

ðacozífer non demoza¹³¹

a quen / po2 ela fia.

5 [E] fem oýr quiferdes τ parardes femença.
 di/reiuos un miragre. en que eý¹³² gran créença.
 que fez á groziola en teíra / de pzoença.
 po2 hūa dona uiua que un ſeu fill auía.

[P] arade mentes / oza como fanta maria.

10 ðacozífer non demoza á quen po2 ela fia.

[O]utra donapar deſta. mozaua ſa uezýnna.¹³³

uiúué hūa filla. auía fremo/ſýnna.

τ ó fillo da outra pagouſſe da menýnna.

τ comé de coſtume / po2 moller á pedia.

¹²⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹³⁰ Falta a rúbrica.

¹³¹ <ðacozífer non demoza> está escrito sobre raspadura.

¹³² <. en que eý> está escrito sobre raspadura.

¹³³ <mozaua ſa uezýnna.> está escrito sobre raspadura.

15 [P] arade mentes oza. como fanta maria.
ðacoírer non / ðemoza. aquen por ela fia.

[A] ffi foi que as ðonas. prouguelles ðeste feito.
espo/faron os moços enton pelo congeito.
ðun crerigo mui fanto que iuntou este / pzeito.
20 prazenð aos parentes muito ða pzeitefia.

[P] arade mentes oza. como.

[69r]

[L] og á maðze ðo moço / conuidou ðe bō grado
á Moça τ ffa maðze / τ mandou bē prouado
guífar ðe comer tofte / τ o iantar guífaðo
25 non quis iātar ó moço / logo por que feruía.

Parade mentes oza.

[O] Menýño andaua / con prazer ða Espofa
feruíndo gñ compāna / ðe Donas τ fremofa
queffý enton chegara / maif quis á groziofa.
30 mostrar ý ffa uertude / no mený aquel Dia.

Parade mentes oza.

[A] Cafá ú iantauaN / en un peneð Estaua
muit alté muit esq'uo / ú á Dona mozaua.
τ ó menýn un uafó / en ffa Mão fillaua
35 contra hūa fēeftra. τ lauar ó queria.

Parade mentes oza.

[A] ó Demo non pугue / ðesté con gñð enueia.
Reolueu¹³⁴ á poufáða / o que maldito seia.
el que toda maldade / ama fempzé Defeia.
40 fez ó prazer en Dóo. / toznar Ca lle prazía.

Parade mentes oza.

[E] fteuó ó moço Vafó. / na fēeftra Lauando
τ ðeitouffe ðe peitos / τ foi ia que pefando

¹³⁴ <Re> está escrito sobre raspadura.

mais de la Cinta iufó / fojó Demo puxando
45 da outra parte foza. / pela Pena caía.¹³⁵

/[S]aýu muit áo moço / fangui pelas ozellas
τ quebzaronllof bzaç9 / ollos τ fobzencellas
τ ούúe feramente. / ðeffeitalas femellas
τ foi ó Moço moztto / alá íus ú jazía.
50 **Paraðe mentes oza**

[C]ontar non podería. / ðo Dõo que fezeron
á Sogré á men̄na / τ quantos ý feueron
mais á maðze ðo moço / pero ffe ðel ðolueron.
todos fol non chozaua / poz el nen fe carpía.
55 **Paraðe mentes oza.**

[A] Maðze ðo men̄no / que auía fiança
na uirgen groziofa / fen neh̄ua ðultança
fezeo Leuar logo. / con muit ḡnd asperāça
anto altar da uirgen / τ affý lle Dizía.
60 **Paraðe mentes oza.**

[A]ý uirgen Groziofa. / tu que un fill ούúífte
poz faluaçon ðo mundo / τ Criafte nodzifte.
ðefi ðe Mozt efquíua / feñíoz matalo uifte
τ fabes com á coýta / De fillo queno cría.
65 **Paraðe mentes oza.**

[S]eñíoz dame meu fillo / ca ben Podes fazelo
ca ðe puñnar ý muito / non as fe non querelo
poz ende ðamio uiuo / que eu poffa auelo.
pera ó teu Seruíço / fe non Moztta fería.¹³⁶

70 /[P]er ozaçon da Maðze / ó Moço ðeu Leuada
ðo leit en que íazía. / τ uíueffa Vegada
ðeu uozes contra todos / ðiff aý ðe que poufada
me tiraftef mia maðze / ú Viçofó uiuía.

¹³⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

¹³⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Paraðe mentes oza.

- 75 [E] ficou aquel menyno / uíué tan ben guarido
que fol non parecía / per ú foza ferido.
deu fá maðz á ðe9 graças / que lle tan ben conp'ðo
foi ó que ðemandaua / τ donðe ffe Doýa.

Paraðe mentes oza

- 80 [P] Rometeu aquel moço / que en Ozden entrasse
τ mantēer Castidade / nos dias que ðurasse.
τ De toda folýa. / ðefalı ffe Quitasse.
τ outroffý á moça. / affý o Prometia.

Paraðe mentes oza.

- 85 [E] ambos fillaren ozden / teueron po2 gran uíço
τ a fanta Maria. / fezeron ý Seruíço.
femp2 en quãto uíuerō / τ Deft outro boliço.
ðo mundo fe quitaron / τ De toda folýa.

Paraðe mentes oza.

- 90 [E] fte miragr efcrito / foi logo mantenené
deu á fanta María / graças toda á gente
τ nos affi façamos / ca ben fei certamente
que é ðos peccadozes / effozcé lumé Via.¹³⁷

[69v] miniatura

[70r]

F 53 <CSM 267>

Esta é como fanta maria / liurou un mercado2 do pe/rigoo do mar en que anda/ua
ú caera ða Naue.

A De que / ðe9 p2es / carne foi ðela naðo.
ben / poðe ualer á todo peri/guaðo.

Ca per ela foi / a mozte ðestroýða.

¹³⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

τ noffa faude cobza/δα τ uida.
5 todest aue/mos pola feñío2 con/prida.
pois un feu // miragre uos direi de / grado.

A de que deus / pzes carne foi dela nado.

Qve fez esta uirgen / fanta τ Reyña.
que / é dos coitados todos / meezyña.
10 contaruolo / ei bzeumenté agyña.
quant end apzendi á / quen mio á contaço.

Ade que de9 pzes carne

[70v]

Ontre Doiré m̄yn en portugal mozaú.
un mercado2 rico muito q̄ amaua
15 fanta Maria. τ por ela fiaua.
τ ena feruir semp2 era feu cuidaço.
ade q̄ de9 pzes carne foi dela nado.

Como q̄r que el pelas terras m̄casse
fe Dona fremofé apofa achaffe.
20 que pera ó altar lle femellaffe.
della aduzer era muit entregado.
adeq̄ de9 pzes carne foi dela nado.

Poz que amaua muito fanta m̄ría
de cozaçon diffē ca en Romaria.
25 á Rocamado2 de bōament yria.
tanto que ó el podeff auer guifado
a deq̄ de9 pzes carne foi dela nado.

Affi foi que el fa nauúoue fretada.
pera yr a frandes τ effa Vegada
30 pois que ouúe ben fa fazēda g'fada
foiffē con quant auer auia m̄caço
a deque de9 pzes carne foi dela nado

Mas pela cofteira do gn mar despāna

que ðaǫla naue cō muī ǵñ cōpāna
35 lauātous ó mar cō tozm̄ta tamāna
que muito per foi aquel ðia ýraðo.
a ðe que ðe9 pzes carné foi ðela n̄do

Leuantous as onðas fortes ferañte
fobzaquela naue q̄ aquela gente
40 cuidou ý mozrer τ logo mātenēte
chozou. τ cuidou enton ý feu pecaðo.
a ðe que ðe9 pzes carné foi ðela n̄.

E o mercado2 eno Bozdo ða Naue.
eftaua enton en cima ðūa traue
45 τ hūa onða uēo forte muī graue
quelle ðeu no peité no m̄r foi ðeitaðo.
a ðeǫ ðe9 pzel carné foi ðela naðo

A Nauálongaða foi fe ðe9 me ualla
ðel hūa gran peça pelo mar fē falla
50 mailo ðemo que fenp̄ nofco t̄balla
quisera q̄ mozrell ý log affogaðo.
a ðeque ðe9 pzes carné foi ðela naðo

EL andand̄ affi en aquela tozm̄ta
nembzouffe ða u'gen q̄ fēp2 acrecēta
55 eno noffo ben. ca pero q̄ nos tenta
ó Demo non poðe nofco á ðe9 loaðo.¹³⁸

/A ý maðze ðe ðeus ðiffel teu bē miude
tu que es fēnoz f̄ca ðe ǵñ uertuðe.
pois a todolos coitaðos ðaf fauðe.
60 nembzate ðemí q̄ ando tā coitaðo.
a ðe q̄ ðe9 pzes carné foi ðela naðo.

Senno2 po2 m̄cee non me ðefāpares
po2 algūn tempo teu fazer pefares.
τ fem oza ðaquestaf onðaf tīrarés

¹³⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

65 feruirtei eu fempzê farei teu mãdað°
a ðe q̄ ðe9 pzes carné foi ðela nado.

Nembzate fēnoz quiet ei eu pmetudo
ðir áá ta Cafá eft é ben Sabudo
mais tu ðos coitadof effozcé efcudo
70 ual me fēnoz ca muit and á tozmtað°
a ðeque ðe9 pzes carné foi ðela nado

EL efto ðizendo log a uirgē fanta
uēo. que ó ðemé fe9 feitos q̄bzanta
come fēnoz bōa que os feus auāta
75 foza ðontras onðas ó oúúe tirado.
a ðeque ðe9 pzes carné foi ðela nado.

E fez enton ý gran marauilla fera
ca toznou ó mar mãffo ðe q̄l ant era
fell el algun tempo feruíço fezera.
80 mu ben llo per oúúalí gualarðoado
a ðeq̄ ðe9 pzes carné foi ðela nado.

E leuou o fáluo a terra Segura.
que fol non fentíu coita nē rācura
efto fez á ða uirgijðade Pura.
85 que po2 nos uíu feu fillo crocifiḡdo.
aðeq̄ ðe9 pzes carné foi ðela nado.

E ante ðez ðias oý po2 Verðade.
que a naue foffe aquela Cíðade.
u poztar auía pola Piedade.
90 ðe fanta María foi el ý chegado.
a ðeq̄ ðe9 pzes carné foi ðela nado.

E tanto que os ða nauály chegaron
pois ó uiron todos fe marauillarō
τ os fe9 enton mu leð9 p toznaron
95 τ contoulles el quant auía paſſado.
a ðeque ðe9 pzes carné foi ðela nado.

E ó mercadoz pois fe toznou de frança
τ foi en ffa térra fen longa tardança
á Rocamaðoz fē foi τ con fiança.
100 na urgen fempz oúúey uolo acabaðº.¹³⁹

[71r] miniatura

[71v]

F 54 <CSM 206>

Esta é como o papa Leon coz/tou fá mão poz que era tentaðo ða/moz ðūa moller
que lla bejara. τ / poslla fanta maría τ fāou.

Qven fouber fanta / maria ben ðe cozaçon amar.
peró ó tent o ðiabo en ben / xell a ðe toznar.

E Daque/fto un miragre conteu non a / gran fazon.
ðun papa que / ouuen Roma. que nom auía / Leon.
5 a que punnou o ðiabo. / ðe meter en tentaçon.
poz / que en fanta maria. era // todo feu cuidaR

Quen fouber / fanta maria ben ðe cozaçon amaR.

Macar era paðze fanto. o Diabo traballou
per como o enganaffe¹⁴⁰
10 q̄ p̄ mui gñ fremofura. ðe moll' o enganou
quell amoftrou ú fá missa en fā pº foi cātar.
Quē souber fanta maria bē ðe cozaçon amar

Ea ðona mais fremofá. ðouf' ðona uíu τ meteu
m̄tes enas fās feituraf. caó Demo ó uēceu
15 τ ðepois ðo auangeo. fá offerta llo ffereu.
á ðona. τ en gēollos. lle foi á mão beíjar.
Quen fouber fanta maria bē ðe cozacō amar.

Pois quelle beíjou amão oúúel tal coita ðefý
que nunca ar parou m̄tes ena missa nē ðessý

¹³⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁴⁰ Verso incompleto. Queda libre o espazo en que se debería ter copiado o resto.

20 non fábía que fezeffe. τ Díflo mal ðia uj
belðaðe ðaquefta ðona q̄ me faz ðe9 obzidar.
Quen fouber fanta maria bē ðe cozaçon amar.

Poila miſſa ðita oúúe con gran coita comachej
eſcríto foiff á ffa caſa τ fez como uos ðirej.
25 ðiff eſta mão me tolle ðe9 mafeu á tollerej
τ fillou log un cuitelo τ foi a mão coztar.
Quen fouber fanta maria bē ðe cozaçon amar

Hva mui gñ fazon oúúe q̄ nō pod a miſſa ýr
que as gentef mui ðe grado foýan ðel á oýr.
30 τ ar pzéegar nas feſtas τ en aqueſto falír
tíjan que ýa muito. τ en feu feito mīguar
Quen fouber fanta maria ben ðe cozaçon amar

E el entendeu aqueſto. foi fa ozaçon fazer.
áá uírgen groziófa quelle quífeſſ acozér.
35 τ pola fa gran mercée qlle ðeſſ algū poder
per que podeſſ ant as gētes a fua miſſa cātar
Quen fouber fanta maria ben ðe cozacō amar

Pois que uíu fanta maria que auía tal faboz
ðea feruír feu enguento aduff a bōa fēnoz.
40 τ untoulle ben á chaga τ perðeu logá ðóóz
τ poſell a fua mão ben firme en feu logar.
Quen fouber fanta maria bē ðe cozacō amar.

E tan tofte foi guarido ða mão apoſté Ben.
pela uírgen groziófa madze ðo q̄ n9 māten.
45 contou eſt áás gentes qlles nō leixou en rē
τ poz que ó mais creueſſen foilleſ á mão m^ofr̄.¹⁴¹

[72r] miniatura

[72v]

¹⁴¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Esta é como fanta maría fãou / en monffárraz un ome bõo que / cuidaua mozírer de
Rauía.

Todolos coitados que / queren faude.
demanden / a uirgen τ a ffa uertude

Ca ela poder á de faude / dar.
τ uida por fempz a / quen lla demandar.
5 de / cozaçon τ defto quer eu con/tar.
un mui bon miragre / affi deus marude.

Todolos coitados que queren.

/Per todo ó mund ela mj/ragres faz.
mais dũa ffa ca/fa cabo monffarraç.
10 que cha/man Terena fei ben que / affaz.
faz muitos mira/gres á quen ý recude.

Todolos coitados q̄ querē faude
demandē á uirgen τ á fa ūtude

E por end ūu ome bõo ðõ mateus
15 q̄n éftremoz m^ora¹⁴² pugaffi á de⁹
q̄ rauíou mui forté of parētes fe⁹
alá ó leuaron ca muitameude

Todolof coitað⁹ que q̄ren faude
demanden á u'gen τ a fa ūtude.

De toðalas t̄ras gentef uēen ý
τ poif ý fozon quif á u'gē affy.
q̄ foi logo fão τ com apzendi
iállante fazían os fe⁹ ataude.

Todolos coitað⁹ que q̄ren faude
25 demanden á u'gen τ a fa ūtude

En queo meteffen p̄ moztto ð p̄ã
por en non deuía tēer por affan

¹⁴² <q̄n éftremoz m^o> está escrito sobre raspadura.

- quē feruír poðeff̃ esta ðe bō talā
τ contra ó ðemo ðaḡftaf̃ efcuðé.
30 **Todoſos coitað9 que ḡren fauðe**
ðemanden á u'gen τ a fa ūtuðe.

[73r] miniatura

[73v]

F 56 <CSM 270>

¹⁴³**T**oð9 con aleg'a cantāðé en bon fon.
ðeuem9 muitá u'gen loar ðe / cozaçon.

- P**eró ḡ noité día púnam9 ðe pecar.
firuamola un pouco oza no/ffo cantar
5 poif ḡ á ðe9 no mūðo po2 auogaða ðar.
q's aḡ pecaðo2ef¹⁴⁴
Todoſos con alegría cantandé en bon fon.
ðeuem9 muitá u'gen loar ðe cozaçõ.

- /C**on** gran ðereito toðos / a Deuemos loar.
10 pois ela á Soberuia / ðo Demo foi bʒítar
τ po2en lle roguem9 / que aqueſte cantar.
que oza nof cantam9 / nos receba po2 Don.
Todoſos con alegría.

- Q**uanto noſſa p'meira / mað2e nos fez pðer.
15 per Defobediença. / toðo nos fez aueR
aqueſta aque Vêo. / o angeo Di2eR.
aue gracia plena. / po2 noſſa ſaluaçon.
Todoſos con alegria

- P**er aḡan τ per Eua / fomos toðos caer.
20 en poðer ðo Diabo. / mais quiſeffe ðoer.
ðe nos quen n9 fezera / τ uêo ſſe fa2eR.
nou aḡan que bʒítás / a Cabeça ðo D2agon.
Todoſos con alegría.

¹⁴³ Falta a rúbrica.

¹⁴⁴ Verso incompleto. Queda libre o espazo en que se debería ter copiado o resto.

Gran mercé áo mundo / fez por esta Señíor.
25 δε9. τ mui gran dereito / faz quen é feruídor.
/desta que n9 aduffe / Deus omé fáluaðor
que cōpziú qñto ðiffe / Dauí τ Salamon.
Todos con alegría.

Con esta iuntar quíse / deus uerðadeiramos
30 τ foi enð ýfáyas / feu p̄phetizaðor.
τ Daniel p̄pheta / que ðita ðe paftor
era ðiffe que Críftus / auería Onçon.
Todos con alegría.

Aquesta foi chamada / ficella Moýfi.
35 τ foi por noffa uída / maðze Daðonay.
τ Desta iaz efcrito / en Líuro Genefý.
que feu fruto bzítas / o ðemo bzaué felon.
Todos con alegría

Na uella lei ðaquéfta / moýfen com ap̄endj
40 falou. τ ðe Seu fillo / p̄phetizou affý.
ðizendo que p̄pheta / ueéria τ Defý.
quen en aquel nō créés / ýria á Perðiçon.¹⁴⁵

[74r] miniatura (só os cadros)

[74v]

F 57 <CSM 351>

Esta é como fanta maria acrecentou o uýo na cuba en Daçonaða hūaldea q̄ é p̄eto
ðe palēça.

A que deus auonðou tant que quífo ðela nacer.
ben pod̄ auonðar as ou/tras coufas τ fazer crecer.

E Desta razon miragre mui fremoso uos ði
que moftrou fanta maria com eu en uerðað achei.

¹⁴⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

5 na eigreia Daconada / hūaldea que eu fei.
que é pzetto de palença. τ οῦδὲμ á lezeR.
A que deus auondou tanto que quisó dela nacer.
ben pod auondar as coufas. τ fazer.

/E na fa festa Dagosto. / muí gran gēte uē alý
10 ποz óyr todalas ozas. / τ é costumad affy.
que tragen ý pā τ uýo. / en carretas τ Ben ý.
ó dan ποz feu amo2 dela / a queno quer receber.
a que de9 auondou tāto

Ond auēo non á muito / tempo queff ý aiūtou
15 gran gent ááq̄la festa / τ cada ūu puññou.
en fazer grand alegria / quen foube luítar luítou
τ quen foube chacotares / bōos ý os foi DizeR.
aque de9 auondou tanto

Ovtros ar cozíian uacas / que fazían pois matar
20 que cozían en caldeiras / grandes τ ýanas dar.
á pobzes q̄ as comeffē / en toð eft á lazeraR.
/oúúe per foizca o uýno / ca del foi grand ó beuer.
aque deus auondou tāto

E pero que ben comian / non tíjan que era ren
25 fe daquele bōo uýñño / non beueffen a feu fen
τ ποz ende foi míguādo / ca aquesto sempz auē.
que du collen τ nō pōen / que a sempz a faleceR.
a que de9 auondou tāto

Ond hūa gran cuba chēa / de uýñño pararon tal
30 que fe foi á madeýra / en ela non ficou al.
entonce diffieron todos / fe nos á uirgē non ual
con coita deste bon uýo / nos poderemos perðer.
a que de9 auondou tāto

E pozend aquela gente / fe quífera ýr Enton.
35 mas chegou ūu ōe bōo // quelles diff esta razon

uáámos catar a Cuba / τ τiremo llo tapon.
mais ðefondé p uentura / ποð ý algūu pouc auer.
aque ðe9 auonðou tāto

Enton log aquela gente / áa Cuba ffe chegou.
40 τ ouelles ðiff aquefto / ben per Cima á Catou.
τ achou á toda chēa. / τ á todos la moftrou.
τ πο2 enð á uírgen f̄ca. / fillarons á BeēizeR.
aque ðe9 auonðou tāto

Es os que ante chozauan / começaram a RíjR.
45 τ beueron ðaḡl uḡno / τ íuraron fen mentír
que nūca á tal beueran / τ os enfermos guarír
fozon quant9 ðel beuerō / τ pois muí f̄aos féÉR.
aque ðe9 auonðou tanto.

[75r] miniatura (só os cadros)

[75v]

F 58 <CSM 319>

Efta é. como fanta maria / guareceu en Terena hūa / moça que rauiaua.

Qven / quer / muí ben ποð á uír/gen groziofa.
ðe ðoó2 / guarír. non fera tan / coitofa.

Ca tan / muitas graças ðeu / τ piadaðes.
a ela / feu fillo que enfer/medaðes.
5 ðe muitas // maneras tollé ben / creades.
que á que/na chama non é / uagarofa.¹⁴⁶

[76r]

Pozen quereu ðela un miragr oníraðo
ðizer fem oḡrðes τ poilo Contaðo.
ouúer fabereðes que faz muí guífaðo
10 o que faz ferúíço a efta Piadofa.
Quen quer muí ben ποð á u'gen grozio.
ðe ðóó2 guarír non Sera tan Coitofa.

¹⁴⁶ Falta o refrán. O resto desta páxina (máis da metade da columna) está en branco.

Riba Dodianá hūa fīa Eigreia.
defta uírgen fānta que bēeita feia.
15 que chaman Terené quen q̄r q̄ defeia
faud en feu Cozpo de Dóó2 dultofa.
Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziófa
de dóó2 guarír non Sera tan coitofa

QVe aia de Rauia ou doutra doença
20 logo dalí São uai pela Sabença.
defta uirgen fānta que nos atreuēça
dá que á firuamos come Gracíofo.
Quen q̄r mui ben pod a u'rgen groziófo
de dóó2 guarír non fera tan Coitofa.

ALen Badallouce en xerez mozaua
25 un ome que muito na uirgē fiaua
τ hūa fá filla que Muito amaua
doeceu de Rauia τ foi tan Rauiofo.
Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziófo
30 de Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

QVe á non Podían tēer en p'ioes
nen ualían eruas nen efcantações
nen aýnda fantos á que Orações.
fazían por ela tant era queixofa.
35 Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziófo
de Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

Ujuian en Coita con ela mui forte
non auían Dela ia neun Conozte
nen sabían que lle ualueff ergo mozt^e
40 feu pad2 éran Coita fá mad2e chozofa
Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziófo
de Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

Porzela ca Outro fillo non auían.
desý p2ometeron que a Leuarían
45 a Terena ca ia per al non Sabían

que faud ouúeffe τ poz en trigofa.
Quen quer mui ben pod á u'gē groziosa
de Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

50 Foi defto fa madzé leuouá cózrendo
dalý a Terena gran dóo fazendo.
/τ pela Carreira ýnd affi Dizendo.
uírgen de deus madze fanta ꝑciofa.
Quen q̄r mui ben pod á uírgē groziosa
de dóó2 guarír non Sera tan Coitofa.

55 Sobzefta mia filla moftra ta uertude
que a ta mercéé fanta ý auude.
fonte de bondades tu lle da Saude
ca mui ben a podes dar u'ge fremofa
60 Quen q̄r mui ben pod a u'gen groziosa
de dóó2 guarír non Sera tan Coitofa

Foi a bōa Dona tanto demandando
a fanta Maria mercee chozando.
muito dos feus ollos que fo2 chegādo
pzeito da Eigreia da de Deus efpofa.
65 Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziosa
de dóó2 guarír non Sera tan Coitofa.

Tanto que á Moça que era doente.
uíu á Eigreia logo Mantenente.
foi mui ben guarída τ diff á á gente
70 que á Desliaffēn ca á Merceofa.
Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziosa
de dóó2 guarír non Sera tan coitofa.

Madze de deus uírgen Saude lle Dera
tal que fé fentia que Ben fāa Era.
75 á compañña toda gran lediça fera
ouúe defte feito τ foi Mui goyofa.
Quen q̄r mui ben pod á u'gen groziosa
de Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

ELa ðiz amigos as Sogas tallade
80 ca ia Sāa fōon pola Piadaade.
ðe fanta María ca ða ffa bondade
áo que á chama é muit auondofa.
Quen q̄r muí ben pod á u'gen groziofa
ðe Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

85 **S**eu padze ffa madze gñ p̄zer ouúer
quand á filla uíron Sāa τ fezeron
alý ffa Vegia τ Offertas ðeron.
quanto ffatreueron á á Sabozofa.
Quen q̄r muí ben pod á u'gen groziofa
90 ðe Dóó2 guarír non fera tan coitofa.

Que é ðe ðeus madze muito a loaron
ðefý a ffa térra con ela Toznaron
fāa τ guarída τ ða uirgen contarō
que á fá mercée non é Douíðofa.¹⁴⁷

[76v] miniatura

[77r]

F 59 <CSM 363>

¹⁴⁸**E**N bon ponto uim9 / esta fenno2 que loamos.
que nos tan cedo acoíre / quando á chamamos.

UN trobado2 en Gafconna / era. τ trobaua
al Conð Si/mon. τ á muitos. lí que / fe queixaua.
5 á gente ðel / [...] / ðēoftaua.
mas quantos fo//mos no mundo en quanto / uiuamos.¹⁴⁹

El Con fimon era Conde rico τ poderofō.
τ ðiffē a un feu ome q̄ nō foi p'guicofo
uaime logo p̄zender aq̄l trobado2 aastrofo
10 τ bufca fortes p̄m̄jōes enque ó metam9¹⁵⁰

¹⁴⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁴⁸ Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copiala.

¹⁴⁹ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

El ýndo p un cam̃yo mui deffegurado.
chegou aql mandadeiré fillou ó p'uado
τ aduffeo al Condé foi logo Deitado.
en pziyōes ú iouueffen q̃nt⁹ defamam⁹¹⁵¹

15 El Con fýmon muitaf uezef iurado auía
q̃ ó trobadoz mataffe log en outro dia.
mais á noffa auogada Reya maria
a uegadas nof estoza do mal q̃ pēffā⁹¹⁵²

20 El fe uíu nas pziyōes cuidou q̃ mozreffe
τ chamou fanta maria q̃lle focozreffe.
τ iúroull alý iazendo q̃ mētre uiueffe
polo feu amo2 trobaffe de q̃ nō trobam⁹.¹⁵³

25 Pois que o trobadoz oúúa ozaçō cōpziða
achouff en cima dū mōte cabo dūarmid^o
da uirgen fanta maria quelle ðera uida
τ ó guardou de tal mozte q̃ toð⁹ dultam⁹.¹⁵⁴

[77v] miniatura

[78r]

F 60 <CSM 272>

¹⁵⁵Marauillofos / miragres fanta ma/ria mostrar.
uai po2 / nos. que nolo ðemo / non faça defafperar.

5 Que quand en defaf/perança. nos quer ó / ðemo maýo2.
meter / ben alí nos mostra. / ela mercée amo2.
po2 // que non defafperemos. / τ po2 enð atal feñño2.
ðuemos maif doutra cou/fa. fempze feruír τ loar.

Marauillofos miragres / fanta maria mostrar.

¹⁵⁰ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹⁵¹ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹⁵² Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹⁵³ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

¹⁵⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁵⁵ Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copialo.

E de tal razon miragre / uos contarei que oŷ
mui gñde q̄ fez á u'gē / en Roma com aḡndí
10 en hūa igreia nobze / de Leterán que á ŷ
poz hūa moller érrada / queŷ ŷ foi māefestar.
marauilloŷ miragres / fanta maría moŷtrar.

Eŷta moller que u9 digo / com eŷte miragre di3
tan muitáuía érrado / τ era tan peccadiz3.
15 que en al non fe fiaua / fe non na emperaδiz3
δos ceos ca ben cuiδaua / poz ela perδon gāar.
marauillo9 miragre^s / fanta maría moŷtrar.

[78v]

E affi a aδuffera. / o δemo a Cofujon
que ŷol nunca a leixaua / que pzendeŷŷe δiffon.
20 mas a u'gē de δe9 madze / llamolguo ó Cozaçon.
per q̄ entrou na igreia / τ começou de ChozaR.
marauillo9 miragres / fca maría moŷtraR.

E confellou ŷeus pecados / á un pzeŷte que achou
τ poiŷ q̄ lloŷ ouuoŷδos / muito fe marauillou.
25 de tanto mal que fezera / τ Sobzaqueŷto cuiδou
τ ela foi mui Coŷtada / τ comecoull á falaR
marauillo9 miragres / fanta maría moŷtraR

E diŷŷell aí ŷeñno2 pzeŷte. / fe pode ŷnda SéÉR.
q̄ daq̄ŷtes me9 pecados / podeŷŷ eu perδon aueR
30 diŷŷ el [...] omagen / que eu ueio fe mouer.
deŷta paret á eŷt outra / [...]ff[...] la toda MuδaR.
marauillo9 miragres / fanta maría moŷtraR

Q[...] Groziŷa. / uirgen τ madze de deus
enton ŷeras perδoada / cuiδ eu dos pecados te9
35 quand á moller oŷu eŷto / chozou tā muito os ŷeus
pecad9 que hūa peça / de teŷra ant ó altaR.
marauillo9 miragres / fanta maría moŷtraR.

Mollou. τ muito rogando / aquela que de9 parýu.
que m̄cé ouúeffe ðela. / τ á uirgen á Oýu.
40 /τ ó pzeſte parou mētes / τ log a Omagen uíu
eſtar na outra parede / foiffē log á Gēollar.
marauillo9 miragres / f̄ca a maria moſtraR.

Ant á moller τ rogoulle / que muito lléra m f̄
que á de9 po2 el rogaffe / ca nunca ia po2 moller
45 maço2 miragre moſtra / fa maðzé pois ela quer
que tu perðoada feias / quei[...] me tu perðoar.
marauillo9 miragres fanta maría moſtraR.

Do grand eró que te dixe / come ome de mal Sen.
ca en mudarſſ á omagē / po2 tí moſtroute que bē
50 ðe Cozaçon tá parcida. / á ſeñío2 que n9 mantē
τ po2 en po2 mi lle roga / que me non q̄ira colpar
marauillo9 miragres / fanta maria moſtraR.

Daqueſt eíro que ei feito / τ fillouſſ á Repentír
τ poiſ que foi repentido / começoſſe logo Dír.
55 bzaadando pelas ruas. / τ as Gentes fez uíjr.
τ moſtroulef ó miragre / que fez á u'gen ſen paR.
marauillo9 miragres / fanta maria moſtraR

E todos enton chozando. ſegund eu eſcít achei.
loaron fanta María. / á maðze do alto Rey
60 τ á moller depoif ſenpze / á ſeruíu. τ po2 en Sey.
quelle foi gualarðoado ú nunca uerá peſar.¹⁵⁶

[79r] miniatura

[79v]

F 61 <CSM 215>

Eſta é como fanta maría / deffendeu hūa f̄fa omage. / dos mouros que á queriã /
deffazer τ non poderon.

¹⁵⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Con grā / razon / é que feia. de ıefu crıft / amparaða.
a omage de / ıa maðze. uırgen fanta / cozoaða.

E ðaqueft / un gran miragre. uos / ðırei que na fronteira.

moftrou ı fanta marıa. / á feńnoz muı uerðadeira.
5 /quando paſſou aboıuçaff / non ða paſſaða p'meira
maıf ða outra τ fez ðano / grande ðaquela paſſaða.
Con ġñ razō é que feia

E po2 que ðeft os c'fchāos / non eran apercebudos
paſſou el come á furto / cō muit9 mour9 barúúð9
10 τ po2 en fozon af uılas / τ os Caſtelos cozíruð9
τ polos noſſof pecados / muıta eıgreıa bızıtaða
Con ġñ razō é que feia.

E po2 mal ðe noſſa léé. / as campāas en leuauā
τ roubauan os altares / que fol ren ı nō leıxauā
15 τ ðe pois os crucıffos / τ as omaıaf bızıtauā
τ tıjan á fronteyra. / en muı ġñ coıta puaða
Con ġñ é q¹⁵⁷ é que feia

Onð auēo que cozíferon / pela campya un ðıa
τ bızıaron hūalðea. / que cabo martof ıazıa.
20 τ romperon á eıgreıa / ða uırgen fanta m̄.
τ hūa omagen ſua. / foı ðeles logo Leuaða.
Con ġñ razō é que feia.

[80r] miniatura

[80v]

F 62 <CSM 233>

Eſta é. como fanta marıa ðefendeu un caualeıro q̄ffe colleu a hūa ſſa eıg^eıa ðū9
cauléıı9 q̄ o q̄rıā m̄tar.

¹⁵⁷ Hai un espazo en branco tras este <q>, sen dúbida porque o copista deuse conta do erro que non foi corrixido.

Os que bōa mozte mozren. τ fon quitos de pecados.
fon con deus τ con ffa ma/δiέ. fempze fazen feus mandados.

Defto direi un miragre. que mostrou fanta maria
por un mui bon caualeiro. que en ela ben cria.
5 τ aque feus eemigos. quiferan matar / un dia.
fell elanton non ualeffe. que ual fempz á os coitados.
/Os que bōa mozte mozrē

El muit omeziaδ era. / τ fempz á pof el andauā
aqueles feus eemig9 / por que matalo cuídauā
10 mas un dia queó fío / eno camýhío ó achauā
a el cózrer ffe leixaron. / δādo mui gñdef bzāád9
Os q̄ bōa mozte mozren

Dizendolle mozreredes / mas el nonos efperaua
ca tragia bon Caualo. / que o deles alongaua
15 τ log a hūa Ermida / foi da uirgen ú entrauā
que é cabo Pena coua / ú iazian Sotefrados.
Os q̄ bōa mozte mozren

Omēes bōos do tempo. / que ffe perðera á teíra
que of mour9 gāaran / τ ós matarā na ḡrfa
20 τ alí fanta Maria / ó amparou q̄ nō érra
en com agoz oýredes / fe efteuerdes calados.
/Os q̄ bōa mozte mozrē

Ele de fānto Domingo / de Silos enton fáira
τ qñdo foi na carreira / τ como uos dixे uira
25 feus eemigof pofele. / uíjr. τ quelles fogira
entrou naqla ermida / dizendo of me9 pecados.
Os q̄ bōa mozte mozrē.

Madze de de9 fon tā muit9 / que fe me nō pðoares
tu que ó ben faz podes. / ou feme nō aparares
30 deftef q̄ me matar q̄rē / par de9 muit9 de pefare^s
te faran os mal creēte^s / que andan defafperaδ9
Os q̄ bōa mozte mozren

En quant el esto διζία / os caualeir⁹ mui tofte
chegaron polo matarē / mas uirō estar ḡndófte
35 ant á poɾta da eigreia / que era en un recofte
τ τοδ aquel logar chēo / era ðoméés armados.
/Os que bōa mozte moízē

Que llo ðefender q̄rian / feff eles á el chegaffē
τ quand eles esto uirō / með ouúer q̄ff achaffē
40 mal de ðe⁹ τ ðeffa m̄ðze / fe ý maif faž pɾouaffē
τ afaftarons á foza. / ca fozon muitefpātað⁹
Os q̄ bōa mozte moízēn.

Ca ben uíron que aq̄les / que ó aíudar uēeran
en como tofte chegarō / que ðefte mūdo nō erā
45 τ poɾ ende repentíðos. / fozon. ðe quāto fezerā
τ perðōaron lle logo. / τ fozon ðel Perðōados
Os q̄ bōa mozte moízēn

E Deffúún ffe toɾnarō. / τ pois as gētes soubeɾ
da terra este miragre. / mui ḡn pɾaž en ouúeɾ
50 τ todos comūalmēte / á fanta maría ðeron.
looɾes poɾ q̄ fon fem̄p. / os feus poɾ ela ḡr̄ðados¹⁵⁸

[81r] miniatura

[81v]

F 63 <CSM 252>

*Esta é ðe como fanta ma/ría guardou ūus oméés q̄ / non moízēffen ðe íufo ðun /
ḡn mōte ðe arēa q̄llef caeu ðe / fufo*

Tan gran poder / á ffa madze¹⁵⁹ ðeu en fondo ða / terrá.
ðe⁹ ðacoɾrer of coitaðos. / ben come en alta ferrá.

E fobɾ aquest un miragre / pequeñné bōo ðoyr.
ðirei / que fanta maría. fez / fremofō fen mentir.

¹⁵⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁵⁹ <Tan gran poder> e <á ffa madre> están escritos sobre raspadura.

5 τ / per ý faber podeðes. co/mo guarda quen feruír.
/a uai ðe mal τ ðe mozte / τ ðaqueſto nunca erra.
Tan ġñ poder á ffa. m⁴

En Caſtro xeríz foi eſto / ðe que u9 quero ɔtar.
que po2 faž á Eigreja / ðe que u9 fuí ia falaR.
10 omes ſó terra entrarō / pera arēa CauaR.
mas caeu logo ſobzeles / ó monté como ġñ feſſa
Tan ġñ poder á fa m^{ðze}

Porta affi Enſſérrados / fozon todos τ ſen al.
cuidarō ġ eran moztos / maif á fēno2 eſperital
15 os acoíreu muitág̃a / τ os ðefendeu ðe mal
ðo ðemo que bē cuídaua / auer ſas almaſ p ġſra.
Tan ġñ poder a fa m^{ðze}

Os ða uíla quando oýrō / eſto per com apzendi.
quíferon cauar ó mōte / pera tiralos Dalí.
20 cuídando ġ mozt9 erā / mas acharonos affi
todos ozaçon fazendo / á á uirgen que á teſſa
Tan ġñ poder á ffa m^{ðze}

O Demo τ po2 en todos / fozon logo ðar lóór.
á á Virgen groziófa / maðze ðe noſtro fēno2
25 ant ó altar ða eigreja. / ú fazían ó LauoR.
ca ó que ó ðemo mete / en feſſos ela ðeffeſſa.¹⁶⁰

[82r] miniatura

[82v]

F 64 <CSM 230>

¹⁶¹T^oð ome ðeue ðar lóóz.
a á / Maðze ðo SaluaðoR.

¹⁶⁰ Falta refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁶¹ Falta a rúbrica.

Dereitè de lóózes ðar.
a aquela que fempze ða.
5 feu / ben que nunca falirá.
τ ποz enð affi ðeus manpar.

Toð ome ðeue ðar lóóz.
á á maðze ðo Saluaðoz.

E pois nos ða tan nobze don.
10 que nos faz ó amo2 ðe / ðeus.
auer. τ que feiam9 fe9.
ποz enð affi ðeus me perðon.

Toð ome ðeue ðar lóóz.
á á maðze ðo SaluaðoR.

E pois tan poderofa é.
15 τ con ðeus á tan gran podeR.
que quanto quer pode fazer.
ποz aquefto per bōa fe.

Toð ome ðeue ðar lóóz.
20 á á maðze ðo Saluaðoz.

[83r] miniatura

[83v]

F 65 <CSM 232>

Como un caualeiro q̄ perðeu feu açoz. fez outro açoz de cera τ oferiu ó á fca m̄. τ
achóó logo.

En toðalas grandes coitas á foizça τ gran poder.
á maðze ðe iefu crífto. ðaque/na chama ualer.

Ca enas enfermidaðes. a ela poder atal.
que as tolle / τ guarece. á quen quer ðo todo mal.
5 τ outroffí enas perðas. ao que a chama¹⁶² / ual.
τ ðaqueft un gran miragre. uos quer eu oza ðizeR.

¹⁶² <chama> escrito sobre raspadura.

En tođalas grandes coitas. á força τ gran poder.
á mađze de ih'u xp̄o. đáq̄na cham' ualer.

10 /En Treuyn un caualeiro / foi que era Caçador
τ perdeu andandá caça / hũa uez un feu açor.
que era fremosé bõo. / de mais era fãbedor.
de fillar ben toda aue / que açoz deuá p̄nder.
En tođalaf ḡndef coitas / á força τ gran poder.

15 Defi era muí fremosó / τ ar fãbía uoar.
tan apofte tan agyna / que nõllachauã feu par
eno Reíno de Castela. / τ un dia pois iantar
foi con el fillar p̄dizes / τ ouueo de perder.
en tođalaf ḡndef coitas / á força τ gran poder.

20 Tod aquel dia bufcóo / maif per rē nono achou
τ foiffe pera fãa terra / τ feus oméef enuíou.
bufcalo a muitaf parte^s / τ poz el tanto chozou.
/pois uíu q̄ ó ñ achauã / que cuidou enffãdecer
En tođalaf ḡndef coitas / á força τ gran poder.

25 Affi paffou q̄tro mefes / fegundo q̄ eu apzendi
que o bufcou m̄if achalo / non pode per com oỹ
τ con coita mãdou cera / fillar. τ Diffo affy.
façam un açoz đaq̄sta / ca o quer ȳr ofrecer.
en tođalaf ḡndef coitas / á força τ gran poder.

30 A á Virgen groziosa. / de Vila fãrga ca fei.
que fe eu aquefto faço / que meu açoz acharej
τ efto foi logo feito. / τ foiffe com apzef ei.
foi aquel açoz de cera / fobelo altar p̄oer.
en tođalaf ḡndef coitas / á força τ gran poder.

35 E rogou fanta maria / chozando dos oll9 fe9.
/chamandolle piadofa / uírgē τ mađze de deus
feñnoz fanta τ bēeita. / moſtra [*]9 miragref te9
poz que meu açoz ñ p̄ça / ca beno podes fazer.
En tođalaf ḡndef coitas / á força τ gran poder.

Pois que ffa ozaçõ feita. / oúúé ar toznouff̃ êton
40 á ffa cafa ú Mozaua. / chozando de Cozaçon.
τ pois entrou pela poza / catou contra un rancõ
τ uíu feu açoz na uara / ú xe Soya féÉR.
en toðalaf gñðef coitas / á foza τ gran poðeR.

Quando esto uíu of gēoll9 / pos en terrá τ á faz.
45 loando fanta maría. / que taes miragref faz
τ áá Vara foi logo. / fillar feu açoz en paz.
ena mão τ á uirgen. / começou á Bēi3eR.¹⁶³

[84r] miniatura

[84v]

F 66 <CSM 284>

¹⁶⁴Qven ben fiar na uirgen de todo cozaçon.
guardaloa do demo. τ da ffa tentaçon.

E daquest un miragre mui fremofõ direi
que fez fanta maría. per com efcrit achei.
5 en un líuré ðentróutrof. traladar ó mandei.
τ un cantar en fige. fegund esta razon.

Quen ben fiar na uírgen de todo cozaçon.
guardalo a do demo τ de ffa tentaçon.

/UN fraðe foi ðoente / ðun mōefteiro mal
10 τ toðof bē cuidauā / que mozt era fen al
τ fe nō foff a uirgē / Reýnna eſperital
a ffa alma leuara / o Dem a perðiçon.

Quē bē fiar na u'gen

Ca ante q̄ mozeffe / un final lle moſtrou
15 que cōtra hūa poza. / mui de ríjo Catou.
mas un frað y eſtaú / que o empzegūtou
poz que esto fazia / que llo ðiffeff̃ entō.

¹⁶³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁶⁴ Falta a rúbrica.

Quen ben fiar na u'gē

20 **E** aquel frað enfermo / enton nō refpondeu
maſ muita de paraula / fobeia lle Creceu.
com en defaſperando / τ todo ffe tozceu.
τ a a cima Diffe / muí trifté en mal fō.
Quen bē fiar na u'gē.

25 **/Q**ue quāt¹⁶⁵ bēes feitos / auía nulla Ren
pzeftar nōlle poderā / τ tal era feu Sen.
τ tan ḡñ pl llauía. / fazer mal come bē.
τ ḡñd eft oúúe dito / diffelle [*]mpaññō.
Quē bē fiar na u'gen.

30 **Q**ue aquef[*] ó demo. fazía fen Dultar
que lle metía medo / polo Defaſperar.
mais fe ele quifeffe / ūu Veffō rezar.
ða uírgen groziófa / log ó Demo felon.
Quē bē fiar na u'gen

35 **S**e partiría Dele. / τ o fraðe Rezou
o ueffō muit agya. / quelló frað enſinou
τ a tan toft ó demo. / fe foi. τ o Leixou.
que o nō uíu poiſ nūca / τ ueðes poz qué non.
Quē bē fiar na u'gen

40 **/P**oz que en aql ueffō / á a uirgen affy.
ðezía con ta graça. / ſeññoz acozír amj
ca tu de Piadaðe / maðzéf pozēð aquí
me ḡrða do Diabo. / chēo de Traçon.
Quē bē fiar na u'gen

45 **E** quand est oúúe dito / começou de Rjr.
τ diſſo a os fraðes / non ueeðes uíjr.
a uírgen groziófa / con ela me quer ír.
τ logo ante todos. / fez ffa confiffon.
Quē ben fiar na u'gē

¹⁶⁵ A tinta transparentada da miniatura da páxina anterior dificulta a lectura desta palabra.

E repentiuffe muito / do que foi defcreér.
50 τ comūgou τ logo / começou a Dizer.
que ó do leit ergeffen. / τ mandouffe pōer.
en térra τ á alma. / foi dar á de9 en don.
Quē bē fiar na u'gē.

[85r] miniatura

[85v]

F 67 <CSM 225>

[E]fta é. como un crerigo estaua cā/tando miffa. τ uíu iazer hūa arāna / no caliz τ
cōfomýu á. τ depois faýulle / uíua pela unlla do dedo da mão.¹⁶⁶

Mvito bon mi/ragra uirgen / faz eftranno τ fremoso.
Por que a uer/dað entenda. o neicio perfioso.

E daquest un gran miragre. / uos ferá per mi contaðo.
τ doýr / marauillofo. pois oýdeo de grado.
5 que mostrou a fanta uirgen. de / que deus por nos foi naðo.
dentro / en Cidað rodziço. τ é mui marauíl//loso.

Muito bon míragrá uírgen / faz eftrañño τ fremoso.
por que a / uerdað entenda o neicio perfioso.¹⁶⁷

Ontros outros que oíftes. τ teññ/eu que atal este.
10 ó que uos contarej / oza. que auēo a un pzeftre.
que di/zia fempze miffa. da maðze do Rej / celeftre.
τ p¹⁶⁸ que a ben cantaua. era / en mui defeiofo.

Muito bon míra/grá uirgen faz. eftrañño τ fremoso.
por que á uerdað entenda. ó neicio. per.

[86r]

15 **O** poblo de Ila Oýren. / mas un dia fen falida
ena gran festa Dagofto / defta fēno2 mui çpziða

¹⁶⁶ <da mão.> está escrito sobre raspadura.

¹⁶⁷ <agra uírgen>, <fremoso. por que a> e <uerdað entenda o neicio perfioso> están escritos sobre raspadura.

¹⁶⁸ <τ p̃> parece escrito sobre raspadura.

eftaua cantando miffa / τ pois ούύε ςfumída
a oftiár quífo fanguí / confomír do groziófo.
muito bō miragrá u'gē / faz efrāno τ fremofo

20 **I**efu crité uíu no caliz / iazer hūa gñd arañía
dentro no fang' nadādo / τ teueo poz efrānía.
coufa. τ muí gñd effozço / fillou a fozo deſpāna.
τ de confomírlo todo / non u9 foi muí uagarófo
muito bō miragrá u'gē / faz efrāno τ fremofo.

25 **E** pois aqueſt ούύe feito / non q's qll enpéceffe.
deus ó poçon da arāna / nen lle no cozpo mo'zeſe
τ peró andaua víua. / nō ar q's q̄ o mozdeffe
mas ontró coiré a carn ýa / aquel beſtugo aſtrofo.
muito bō miragrá u'gē / faz efrāno τ fremofo.

30 **E** andaua muit agýna. / pelo cozpe non fazía
dóor nē mal poz útude / da uirgen fanta maría
τ feſſ á ó fol paraua. / log á arañía ueýa.
τ moſtrandoa á todos. / diزندó Reý riadofo.
muito bō miragrá u'gē / faz efrāno τ fremofo.

35 **Q**uis que pol9 me9 peçad9 / aqſte marteir ούύeſſe.
poz en rogo á á u'gen. / que fſe a ela pzougueſe
/que rogaff ao ſeu fillo / que cedo mía mozte deſſe
oume tolleſſ eſta coita. / ca ben e en poðerofo.
muito bō miragrá u'gē / faz efrāno τ fremofo.

40 **E**ſta aranna andando / per cima do eſpýaço.
τ de pois pelos coſtad9 / τ en dereito do Baço.¹⁶⁹
deſý ýall áos peitos. / τ fol non leixaua bzaço
per que affi nō andaffe / το cozpo muí velofo.
muito bō miragrá u'gē / faz efrāno τ fremofo.

45 **A**Via eſta aranna. / τ un Dia el eſtando
ao Sol oza de nōa. / foillo bzaçe ſcaētando
τ el a coçar fillouſſé / nō catou al ſi nō qñdo.

¹⁶⁹ <Baço> eſtá eſcrito ſobre raspadura.

lle fayū per fo a unlla / aquel poçon tā lixofo
muito bō miragrā u'gē / faz eftrāno τ fremofo.

50 **E** tan tofte que Sayða / foi. ó Crerigo fillou a
τ fez logo ðela poos. / τ en ffa bolffa grðoa
τ quādo ðiffē ffa míffa / confumiu a τ paffou á
τ ðiffē quelle foubeta / á maniar muī fabozofo
muito bō miragrā u'gē / faz eftrāno τ fremofo.

55 **A**s gentes que ý eftauā / quād ouúerō efto uífto
loaron muíto á maðze / ðo fanto Rei ih'u xpō.
τ ðefalı adeante. / foi ó Crerigo poz ífto
muī maif na fe çfirmðo / τ non foi luxuriofo.¹⁷⁰

[86v] miniatura

[87r] miniatura

[87v]

F 68 <CSM 242>

Efta é como fanta maría ðe Caftroxeriz / guaríu ðe mozte un pedzeiro q̄ ouúera ðe
ca/er ðe cima ða obza. τ efteue pēdurado ðaf māos.

O que no cozaçon ðome e muī / ðuro ðe créer.
podeo fanta maria muī / ðe ligeiro fazer.

E ðela fazer aquefto. / á gran poder alafe.
ca ðe9 lle ðeu tal / uertuðe. que fóbze natura é.
5 τ poz en / macar nos ceos. ela con feu fillo fe.
muī toft aca n9 acoíre. fá uertudé feu poder
[O] que no cozaçon ðome é muī crúú.

E ðeft un muī gñ mirag^e / uos quereu oza çtaR.
que en Caftroxeriz fezo / efta Reyna fen paR.
10 poz un bon ome pedzeiro / que cada Dia lauraR
ya ena ffa Eigreia. / que nō q's leixar moírer
O que no cozaçõ ðome.

¹⁷⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

/Eft era mui bō maestre / de pedza pōer con cal.
τ mais douf“ rē fiaua / na uirgen eſperital
15 τ πο2 ende cada dia. / uija ý feu io2nal.
laurar en címa da obza / τ ούúε DacaeceR.
O que no cozaçō dome.

Un dia en que lauraua / no mais alto logar dí
da obzé ambolos pées / lle faliron τ affi.
20 cuidou caer τ a uírgē / chamou per com aḗndi
os de2dos en hūa pedza / deitou τ fez lo tēeR.
O que no cozaçō dome.

A uirgen fanta maria / enas unllas a tan bē
o teu macar groff era / que ſol non caeu p rē.
25 τ affi chamād eſtaua / á feíno2 que n9 mātē.
dependo2ado daſ unllas / τ colgado πο2 Caer.
O que no cozaçō dome

E eſteuáſſi gran peça. / do Dia com aḗef ei
τ aco2ru2do das gētes / non foi ſegū2 eu achej
30 mas aco2reulle a u'gē / a ma2ze do alto Rej.
ata que uēo a gente / τ ó fez en decendeR.
O que no cozaçō dome

Todos quantos eſto uirō / loaron de Cozaçon.
á uirgen fanta maria / τ aḗl pedzéir enton.
35 ant ó feu altar leuarō / chozando con deuoçon
τ fezeron ó Miragre / per eſſa terrá ſabeR.¹⁷¹

[88r] miniatura

[88v]

¹⁷¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

F 69 <CSM 249>

Esta é. Como fanta maria lírou de ¹⁷²/ mozte en Castroxeriz un maestre q̄ laura/ua
na eigreia. τ q̄ caeu de cima τ n̄ fe feríu.

Aquel que deuóntade fanta / maria feruir.
ðocaiou fera guardaado. / τ doutro mal fen mentir.

E de tal ra/zon com esta. un miragre uos ðirei.

que en Castroxeriz fezo. a maðze do alto / rei.
5 á urgen fanta maria. per com eu / aprix τ fei.
τ po2 ðe9 meted̄ y mentes. / τ queredeo oýr.

Aquel que de uoõntade / fanta María feruir.

Quand̄ a eigreia fazían / aque chamā ðalmaçā
que e en cabo ða uila / muit9 maestres de pñā
10 yān ȳ laurar po2 algo / que lles ðauā como ðā
aos que tal obza fazē / mas un ðeles ré pedír.¹⁷³

/Non queria maif lauraua / alí mui de Cozaçon.
poza gāar ða Vírgen / mercéé τ Gualardon
τ po2 end̄ ozaſcuítade. / ó que llauēo enton.
15 τ sempzáuered̄ef end̄e / que falar τ ðepartir.
aquel que de uoõntade

El maestr̄ era de pedza. / τ lauraua ben affaz.
τ quaðzaua bē af pedzas / τ poya as en az.
eno mais alto ða obza / como bon maestre faz.
20 τ un Dia fazēð esto / fozon llos pées falir.
aquel que de uoõntade.

E caeu ben do mais alto / τ en caendo chamou
á urgen fanta maria / que ó mui tofte lírou.
ca però que ða cabeça / fobelos cantof topou.

¹⁷² Con seguridade, o copista escribiu o primeiro *minim* da grafia <m> de <mozte> e tachouno tras decatarse de que non lle cabía.

¹⁷³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

25 affi ó guardou a u'gen / que fol non fe foi ferír.
aque! que de uoōtade

Nen fentíu fol fe caera / nen recebeu en neū mí
antéffergeu muí coírēdo / que non teuóllo po2 al
mas for^s ao altar logo / da uirgén Efperital
30 po2 loar a ffa mercée / τ os feus bēes gracír.
aque! que de uoōtade.

E quantos alí eſtauan / ðeron loozes po2 en.
aa uirgen groziófa / que os feus ual τ mātē
τ po2 ende lle roguem⁹ / que ſemp2 áiam⁹ feu bē
35 τ n⁹ gáañió de feu fillo / que n⁹ uēo Remijr.¹⁷⁴

[89r] miniatura (só os cadros)

[89v]

F 70 <CSM 263>

[E]fta é como fanta maría / guareceu en Cuðeio p2eto / de Santander ūu ome que
/era tolleito de todo ó co2po.

Mvit é / ben a/uenturado. τ en bon ponto / naceu.
ó que da uirgen mā/ðado. fez. τ á óbedeceu.

Ca ela ſemp2e á nos / ða. que façamos o me/llo2.
per que nos guar/ðemos ðeíro. τ aiamolo / mello2.
5 ðe ðeus τ que ar // feiamos. fen coita τ fen / ðoo2.
po2 en quena nō / creueffe. feria muito fan/ðeu.

Muité ben auentu/rado. τ en bon ponto naceu.
o que da uírgen mandado. / fez. τ á obedeceu.

E ðaqueſt un gran mj/ragre. muj p2eto de fant/ander.
10 fez a uirgen en / Cuðeio. ðun ome que [90r] gran meſter.
auía ðauer fá/uðe. que qual ðe feus nē/b2os quer.
perðera en tal / maneira. per que ó co2po / perðeu.

Muité ben auen/turado. τ en bon ponto naceu.

¹⁷⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

E Defte mal tã cuitado. era. que fol fe uoluer.
15 non podía nen ergerffe / eno leito nen séer.
τ chozando τ διζενδο / non quedaua de διζερ.
que ó acoίreff á uίrgen / que a muitos acoίfeu.
muíté ben auenturado

Un Dia fazend̄ aquefto / mostrouffelle fen d'ltar
20 á uίrgen fanta maría / τ diff̄e fe tu S̄aar.
queres deff̄anfermídaade / faifte tan tofte leuar.
á eſta Eigreia logo. / τ el Eſpauozeceu
muíté ben auēturado.

Peró falou como Pode / τ Diff̄e alá ýrei
25 /ú me mādaðef que uaa / maf poif ý foι que farei.
diff̄ ela faz h̄ua miſſã / cantar. ca de Certo fei.
que poif que ó cozpo uire^s / de de9 que p̄ tí moίreu
muít é ben auēturado

Que tan tofte gñ faude / no Cozpo receberás.
30 onde faz tí leuar logo / fol que uíref á luz cras.
mas á miſſã q̄ te d̄igo / da maðze de deus faras
dizer. τ ueralo Cozpo / daquel que ðela naceu
muíté ben auentado.

E logo Seras guarido / τ ar cobzarás teu fen
35 τ el poila uíu fremofa / τ ar ueftída tan ben.
diff̄elle poz de9 aí ðona / διζεðe quen fodef quē.
diff̄ ela fanta María / de que de9 carne p̄ðeðu
muíte ben auenturado.

Foiſſ á uίrgen ficou ele / τ fez quanto lle māðou
40 τ pois foi ena eigreia. / τ a Miſſã aſcuitou.
τ uíu ó cozpo de xp̄o. / que chozando aozou.
logo foi guaridé São / τ Du iaζia fergeu.
muíté ben auenturado

E ao altar Dereyto. / fe fillou coírendo á yr
45 quándo aqísto uiu a gēte / todos logo fen mentir.
loaron fanta maria. / por que nūca q̄r falír
de ualer á quena cham“ / com á áquefte ualeu.
muíté ben auenturado / τ en bon ponto naceu.

[90v] miniatura

[91r]

F 71 <CSM 218>

[E]fta é como fanta maria / guareceu en Vila firga un / mercadoz Dalemañña q̄ era
/ ome muíto onrrado τ rico.

Razon¹⁷⁵ an de fee/ren. feus miragres contados
da feññoz que ampara. á os / defamparados.

E deft en vi/la firga. miragre mui fre/mofo.
mostrou á uírgen / madze. de deus Rei grozío/fo.
5 τ ontros feus miragres / é doír piadoso.
de que ela faz muitos. nobzes τ mui // pzeçados.
Razon an de fe/eren fe9 miragref contados.
da feññoz que ampara á / os defamparad9.

En terrá / Dalemañña. un merca/doz onrrado
10 ouue rico fo/beio. τ muit enparenta/do.
mas dūanfermidade. / foi á tan mal parado.
per / que ficou tolleito. dambos / τ dous os lados.

Razon

[91v]

E Deft affi gran tempo / foi eno á tan maltreito
15 que de pées τ mãos / de todo foi Contreito.
τ de feu auer Tanto. / lle Cuftou este feito.
affi que ficou pobze / τ con grandes cuídað9
Razon an de fééren.

¹⁷⁵ A capital está trazada pero non decorada.

El en efte Eftando. / uíu que gñ romaria
20 ðe Gente ðe ffa térra / á Santiago ýa.
τ que con eles foffe / Mercée lles píðia
τ eles Defte rogo. / fozon muit enbargað9.

Razon an ðe fééren.

Ca ðūa Parte uiýan / ffa grand enfermidaðe
25 τ ar ða outra parte. / á ffa gran pobzidaðe.
Peró po2 que auian / ðele gran Riadaðe.
eno leuaren Configo / fozon enð acozdaðos.

Razon an ðe fééren.

E a medes fezeroN. / log en que ó leuauan
30 τ pera Santiago. / fas ioznadas fillauan
τ á mui grandes pēas / alá Con el chegauan
mas non q's q̄ guariffē / ðeus polos feus pecað9.

Razon an ðe fééren.

De pois ðe Santiago / con ele ffe Toznaron.
35 τ quand en Carrō fo2ō / ar cego ó acharon.
τ ðeó ý Leixaren. / todos fflí acozðaron.
mais ata Vila fírga / con el fozon chegaðos.¹⁷⁶

/Ca teueron que Era. / Logar pera leixalo.
mui mello2 q̄ en outro / τ ý acomendalo.
40 po2 enð á á Eigreja punnaron ðe Leualo
ca ðe ó Mais leuaren / fol non fozon oufáðos.

Razon an ðe fééren.

Po2 quelles nō moízēffe / τ affi ó Mesquýno
ficou Defamparado. / τ eles feu Camýno
45 fe fozon. mas á mað2e / ðo que ða agua uýno
fez ouúe ðel Mercée / τ oýu feus bzáaðos.

Razon an ðe Sééren.

Que el mui grādef ðaúa / chamando Groziófa.
τ chozando mui fozte / mas á mui p2eciofa.

¹⁷⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

50 oÿu ó τ sāoo. / come Muí poderofa.
po2 que quant9 ý eran / fo2on Marauillaðos.
Razon an ðe fééren

E Pois á poucof ðias / foiffe pera ffa Teíra.
po2 p2azer ða q̄ nunca / ffa Mercée enfféra.
55 τ pois ala foi Logo / non fez como quē érra
mas contou ó miragre / ða po2 que Perðoaðos.
Razon an ðe fééren.

Somos ðe ih'u crífto. / Cuíos fon os perðoes
τ efte que fez logo. / fillou mui bōos ðoes.
60 τ pois á Vila fírga / os ðeu en Offreçōes
á á uirgen que nunca / falleç á os Coitaðos.¹⁷⁷

[92r] miniatura

[92v]

F 72 <CSM 219>

¹⁷⁸**N**on conuen áá omagen ða maðze ðo groziófo.
Rei que cabo ðela feia. figu/ra ðo ðem afrofo.

Que affi como tēuras. τ luz ðepartidos fon.

affi fōn / aqueftas ðuas. po2 ðereité po2 razon.
5 ca a hūa nos ða uída. τ a outra / perðiçon.
τ ðe tal razon míragre. uos ðirei mui fábo2ofo
/Non conuen áá omgē

Ena terra ðe Tofcana. / hūa gran ciðað á ý.
que Sena efte chamada / τ como Dizet oý.
10 fez ó bífpo na eigreia / maýo2 fazer pera ffý.
un logar ú p2éégaffe / ðe marmo2 riq̄ fremofo
Non ouen áá omagen

¹⁷⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁷⁸ Falta a rúbrica.

E fez ý uījr Maefres / Sabeðozes ðe tallaR.
τ eno marmo2 mui bzāco / māðou lles ý fegurar.
15 omagen ða u'gē fanta. / maria que nos anpar.
que tīja en feus bzaços / ó feu fillo Preciofo.
Non çuen áá omagen

Ovtras ýftozias muítas / en aquel marmo2 fazer.
mandou ðe muitaf nañas / τ ouúe Dacaecer.
20 que poferon ý ó ðemo / τ fo2ono ConpøeR
mui mal feit en fá figã / fegundo xel é aftrofo.
/Non çuen áá omagē

Maf po2 que o marmẽ era / bzanco fen aũ final.
ouúo ðem a féer bzaco / τ non pareceu tā mal.
25 como fezera fle negro / foffe. maf nō q'f q̄ tal.
ficaffe á uirgē fanta. / maðze ðo rey poderofó.
Non çuen áá omagē

Aquefto todos lo uíron / onð auẽo hũa vez.
que á uirgen gro2iofa / fobzefto miragre fez.
30 tan grande q̄ á omagē / ðo ðemo tal come pez.
fez toznar en hũa o2a / mui feo τ mui lixofo.
Non çuen áá omagen

Outro ðia qñð af gentes / uẽeron Miſſã oýR.
τ uíron o ðemo negro / fillaronlf enð á ríjR.
35 mas quando oýu ó b'po / efto. cuíðou que mētíR
llýan. τ en ýr Veelo / nō u9 foi mui uagarofó.
/Non çuen áá omagē

E mandou á un feu ome / que ó lauaffe mui bē.
τ ðefí que ó Raeffe / maif fol nō lle p̄ftou rē
40 ca ðe guifa ó toznara / negro á que n9 māten
q̄ ðeffazer nono pode / τ ó bífpo mui cho2ofó.
Non çuen áá omagē

Foi ant ó altar ðeitoufe / ðizenðo feñño2 errey.
po2 que cabo ða omagē / aquela fazer mandei.

45 po2 en mercée te peço / que me perðōes ca fei.
que feme tu perðōares / que me nō ferá fānofo.
Non ouen áá omagē.

O teu fillo ihesú cristo / que este ome τ Deus.
ca po2 tí muitof perðōa / τ faz lles que feiā fe9.
50 τ eu aqueste miragre / farei pōer ontr os teus.
mirages po2 q̄ ben creo / que é Marauillofo.¹⁷⁹

[93r] miniatura

[93v]

F 73 <CSM 221>

[E] fta é. como fanta maría guare/ceu en Oñía al Rei don fernando / quand era
menyo dūa gñd enfer/mídaðe que auía.

Ben per efa / aos Reis / ðamaren fanta maría.
ca enas / muí grandes coitas. Ela os a/coíre guía.

Ca muito a amar / ðeuen. po2 que ðeus noffa figura.
fillou ðela τ pzes carne. ar po2 / que ðe ffa natura.
5 uēo. τ po2 que / iuftiça. tēen ðel τ ðereitura.
τ / Rei nome ðe ðeus este. ca el rey//na toda uía.

Ben per efa / a os Reis ðamaren fanta maría
ca enas muí grandes coitas. Ela / os acoíre guía.

E po2 enð un / gran miragre. ðirei que auēo / quando.
10 era moço pequenííño. / o muí bon Rei don Fernando.
que fempze ðeus τ fá maðze. a/mou. τ foi ðe feu bando.
po2 que / conquereu ðe mouros. ó mais ða andaluzia.

Ben per efa á os rei^s.

[94r]

Este meny en Castela / con Rei don affõffo era
15 feú auoo q̄ ðo Reyno / ðe Galiza o fezera.
uījr. τ que o amaua / á gran marauílla fera

¹⁷⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

τ ar era ý ffa madze / aque muit ende p̄zia.

ben per está aos Reis

E Sa auoa ý Era. / filla ðel rei Dingra tra.

20 moll' ðel rei ðō affonffo / po2 que el paffou a ferra

τ foi entrar en Galfcōna / pola gāar per guerra.

τ ouúend a m̄yo2 parte / ca todo ben Merecia.

ben per está a os Reis.

E pois toznouff a castela / ðefi en burg9 mo2aua

25 τ un Ospital fazia / el τ ffa moll' lauraua

o mōefteiro ðas Olgas / τ en quant affi estaua

ðos feus fill9 τ ð9 netos / mui gñ p2azer recebía.

ben per está aos Reis

Mais ðe9 nō q̄r q̄ o ome / efté femp2 en ū eftado

30 q's que ðō fernādo fesse / ó feu neto tan coitado

ðūa grand enfermidað / que foi ðel ðefafperado

el Rei. maf entō fa m̄ðze / toznou tal come fāðia.

ben per está áos Reis

E oýu falar ðe On̄ia. / ú auia gran uertude

35 ðiff ela leualo quero / aló affi ðeus maiude

ca ben creo que a u'gē / lle ðe uida τ Saude

τ q̄nd aq̄ft ouúe ðito / ðe feu padze fefpedia.¹⁸⁰

/Quantof la ýr affi uír / gran piadað end aúia

τ mui míf polo menio / aque todos bē q̄rian.

40 τ ýan con ela gētes / chozando muite chāgiā

ben comefe foffe mo2to. / Ca atal Dóo2 auia.

ben per esta a os Reis

Ca ðozmír nūca podia / nen comía nemígalla

τ Verméef ðel fayān / muit9 τ gñdef fē falla.

45 ca a mo2te ia uencera / fa uida fen baralla.

mas chegarō logá On̄ / τ teueron ffa uigía.

ben per está á os Reis

¹⁸⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

Anto altar maýo2 logo. / τ pois ant ó da Reýa
uirgen fanta groziófa / rogandolle que agýa
50 en tā gñd enfermidade / pofeffe ffa meezyña
fe feruíço do menýo / en algun tēpo q̄ria.
ben per eftá á os Reis

A uirgen fanta maria / logo con ffa piedade
acozeu a o menýno / τ de ffa enfermidade
55 lle deu faude conpziða / τ de dozmir uóontade
τ de pois que foi efpto / logo de comer pedía.
ben per eftá á os Reis.

E ante de quinze dias. / foi effoçade guarido.
tan ben q̄ nūca míf foza / de mais deulle bō fētido.
60 τ qñd el Rei dō affōffo / ouuefte miragr oýdo.
logo ffe foi de camýno / a Onía en Romaria.¹⁸¹

[94v] miniatura (só os cadros)

[95r]

F 74 <CSM 278>

[E]fta é como fanta maria / guareceu en vila fírga ^{hūa} don / de frança que era cega.
τ ūu / ome cego outroffi.

Como foffre / mui gran coita ó om / en cego feer.
affi faz / gran piadaðe a uirgen / en llacoórer.

E Defto contar uos / quero. miragre fremo/fé bel.
que moftrou en / Vila fírga á maðze de / manuel.
5 u faz a meude // muitos. que fon mais / doces ca mel.
poza quen / en ela fia. de gran fabo2 / ý auer.

Como foffre / mui gran coita ó om en / cego féér.
affi faz / gran piadaðe á uirgen enllacoórer.

¹⁸¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Esto foi en aquel / tempo. que á uírgen / começou.
10 a fazer en / Vila fírga. mÍragres [95v] per que fãou.
a muitos / ðenfermidades. τ moztof re/ffocitou.
τ po2 enð af gentes / algo. começauan ðí fazer.
Como foffre mui gran coita ó om en cego féér.

E de muitas terras eran / os que víjan alý.
15 mas hũa dona de fráça / cega per quant apzēði
Romya a Santiago / foi. mais auēoll affi
que non fãou ðessa íða / que fol podeffe uéér.
Como foffre mui ḡn coita

E De pois aa toznada / quãdo chegou a Carrõ
20 hũa ffa filla lle ðiffe / treides fe ðeuf u9 pdon
albergar maif aδεante / a hũas choçaf que fon
p2eto de noffo camyo / τ ý podemos ia2eR.
Como foffre mui ḡn coita

E pois fajron da Vila / mui p2eto ðaql logar
25 fillouff a choũ mui fozte / τ ouúeron a entrar.
con coita ena eigreia / τ Defi ant o altar.
fe ðeitaron τ a Cega / foi ffa o2açon fa2eR.¹⁸²

Rogando fanta maria / a fenno2 Esperital.
queff amercēaffe ðela / τ lle tolleff aql mal.
30 p q ouúeffe feu lume / τ log a que po2e ual
fe2 que foi logo ḡrida / τ fillouff a bēeiz2eR.
Como foffre mui ḡn coita

A virgen fanta maria / τ outro Dia fillou.
feu camye e affi yndo / un ome Cego achou
35 que á Santiago ýa / mais ela llaconffellou
que foffe per Vila fírga / fe quiffeff lum auer.
Como foffre mui ḡn coita

E contou todo feu feito. / como fo2a con romeus

¹⁸² Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

40 muitos pera Santiago / maif pero nūca ðos feus
ollos o lum ý cobzara / maif poif a maðze ðe ðe9
llo ðera en Vila firga / pelo feu mui ġñ poðeR.

Como foffre mui ġñ coita

45 **O** Cego creeu a Dona. / τ tan tofte ffē partíu
ðela. τ foi ffa cárrēira / tanto que ffell efpedíu
τ pois foi en Vila firg / fez ffa Ozaçon τ uíu.
ca non q's fanta maría / eno Sāar ðetēeR.

Como foffre mui ġñ coita.

50 **Q**uantof aquefto foubē / todos logo manamā
loaron fanta maría. / a feñíoz ðo bon talan
po2 tan apofto miragre / que fez. τ tan fēn afan
como en faž ðouf cegos / tan agýnna guarecer.¹⁸³

[96r] miniatura

[96v]

F 75 <CSM 248>

[E]sta é como fanta maria guardou na fá eigreia en Laredo ðous / marýeifrof que
ffē querian matar. τ fezeos fazer paz.

Sen muito ben que nos faze a feñíoz efpertal.
guarda nos / que non façam9 qñto podem9 ðe mal.

5 **C**a ú á noffa natura. q̄r obzar / maif mal ca ben.
guardan9 ela ðaḡfto. que non poſſam9 p ren.
τ ðe tan / ġñ piadaðe. un miragre ðirei en.
q̄ moſtrou ġñð en larédo. a fēnoz q̄ poðe ual.
Sen muito ben que nos faze. á feñíoz efpertal.
guardanos que nō.

10 **/N**a ffa eigreia que ðixe / que fobe lo mar eſta.
τ que uan en romaria / as gentes muitaf ala
rogar aa Groziófa. / aquela que femḡ ða

¹⁸³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

conffello a os coitados / τ que naf coitaſ ñ fal.

Sen muito bē q̄ n9 faze

15 **O**nde foi hūa vegaða / que fozon ý albergar
muitos omees ða t̄ra / τ fās canðeaf q̄imar.
τ entō ðo9 marýeiros / fillarons a peleiar.
ben anto altar eftādo. / ðe peleia mui moztal.

Sen muito bē q̄ n9 faze

20 **E** facaron os cuielos. / log ambos po2 ſe ferír
mas nō q's a groziſa / que o poðeffen cōp̄rír
ca mouer nō ſe poðerō. / nen ūu a outro ýr.
τ toda a gent ý uēo. / ueer efte feit atal.¹⁸⁴

25 **E** affi como os bzaços / fozon ambos eftender
po2 ſe ferír nō poðeron / per ren poilos encoller
τ eftandoffe catando / non ſe poðian mouer
ben come ſe foffē feitos / ðe pedza. ou ðe metal.

Sen muito bē q̄ n9 faze

30 **E** eftanð affi tolleitos. / cada ūu ffe repentiu
muit é a fanta maria / logo mercee Peðíu.
τ ðe mais toda a gēte / que aqueſte feito uíu
rogaron a fanta maria / logo que nō ouu ý al.

Sen muito bē q̄ n9 faze.

35 **E** ela o rogo Deles. / oýu. τ ffā Oraçon.
τ eftes q̄ffe querian. / mal perðōaronff entō
τ a gente que ý era. / loaron ðe Cozaçon.
á urgen ðe q̄ ðe9 q'fo. / nacer ðia ðe Natal.¹⁸⁵

[97r] miniatura

[97v]

F 76 <CSM 250>

Eſta é ðe Loo2 ðe fanta maria.

¹⁸⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

¹⁸⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

P₀₂ / nos / uírgen maðze.

ro/ga ðeus teu pa/ðze.

τ fillé amigo.

Roga ðeus teu pa/ðze

5 τ fillé amigo.

A Deus que nos / pzefte.

roga lle pois / efte.

teu fillé amigo.

Roga lle pois efte

10 /teu fillé amigo

Roga que nos / ualla.

pois el é / fen falla.

teu fill / e amigo.

Pois el é fen fal/la.

15 teu fillé amigo.

P₀₂ nos uírgen / maðze.

rogá ðeus / teu paðze.

τ fillé / amigo.

[98r] miniatura (só os cadros)

[98v]

F 77 <CSM 304>

[E]fta é como fca m^a non quer / que arça outro oyo nīgūu ant / ó feu altar na
eigreia de Ribe/la. fenō ó q̄ é dolíuaí. τ feia lípo.

Aquela en que ðe9 / carne pzenðeu. τ nos ðeu / po2 lume.

ðas coufas lim/pias fe paga. fempze tal é / feu coftume.

E ðefto moftrou / miragre a uirgen fanta ma/ria.

grand en hūa ffa eigreia / τ demoftra cada ðia.

5 en un al/ðea que nome a Ribela ú foýa

auer ben ðantiguedade un mo//efteir á cofume.

Aquela / en que ðeus carne pzenðeu.

Do2ðin ðe fan bēeito. / τ o2a chus ða eigreia
non ficou q̄ é ða uirgē / que fēmpze bēeita feia.
10 en que a bē cinc altares / ú gran uertude fobeia
moſtra ðe9 no que e ðela / ca non poð ý arðer lume.
aquela en que ðe9 carne

Doutr oyo fe non ðoliuas / muí limpie muitéfmado
ca macar arð antr9 outr9 / ðe linaça fol penſfado.
15 non e que antó ða u'gē / arça. τ eft é p2ouado.
muitaf uezeſ eno ano / τ ano ia po2 cofume.
aquela en que ðe9 carne

Ca o p2ouan a meude. / caualeiros lauradozes
crerigos. mōgef. τ frades / ðefcalços. p2eegadozes
20 ca però ý acenderon. / outros oyoſ arðedozes
a tan toſte fe matauā / que fol nō ðeitaua lume.
aquela en que ðe9 carne.

E po2 enð os ðe ffa terra. / non oufan féér oufados
ðoutr oyo ali q̄imaren. / ca faen po2 ðenodados.
25 ende. cada que o p2uan / τ po2 efto fon toznados
a queimar oyo ðoliuas / naf lāpadaf p̄ cofume.¹⁸⁶
aquela en que ðe9 carne.

[99r] miniatura

[99v]

F 78 <CSM 299>

[C]omo fca m' uēo en uifō a un freire. τ / mādoulle q̄ ðeſſe hūa fa omgē q̄ tragía / á
un Rey.

De muitas maneiras / fanta maría.
mercées faz aos que / po2 feus ten.

¹⁸⁶ <f lāpadaf p̄ cofume.> está escrito sobre raspadura.

Dest un miragre / mostrar uos querria.
τ δε mio oyr/des uos rogaria.
5 δε bōamenté per el / uos faría.
fáber feruír á compzida / δε ben.

De muitas maneiras fan/ta maria
mercées faz. aos que poz fe⁹

Est auēo a un Rei que feruía.
10 esta seńnoz quant ele maif podia
τ en loala gran fáboz pzendia
τ direi uos que llauēo poz en.

De muitas maneiras fanta m^o.

Un ffreire dos da Estrela tragia.
15 a feu colo en que Muito cria.
hūa Omagen desta que n⁹ guía
ðalmassí que feu fill en bzaçof tē

De muitas maneiras fanta m^o.

E hūa noit en Seu leito iaçia
20 nen era ben esperto nē ðozmia.
uíu á madze δε δε⁹ quelle ðizía.
effa omagen non tragaf per ren.

De muitas maneiras fca maria

Que trages. ca fazes y gran folia
25 ena trager affi mas uai ta uía.
al Rei τ ðalla. ca me pzazeria.
fella Desses. τ farías bon fen.

De muitas maneiras fanta m^o

Quand esto llouue ðito logoff ya
30 τ ó frair á outros fraires ðizia.
este cada ũu deles Respondía.

aqueft é fonno que nō uai nē uē
De muitas maneiras fca maria

E o freire quand aqueft oya.
35 dea non dar al rei fillou perfia
mas de pois bē tres uegadaf uija
que lle diff affi en mui gn defdē.
De muitas maneiras fca maria

E Como fillafte tal Oufadia.
40 de non dar o que te mādad auia
que deffes al Rei. τ gracirchoya
mas dālla fe non mal te ueira en
De muitas maneiras fca maria

O freire log ante de tercer Dia.
45 a feu maestr aquefto defcobia
que lle refpos fezeftes bauequia
eno tardar τ auos non cōuen.
De muitas maneiras fca maria

Tal omagen. maf al rei onueria.
50 τ poz aquefto uos confellaria.
quella deffedes ca el saberia.
onrāla muitē uos bufcad alguē.
De muitas maneiras fca maria

Que uāā uofqué ele logo ffya.
55 τ achou el Rei que miffa oya.
τ deulla omagen que alegria
ouūe con ela grande ueramen.
De muitas maneiras fca maria

E conas māos ambas á ergia.
60 τ graças poz aquefto lle rēdia.
τ ó feu fānto nome bēerzia.
Dizendo bēeita feias amen.¹⁸⁷

¹⁸⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[100r] miniatura

[100v]

F 79 <CSM 307>

[C]omo fanta maría tolleu hũa / gran tempeftade de fogo en térra / de Cezilla.

Toller pod a madze de / noftro feññoz.
toda tempeftade / fell en pzazer fo2.

E Deft en / Cezilla moftrou hũa ue3.
un mui gran miragre á fen/no2 de pze3.
5 que é madzé fi/lla daquel deus que fez.
a térra / τ pos os ceos en redor.

Toller pod á madze de noftro / feññoz.
toda tempeftade fell en // pzazer fo2.

Cezilla e hũa jnffoa De mar.
10 Rica τ uiçofá com oý contar.
de todalas coufas q̄ pod om achar
por auer auondo τ uíce faboR.
Toller pod á madze de n̄o fēno2

En aquefta t̄ra un mui gñ mōt á
15 que ueen de longe os que uā ala
que mongibél chamā τ de fog9 da
chamaf áas uezes ond an gñ paũ.
Toller pod á madze de n̄o fēno2

Todolos da t̄ra. Onde conteceu.
20 que en aquel mōte fogo facēdeu
mui grande. τ toda á t̄ra tremeu
τ chouseu tā muito come no m̄yoz.
Toller pod á madze de n̄o fēno2.

Inuerno do mundo choué com oý
25 uolta con gran pedza τ ar outroffi
cañan cozífcos tantos ben alý.

que cuidaron todos mozerer á doo2.

Toller pod á madze de n̄o fēno2

Quarenta Dias aqueſto Durou.

- 30 τ q̄renta noites que nūca q̄dou.
ata que fanta maría ffe moſtrou
a un bōo ome con gran reſp̄ãdo2.

Toller pod á madze de n̄o fēno2

E Diffell a Reyñña Eſperital.

- 35 fe tu queres que ffe tolla eſte mal
un cantar me façan que feia atal
qual amí conuen bē feit á mia lóo2.

Toller pod á madze de n̄o fēno2

O ome bōo que aqueſto Véér.

- 40 foi en uíſon muit ouúe gñ p̄zaž.
deſí começou feu cantar a fazeR
Rimado ſegund el foube melloR.

Toller pod á madze de n̄o fēno2.

E ſegund as paraulas lle fez o fō

- 45 τ de pois cantóo con gran deuoçon
τ á tempeſtade quedou log enton
τ perdeu en logo á gente temo2.

Toller pod á madze de n̄o fēno2.

[101r] miniatura

[101v]

F 80 <CSM 276>

[C]omo fanta maría do p̄za/do q̄ é cabo ſegouia guaríu /un mōteiro del Rei dūa
cā/pāa q̄ lle caeu de fufo.

Qvena uirgen / po2 fēno2.

teuer de to/do mal guarra.

Ond un miragre que / fez.
uos ðirei fabozofó.
5 en P2að a fenno2 ðe / p2e3.
en un logar uiçofó.
ú a
Quena u'gen po2 fēno2
teuer. ðe todo mal gr̃a.

10 H̃va f̃fa E1greialy.
mui fremofá capelá.
en que fez com aḡndi
eſta q̃ nof caudela.
τ ða
15 Quena u'gen po2 fēno2

Sauðe. τ Saluaçon.
que ðeu a un mōteiro
que na f̃fa E1greiāton
ētrou mui ðeāteiro.
20 ala
Quena u'gen po2 fēno2.

/U viu os finos eftar.
τ foi que os tāgeſſe
mas uū ðeles fe b2itar
25 foi. τ caeu ſobzeſſe.
a ha
Quena u'gen po2 fēno2

Difſeron todos par ðe9
mozté fen nulla falla
30 po2 enð aque ual os fe9
meſter á q̃lle ualla.
1a.
Quena u'gen po2 fēno2

Ca ðe guiſa ferid é.
35 que non á offo f̃ao.

na Cabeça ala ffe.
nē poð āðar p chāo.
ca

Quena u'gen po2 fēno2.

40 Mas mol a Cabeça ten
ca non é Pera fole
nen manteiga τ po2ē
pois q̄ a ten tā molé.
ala

45 Quena u'gen po2 fēno2

Ant ó Seu altar pōer
ða Virgen ó uáamos
τ fo2on affi fa2eR.
com en ūðað áchamº.

50 τ á

Quena u'gen po2 fēno2

Noit ant effa seónio2
iouue tal come mo2to
maf ant á luz gñ fábo2
55 lle ðeu a q̄ confo2to.
ða.

Quena u'gen po2 fēno2

Qveff ergeffe pera yr.
con os outrº mōteiros
60 τ tan tofte fo1 fentir
os offº muit enterº.
ða

Quena u'gen po2 fēno2

Testa. τ po2 en Lóou.
65 muíto á Gro2iofa.
po2 que ēele mo2trou
fa ūtuðe fremofa.
τ ffa

Quena u'gen po2 fēno2

70 Mercéé que nunca fal.
de que é mui grāada
po2 en de todos fen al.
fēp2e e mui loada.
τ fera.¹⁸⁸

[102r] miniatura

[102v]

F 81 <CSM 275>

[E] fta é como fanta maría / guareceu en Terena ðous / freires ða ozden ðo Espital
/ que rauiauan.

A que nos / guarda / ðo gran fog infernal.
fāar nos pode de gran / rauia moztal.

Defi en Terena fezo / com apzendi.
miragr / a uirgen fegundo que / oý.
5 ðizer a muitos / queff acertaron ý.
de // ðous rauiofos freires / ðo Espital.

A que nos / guarda ðo gran fog in/fernal.
fāar nos pode de / gran rauia moztal.

Qve no conuento / foýan a feer.
10 de mou/ra. mas foilles atal / mal p2ender.
de rauía / que ffē fillauan a mo2/ðer.
come can b2auo que [103r] guarda feu curral.¹⁸⁹

Affi rauiando fillauans / á trauar.
de ffi. ou ðoutros / que podian tomar.
15 τ / po2 aquefio fozonos ben / liar.
de liadura fozte / defcomunal.

A que nos / guarda ðo gran fog infernal.
fāar n9 pode de gñ rrauía moztal

¹⁸⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁸⁹ Falta o refrán.

20 **E**a Terena os Leuaron enton
que logar efte ðe mui ḡñ ðeuoçō
que os guariffē a u'gen ca ia nō
lles fabían ý outro cōffello tal
aḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog inf̄ernal
f̄aa n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal.

25 **E** leuandoos amb9 a ḡñð affan.
τ que cada ūu mozdía come cā
paffaron cōeles un rio mui ḡñ
Daguadiana entrant a poztugal.
/aque nos ḡrða ðo ḡñ fog inf̄'nal
30 f̄aar n9 poðe ðe ḡñ rauia moztal

E O pꝛimeiro ðeles mētes parou
ðe cima ðun outeiro u affomou
ðefi mui longe ante ffi ðeuífou
a Terena que iaç en meo ðū ual
35 a ḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog inf̄'nal.
f̄aar n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal

E Diffe logo como uof eu ðirei.
foltademe ca ia eu rauia nō ei
ca ueio f̄anta maria τ ben fei
40 que ela me ḡriu mui bē ðefte m̄l
a ḡ nof ḡrða ðo ḡñ fog if̄'nal.
f̄aar n9 poðe ðe ḡñ rauia moztal

Mas agua me ðaðe ḡ beua poꝛ ðe9
ca a u'gen ḡ fēnpꝛ acoꝛí aos fe9
45 me guaríu oza nō catād aof me9
peccað9 ḡ fix come mui ðefleal.
aḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog inf̄ernal
f̄aar n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal.

O outro ðiff efte mēefmo poif uiu
50 a eigreia. ca logo ffe ben fētíu.
ða rrauia f̄ao.τ aguallef pedíu

τ δeronlla ðūa fonte peranal.
aḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog infernal
fāar n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal

55 **E** pois beueron ar fillarons a yr
ðereitament á Terena po2 cōp'2.
ffa romaria. τ po2 que of guarír
fo2a a u'gen ðeron ý po2 final.
aḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog infernal
60 fāar n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal

Cada ūu ðeles ðeffo que ffatreueu
ðe feu auer que eno logar meteu
τ ðefi cada un ðeles acenðeu.
ant o altar ða u'gen feu estaðal.
65 aḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog infernal
fāar n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal

Efte miragre moftrou aḡla ue3
fanta maria ḡ muit9 outr9 fez.
como fēno2 mu1 nobze ð mu1 ḡñ p̄3
70 que fēp2 áco2te cō feu bē τ nō fal.
aḡ n9 ḡrða ðo ḡñ fog infernal
fāar n9 poðe ðe ḡñ rauía moztal

[103v] miniatura

[104r] miniatura

[104v]

F 82 <CSM 301>

[C]omo fanta m̄. liurou ūu escu/ðeiro que tījan pzefo en Cañon.

Macar faz fanta maria. / miragref ðūa natura.
muitaf uezes / ý os cambia. po2 mofttrar ffa apoftura.

E ðaḡft un ḡñ miragre. ðemoftrou / hūa uegaða.
a u'gen en Vila firga. / na ffa eigreia oníraða.
5 po2 un escuðei/ro pzefo. ḡ ena p'ion rogada.

á ouúe / q̄ o líuraffe daquela pziyon tā ðura.

macar faz fanta maria

Ca el en mui gñdef ferrós / τ en Cadēas iaζía.

pzes en Carón ca feža / ποz que á mozrer ðeuíá

10 pero fempze íaiūaua / ðias ðe fanta maría.

na ffa mercéé fiando / mui zpziða ð mefura.

macar faz fanta maria

/Quando foubē q̄ íulgado / era. quelle ðeffē mozte

chozou muito ð9 fe9 oll9 / τ fez o chāto mui forte

15 ðizēnd ai fanta maría / tu q̄ es lumé Conozte

ð9 coitað9 tu me guarda / ðe tan gran malauētura.

macar faz fanta maria

Que en tal pziyō n̄ moira / nen ar feia iuftiçado.

maf ta mercee me ualla / τ non cates meu peçado

20 τ fēt algun peçar fige / que feia eu perðoado.

τ ðefoi mais te pzometo / que me garde ðe louçã.

macar faz fanta maria

Def qñd aqft ouue ðito. / appareceulla Reyna.

ðos ceos con gñ zpāna. / ðangeos que figo tija

25 τ fillou ó pela m̄ao. / τ foltoo muit agyna

ðos ferros τ ðiffē logo / fal ðefta pziyon efcura.

macar faz fanta maria

E logo ffē fentíu líure. / ða pziyon ó Efcudeiro

ú iaζia. τ aquefto. / foi ao fono pzimeiro.

30 τ achouff en Vilafirga / τ foi ende ben certoiro.

que ó fezera a uirgen / cuío ben poz fempz aã.

macar faz fanta maria

E quantos ena eigreia / achou fezo ben certāos

ðefte feito poiſ lle uírō / tēer os ferros naf m̄aos

35 ant ó altar á Defoza. / τ todos fe9 nēbzos fāos

τ poz en loaron todos. / á uirgen fanta τ pura.¹⁹⁰

¹⁹⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[105r] miniatura

[105v]

F 83 <CSM 361>

[C]omo fanta maría fez / enas olgas de burgos á / hũa fa omagen que ffe / uolueu
na cama ú á deitarō

Nvllóme / per ren / non deue a dultar ne / a tēer.
que non pode / na omage da uirgēn / uertud auer.

E Defi un muí gran / miragre. meus amíg⁹ / uos direi.
que auēo na / cidade de Burgos τ muí // ben fei.
5 que foi. τ é gran / uerdade. ca poz affi ó / achei.
prouadé poz ende / quero. del un bon can/tar fazer.

Null ome / per ren non deue á dultar.

A Lóo² da uirgen fan/ta. á feñno² de muj / gran pze³.
que fezo / no mōefteiro. das ol/gas que el Rei fez.

[106r]

10 don affonffo de Castela / aquel que p²meira ue³
uenceu ó feñno² dos mou/ros. pola fe de deus créer.

Null ome p ren n̄ deue

En aquele mōefteyro. / segundo ap²endi eu.
don affonffo feu b²neto / hũa Omagen y de².
15 da uirgen fãta maría / ca aquel Rei todo feu.
era dela. τ poz ende. / á mandou alí pōer.

Null ome p ren n̄ deue

En esta tan gñ uertude / meteu deuf com a²pndi¹⁹¹
queaf mōiaf q̄ mo²auā / en aquel logar affi.
20 tījan poz gran d²reito / de pedírlle que log y
llef çp'ffe fas demādas / τ non lle dauan lezer.

Null ome p ren n̄ deue

¹⁹¹ Unha mancha de tinta vermella dificulta a lectura dos dous primeiros caracteres de <a²pndi>.

De pedirllas τ tan tofte / á Reýnna esperital.
fazia por ffa Omage / come ffe foffe carnal.
25 ca lles ðaua feu conozte / τ guardauaás de mal
τ fazialles Saudes / de fas Dóózes auER.
Null ome per rē ñ ðeue

/De maif era tā bē feita. / τ de tan omil faizon.
que quē q̄r q̄ a uíja / en ela gran ðeuoçon.
30 auía porēð af mōias / todas muí ðe cozaçon.
á onrrauan τ feruíã / á todo ó feu poder.
Null ome p ren ñ ðeue

Onð auēo ena noite / de Nauidad en q̄ faz.
fanta eigreja gñ fefta / que af mōiaf por folaz.
35 fezerō muí rico leito. / τ come moll' que ia3.
ðeitaron ý á omagen / τ fezerona ia3ER.
Nullome p ren ñ ðeue

Come moll' que paríra / τ as monias á redoz
ðo leito poufaron todas / τ feend a gran fáBOR
40 catand aquela omage / uironlle mudar cóór.
na face. τ ðūu lado. / a ó outro ReuolueR.
Null ome p ren ñ ðeue

Enton todo ó Conuēto / fe fillou muitá chozar
por que tā gñ marauilla¹⁹² / lles quisera ðe9 mostrar
45 pola ffa bēeita madze. / en que el quif ēcarnar
τ en tal noite com éfta / por nos fen ðóó2 naceR.
Null ome p ren ñ ðeue

Enton todas monias / fergeron cantando bē
fanta uirgē fē mazela / que per bondadé p fen.
50 feziſte que ðe9 ó padze / que o mūdo en ffi ten
τ en que os ceos cabē / que podeff en tí cabER.¹⁹³

¹⁹² Unha mancha de humidade dificulta a lectura de <marauilla>.

¹⁹³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[106v] miniatura (só os cadros)

[107r]

F 84 <CSM 302>

[E] fta é do ome q̄ furtou á / feu cōpānon of ðieir⁹ ða ef/molneira en fca m' ðe
mon/ffarraç τ ñ pode fair ð' eigreia / ata q̄ llos ðeu.

A maðze ðe ih'u / crífto que é feíñioz ðe / noblezas.
non foffre q̄ / en ffa cafa façan furtos / nen uilezas.

E ðeft un / mui gran miragre. uos / ðirei que me iuraron.
ome/es ðe bōa uída τ poz uerðade / moſtraron.
5 que fezo fanta / maría. ðe monfferrat τ conta//ron.
ðo que fez un auol ome / poz moſtrar fas auolezas.¹⁹⁴

Eſte con outra gñ gēte / uēo ý en Romaría.
τ acolleuff a un ome / con que fillou çpanía
τ qñdo chegou a noite¹⁹⁵ / os ðyeiros que tragía.
10 lle furtou ða efmolneira¹⁹⁶ / poz crecer en fas req̄zas.
a maðze ðe ih'u crífto.

Outro Dia ðe mannā / ðefque af miſſas oýrō
os que alí albergaron / ða eigreia fe fáiron.
mas el en fáýr nō pode / τ eſto muit⁹ ó uirō.
15 ca non qf fanta m'ria / que é con ðe⁹ naf altezas
a maðze ðe ih'u crífto.

Ata que ben repentido. / foffé ben māefestado
τ todo qñto furtara. / oúúeff ao outro ðado.
τ que ðiffes ante toð⁹ / ðe com auía érádo.
20 τ fáiffen cō uergōna / poz fas maaf aftrugueza^s.
a maðze ðe ih'u crífto.

¹⁹⁴ Falta o refrán.

¹⁹⁵ <τ qñdo chegou a noite> está escrito sobre raspadura.

¹⁹⁶ <lle furtou ða efmolneira> está escrito sobre raspadura.

Todaq̄ft affi foi feito. / ca ó quíf a ũdaadeira.
 maðze ðe ðe9 piadoſa / f̄ca τ muí iofliceíra.
 que non q'f q̄ en fa caſa / foffen p̄ nulla m̄neira
 25 feitaſ coufaſ ðeſguiſadaſ / nen cobijaſ p̄ pobzezas.
 a maðze ðe ih'u crifto.

[107v] miniatura

[108r]

F 85 <CSM 316>

[C]omo f̄ca m̄ ðe t'ana h̄ua / eigreia Dalaq̄r ðeu lum á / un ome b̄o q̄ cegara poꝛ
 q̄ / q̄mara aquela fa eigreia.

Par ðeus non / e fen guífa ðeff / ende muí mal a/char.
 ó que á fanta / maría. f̄atreuá fazer / pefar.

Deſto direi / un miragre. que / conteu en poꝛtugal.
 en alanquer un Caſ/telo. τ quero uos // ðizer qual.
 5 τ uos / punnað. en oýlo. poꝛ / aquel que podé ual.
 ca per ele fabereðes / fanta maría guardar.

Par ðeus non é / fen guífa. ðeffén/ðe muí mal achar.
 ó que a fanta ma/ría. f̄atreuá fa/zer pefar.

[108v]

De fazer cō que lle peſe / nen uos atreuer p̄ rē
 10 ðe pꝛouar ne h̄ua coufa / per ú perçades ſeu ben
 nē que tēnaðef en pouco / feus feit9 nen en ðeſðē
 maif q̄ ſēpze a ſabiade^s / feruir. temer τ amar.
 Par ðe9 non é fen guífa.

En aquela Vila oúúe / un crerigo trobaðoꝛ.
 15 que ſas cantígas fazia / ðeſcarño maif ca ðam̄
 τ era ðaquela Vila / ðūa Eigreia pꝛioꝛ.
 τ Martín aluítez nome / auía ſe ðeus manpar.
 Par ðe9 non é fen guífa

E ðe mais ſen toð aq̄fto. / muí pꝛiuað era ðel Rei

20 don Sancho en aq̄l tēpo / τ com en uerdat achei.
alen do Rio da Vila. / affi com eu apzes ei.
uertuðes fe ðefcubzírō τ fezeron ý altaR.

Par ðe9 nō é fen guífa

A onrra da Groziōfa. / á uírgen maðze ðe ðe9
25 affi que ðe muitaf parte^s / uījan alý Romeus
ca alý moſtraua ela / muit9 ð9 miragref fe9
en guarir çopof τ mācos / τ Cegos alumēaR.

Par ðe9 nō é fen guífa

Quand efto uíu ðō martýo / pefoulle ðe Cozaçon.
30 poz que ða fua eigreia / perðia fa Oblaçon.
poz eft outra q̄ u9 ðigo / τ mandou log un tiçō
fillar τ pōerlle fogo / affi que a fez q̄imar.¹⁹⁷

/Defte feito que fez ele / muit aa uírgē pefou
τ iefu críſto feu fillo / logo ffa maðze uīgou
35 affi que ðābolos ollos / martin aluítez cegou.
eftand̄ affi ante todos / τ fillouff a bzááðar.

Par ðe9 non é fen guífa

Dizenð ai fanta maría / eft eu mio fui merecer
40 poz quāto na ta Ĥmída / mandei ó fogo pōeR.
mas p̄ emēða ðaq̄ſto / fareya noua fazeR.
toda ðe cal τ ðe pedza / τ logo a fez lauraR.

Par ðe9 non é fen guífa

E ðefque foi toda feita. / fez miſſa ðizer alý
ða u'gen mui bē cātaða / τ mandouffe leuar ý.
45 τ tan toſte que foi ðita / per q̄nt end̄ eu apzendi
uíu log e foi ben fão. / τ começou ðe chozaR.

Par ðe9 nō é fen guífa.

De gran pzazer que auía / ca aquéft auījr fol.
que ome con pzaž choza / τ ðiff el feñño2 eu fol.
50 fui ðe que trobei p̄ outra / Dona ca nihūa pzol

¹⁹⁷ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

non oúy áá mia coita / po2 en te ueñno íurar.

Par de9 nō é fen guífa

Que en qñt eu uíuo feia / nunca po2 outra moll'
trobe nen cantaref faça / oi maif ca nō mía mef̃
55 mas po2 tí ðirei de grado / quanto ben ðizer poder
τ defaquí adeante. / quero ia po2 tí trobaR.¹⁹⁸

[109r] miniatura

[109v]

F 86 <CSM 409>

De lóó2 de fanta maría

Cantando τ / con ðança.

feia po2 nos / loada.

a uirgen cozōada.

que e noff asperança.

5 Seia po2 nof loada.
τ ðe/reito farem9.
poif feu ben / atendem9.
τ ðauer o téem⁹.¹⁹⁹
po2 coufa mui guifada.
10 ca e noff auogada.
τ ðe cer/to fabem9.
q̄ ðe ðe9 auere/m9.
perdon τ guannarem⁹.
/fa merce acabada.
15 p̄ ela / q̄ adada.
p̄ muitaf ðe ma/neiraf.
a nof τ ða carreiras.
ðauermos perdoança.²⁰⁰

¹⁹⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

¹⁹⁹ Unha mancha impide ler con claridade a última palabra do verso.

²⁰⁰ Falta o refrán.

Pozende ffe Loada.
20 e de fanta Eigreja.
efto conuen que feia
pois gran graça fobeia
per ela an Gãada.
de deus per que õírada
25 é de quanto Deseia.
de que o Dem enueia
a. τ poz que peleia.
noſco muit aficada
menté non gãa nada
30 Ca ela toda Via.
Deftrue ffa perfia.
τ danos del uigança.
Cantando τ con dança

Reis. τ emperadozes.
35 todos comūalmente
a todo ſeu Ciente.
deuen de bõamente.
darlle grandes lóozes
ca per ela Sennozes
40 fon de toda a Gente.
τ Cada ũu Sente
dela compridamente
mercees τ amozes.
τ macar peccadozes.
45 feian a uirgen bõa.
mui toſte os perdõa.
/fen nulla douidança.
Cantando τ con dança

Defi os Oradozes.
50 τ os Religioſos.
macar fon omildofos
deuen muit aguçoſos
féer. τ Sabedozes.
en fazerlle fabozes.
55 cantando fabozofos.

cantares τ fremofos.
ðos feus marauillofos
miragref que fõ frozes
ðoutrof. τ mui mellozes
60 eft é coufa Sabuða
ca poz noffa aíuda.
os faz fen demozança.
Cantando τ con dança

Outroffi Caualeiros.
65 τ as Donaf onrrada^s
loozes mui grãadas.
ðeuen per eles ðadas
féer. τ Mercêeros.
τ ðe mais ðeanteiros
70 en fazer Sínaadas
coufas τ mui pzeçadas
poz ela que contadas
feian que uerðadeiros
lles fõn τ pzaenteir⁹
75 ca feran perðoados.
pozende feus pecados
τ guardados ðerrança.
Cantando τ con dança

Donzelas Efcudeiros
80 Burgefes Cidadaos
Outroffi aldeãos
mefteiraes Ruãos.
ðefi os mercadeiros.
non ðeuen poftremeir⁹
85 féer. mais com irmãos
todos alçand af mãos
con Cozações fãos.
en efto companneir⁹
ðeuen féer obzeiros
90 loand á uirgen fanta
que ó Demo q̄bzanta

por noffa amparança²⁰¹

[110r]

F 87 <CSM 227>

Esta é como fanta ma/ría líurou un escudeiro / que iazía en Catíuo da / pziñon en
que ó tñan.

Qven á os / pecaðozes guía. τ aduz / a faluaçon.
ben pode / guíar os pzeños poi/los faca de pziñon.

Esta é fanta maría / maðze do Rei de / uertude.
que fez / un mui gran mi/ragre que creo fe // deus maiude.

5 τ que / facou un catiuo. / de pziñon τ deu fau/de.
aque muito mal / fezeran. os mouros / por fña razon.

Qven aos pecaðozes / guía. τ aduz á falua/con.
ben pode guíar.

Efte foi un Escudeiro / de Quítanela Do²⁰²

10 que ÿa á Vila fírga / cada ano fē ũgoñna
tēer a festa Dagosto. / maf poiñ foi p̃ fã befõna
á Seuilla τ na ġrã. / caeu en Catíuo enton²⁰³

[110v]

En gran Coita iazēdo / cada noite cada dia.

mui de cozaçõ rogaua / a uirgen fanta maría

15 de Vila fírga u ele. / ÿa sempz en romaría

que ó tiraff de Catíuo / fen Dano τ fen líjon

Quen of pecaðozef guía / τ aduz á Saluaçon

El aquesto fazendo. / chegou dagófto á festa

da u'gen mui groziõfã. / que aos coitað9 pzefta

20 τ el nenbrouff ēdē logo / chozou baixãdo a tefta

²⁰¹ Falta refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

²⁰² Queda un oco en branco ó final deste verso.

²⁰³ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

τ os mour⁹ q̄ o uirō. / p̄eguntaronο enton.

Quen aof pecaðozef. g. / τ aðuζ á Saluaçon

Po₂ que fija tan trifté / tan muitéaffi chozaua
τ el refpondeullef logo / de como xelle nēbzaua
25 ða gñ fefta que fazīā / na teíra ú el mozaua
en tal Día τ po₂ ende / quebzauallo cozaçon.

Quen of pecaðozef guía / τ aðuζ á Saluaçō.

Quand oÿu efto feu ðono / foi tan bzaué tā írado.
q̄ logo á un feu mouro / ó fez açoutar p̄íuaðo
30 q̄ lle ðeu ðaçoutef tātos / que nō ficou no coftaðo
neno coꝝpo coiro fāo / ata eno Vargallon

Quen of pecaðozef guía / τ aðuζ á Saluaçō.

Pois mandóo en ū carc / ðeitar. fondé tēeurofo.
maf el rogou á a u'gē / maðze ðo Rei groziōfo.
35 /que Dele famercēaffe / ca po₂ ela tan afrofo
o fezeran a açoutes / os mouros τ p̄ al nō

Quen os pecaðozef guía / τ aðuζ á Saluaçon.

E el aquefto Dizendo. / pareceull á groziōfa.
que alumēou ó carcer. / tan muito uēo fremofa
40 τ Diffell oÿ ta coita / τ nō fui muí uagarofa
en uíjr pera líurarte / ðaquefta perffeguçō.

Quē of pecaðozes guía. / τ aðuζ á Saluaçō.

E quāðoll eft ouúe ðito. / logoff os ferrōf partír
τ caeullá Meaðaðe / ðeles que ó nō oÿron
45 τ paſſou p̄ āt of mour⁹ / τ uíu of maf nono uír
que eftauan affūað⁹ / po₂ fazer ffa ozaçon.

Quē of pecaðozef guía / τ aðuζ á Saluaçō.

E pois ðeles foi partido / fillou en feu col agyā
á meaðaðe ðos ferrōs / que ena perna tija.
50 τ á Vila fírga logo / a cas ða fanta Reÿa
os adúff en teftimōÿa / que é p̄eto ðe Carón

Quen of peccaðozef guía / τ aðuζ á Saluaçō.

Entrou pela Igreja. / dando mui gñdes bíaad⁹
dizenð esto fez a u'gen / que acorá á os coitados
55 τ ποif q̄ cōtou feu feito / á qñtof ý uíu íuntados
loaron fanta maría / chozando con deuoçon²⁰⁴

[111r] miniatura

[111v]

F 88 <CSM 228>

Esta é como fanta María guareceu ũu múu que era tolleito ðaf pernaf τ ð9 bzaços.

Tanté grand a ffa mercee. ða uírgen τ ffa bondade.
que ffe quer naf beftas / mudas. ðemoſtra ffa piadaðe.

E ðesto fez en Terena. á uírgen fanta maría.

gñ / miragre poz un ome. que un feu múu auía.
5 tolleito ðambolos pées. que á/tras toztos tragia.
que fãou poz ffa uertude. τ poz en ben maſcuitaðe.
Tanté grand á ffa mercée. ða u'gen τ ffa bondaðe.
q̄ ffe q̄r naf beſtaf mudaf. ðemoſtra ffa piadaðe.

/Eſte mal ááquel múu / per gran ðooz lle uëera
10 ðe gota que aaf pernas / τ aos pées Oúúera.
τ poz ende no eſtabzo / un mui gñ tēpo ioúuera
que ſol andar nō poðía / eſto uos ðig en ũdaðe.
Tanté gñð á ffa m̄cée / ða u'gen τ ffa bondaðe.

Qñð aq̄ſto uíu feu ðono²⁰⁵ / á tan muito lle peſaua
15 q̄ poz ðeliurarffe ðele / log effolar ó māðaua
a un feu ome en qñto / ó māceb antémozçaua
foiff o múu leuātādo / con ſua enfermidaðe.
Tanté gñð á ffa m̄cée / ða u'gen τ ffa bōðaðe.

E fayū paſſo ða Caſa. / τ foi contra a igreja
20 inðo fraqué mui cãſſaðo / mas aque bēeita ſeia

²⁰⁴ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

²⁰⁵ <Qñð aq̄ſto uíu feu ðono> está escrito sobre raspadura.

tanto que foi pzetto ðela / fez marauílla fobeia.
/ca ó fezo logo fão. / fen ðóóτ fen malðaðe
Tanté ġñð á ffa m̄cée / ða u'gen τ ffa bonðaðe

25 **O** mancebo aq̄ feu ðono / ia effolar ó mandara
poilo nō uíu foi pofele / per alí per ú passara.
τ uíu ó par ða igreia / mas nō tal q̄l o leixara
τ foi en marauillado / τ ðiff á gent uuiade
Tanté ġñð á ffa m̄cee / ða u'gen τ ffa bonðaðe

30 **E** ueredes marauilla. / efrāna cō ġñ pzueto
ðefte múú que antéra / ðambolos pééf tolleito
como o ueiόza São. / andar. τ muitefcozreíto
τ ueiamos fé e effe. / τ comígo o Cataðe.
Tanté ġñð á ffa m̄cée / ða u'gen τ ffa bonðaðe.

35 **E** logo fozon veelo. / toð9 quant9 ý eftauā.
/τ adur ó connocían. / pero ó muito catauā
fé non pola cóóτ ðele / en que ffe bē acozðauā
maif fácóós ðefta ðl'ta / á uírgen par caridade
Tanté ġñð á ffa m̄cée / ða u'gen τ ffa bonðaðe

40 **Q**ue alí úú Catauan. / andou ele muit agya.
tres uegðaf á igreia. / ða u'gen fanta Reya.
á ðerredoz τ á gente. / que lle ben mētef tija.
uirono com ētrou ðetro / mostrandó ġñð omilðað
Tanté ġñð á ffa m̄cée. / ða u'gen τ ffa bonðaðe

45 **E** ben ant o altar logo / oúuos gēollof ficados.
τ poif foiff á caff feu ðono / onðe mui marauillados
eran quātos ý eftauā / τ muitos lóóref ðað9.
fozon a fanta maria / comprída ðe fantidade²⁰⁶

[112r] miniatura

[112v]

²⁰⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

F 89 <CSM 213>

Esta e como fanta maría liúrou un ome bõo de mozte. dos parentes de ffa moller /
que o querían matar á tozto ca llapōyan que á matara ele τ non era affi.

Qven ferue fanta maría. a feññoz mui uerðadeira.
de / toda coufa ó guarda. que lle poñían mentireira.

E de tal razon á uírgen. fez míragre coññoçudo.
na eigreia de Tere/na. que é de muitos fabudo.
5 ca fempze dos que á chaman. é amparançé / escudo.
τ de como foi ó feito. contar uos eγ á maneira.
Quen ferue fanta maría. á fēnoz mui ūdadeira.
de toda coufa ó gr̄da. quelle pōnā mētireira

/Un óm en Eluaf mozaua / q̄ ðon Tome nom auía
10 q̄ sobze toda ouf coufa / amaua fanta maría
τ q̄ gānaua gñd algo / con fās beftas q̄ tragía
caŕreianð en elas uγo / τ far̄yna τ Ceueira.
Quē ferue fanta maría / á fēnoz mui ūdadeira.

Aquest om era caŕado / con moll' q̄ el cuídaua
15 que era bõa τ salua / maf en feu cuidar errau'
ca ela mui míf á outr9 / ca non á ele amaua
τ poz en quādo podía / era lle mui tozticeira.
Quē fue fanta maría / á fēnoz mui ūdadeira

/Onde llauēo un Dia / que de ffa caŕa ſayðo.
20 foi el con fās m̄cadura^s / τ poilo ela uíu ido.
poz fazer maif á ſa g'fa / ðesqueſſ achou fē marido
fezo come moller maa / nō q's alb'gar ſelleira.
Quē fue fanta maría / á fēnoz mui uerðadeira

Ela fazendo tal vida / hūa noite a acharon
25 mozta τ acuitelada / τ feus parētes chegar
τ pois q̄ á mozta uirō / no marido ſoſpeitarō
quea matara á furto. / τ ffe foza ffa caŕreira.
Quē fue fanta maría / á fēnoz mui ūdadeira.

/Daquéft ó marído ðela / fol non fabía māðaðo
30 τ q̄ndo chegou á Eluas / foi logo Defafiaðo.
ðos parentes ðela tod9 / τ fen efto Recaðádo.
ó ouúera ó alcaíde. / mas fogíu áá frōteira
Quē fue fanta maría / á fēnoz mui ūðadeira

E mozanð en badallouce / entroulle na uoōtade
35 que en romería foffe / á Terené ríaðade.
auería ðel á uírgen / mui comprida ð bōðað
q̄ ðe quāto llapōyan / pois que nō era cteira.
Quē fue fanta maría á fēnoz mui ūðadeira.

[113r]

Coufa que ó guardaría. / ðe nō pẏender mal á tozto
40 τ que tēenð el uerðade / non foffe p̄fo nē mozto
ca ð9 mui mal íuígadh / á ela uan poz conozto
ca en todolos fe9 feitos / fempzē mui ðereiteira
Quē fue fanta maría / á fēnoz mui ūðadeira

[E]le pois foi na Eigreja / ðeítouffentō mui festyō
45 ant ó feu altar τ ðiffe / maðze ðo uellé menyō
que te ðoes ðos coitados / ðoete ðe mí mefquyō.
fénoz tu q̄ es ð9 fant9 / espello e Lumēira.²⁰⁷
Quē ferue fca maría / á fēnoz mui ūðadeira

E nō q̄iraf que eu moíra / á gran tozté fē ðereito.
50 mas ó feito ðefta coufa / per tí feia escolleito.
τ faz q̄ me9 ēemigos / en al façan feu pueito
τ tol me ðeffa ḡpāna / tu q̄ es fen ḡpañeira
Quen ferue fca maría / á fēnoz mui ūðadeira

E pois aq̄ft ouúe ðité / fa ozaçon acabada.
55 conp'u ben ffa romría / τ ðe pois áá toznaða.
topou en fe9 ēemig9 / que lle tījan Cíada.

²⁰⁷ A ausencia da letra inicial, a cor da tinta e a morfoloxía da letra poderían apuntar a que esta cobra foi transcrita por un copista distinto quizáis nun momento posterior.

maif uéer nono poder / ca non quif á iofteira
Quen ferue fca maria / á feno2 mui uerðadei.

60 **M**adze de deus ih'u xpō. / però contra el catauan
τ pois q̄ hūa gñ peça. / en aql logar eftauan
/fozonffe contra Terena / u fen ðulta ó cuídauā
achar. maf ó ðémáchař / en fo2ma ðel na ribeira
Quē fue fanta maria / á feno2 mui ūðadeira

65 **D**un río que per ý coíre / de que feu nome ñ ðigo
ýndo pos el b2áadando. / aquefte noff eemigo
τ ó demo contra eles / ðiffé que auedef mígo
ca nunca eu u9 fix to2to / fábeo toð esta beyra.
Quē ferue fca maria / á feno2 mui ūðadeira

70 **M**as eles lle responderō / ðon traedo2 mo2zereðes
τ ó Demo llef ðizía / mui gñ to2to me fazedes
ca eu non ei nulla clpa / daquelo q̄ mapoedes.
maf un fo2yo acalçãdo / con ffa azcūa mōteira
Quē ferue fca maria / á feno2 mui ūðadeira

75 **E** foiffe á el chegando. / fa azcūa fobze mão.
cuidando bē que co2ria / ðepofél per ū gñ chāo.
τ que lle ðaua gñ colbe / mais fáyulle toð ē uāo
ca azcūa chantou toda / per hūa grand azieira
Quen ferue fca maria / á feno2 mui ūðadeira

80 **D**e maif en ū gñ barrāco / caeu con el ó Caualo
affi que ó non poderō / nunca ia ðalí facalo
τ el po2 un mui gñ tēpo. / nono poðían Sāalo
ca ficou todo B2itado. / ðos pées tro ena moleira
/Quē fue fanta maria / á feno2 mui ūðadeira

85 **O**s outrof qñdo chegarō / a el. τ ó iazer uíron.
cuidãdo q̄ era mo2to. / muito po2 ele carpíro
maif a q̄l parte ó demo / foi per ren nono fētíro
nen uirō fol per ú foza / fugínd en fa egueira.
Quē fue fanta maria / á feno2 mui ūðadeira

E pois lles aqueft auēo / fillarō feu ὄπανήναιο
90 τ trouxeronο á Eluas / onde mouerā p'meiro
τ foubieron ó engano / quelles fez o ðem arteíro
τ perðōaron ó outro. / ða fáńńa omezíeira.
Quen ferue fĉa maria / á fēno2 mui ūðadeira

De fĉa moller q̄ matara / com eles ante críjan
95 τ que os el perðōaffē / todof po2 ðeuf lle pedíā
mercéé τ po2 fĉa mað2e / ca ben ðe certo fábian
que ela ó guarecéra / como guaríu a p'meira
Quen ferue fĉa maría / á fēno2 mui ūðadeira

Chaga que aðam n9 fezo / per que perðerō a uída
100 ð9 ceof muit9 τ muítas / maſ eſta fēno2 ὄp'ða
pola fá gñð omíldaðe / nos ðeu pera ceo íða
τ fez cob2ar paraýfo / que é uída ðuradeira.
Quen ferue fĉa maría / á fēno2 mui ūðadeira
ðe toða coufa ó gřða. / quelle ponnā m̄tíreíra

[113v] *miniatura*

[114r]

F 90 <CSM 237>

*Eſta é. como fanta maria fez en po2/tugal ena uíla ðe fantarén á hūa moll' /
peccáðo2 q̄ nō mozíreffē ataque foſſe bē / confeſſaða. po2 q̄ íaiūaua of ðiaf ðaf fas /
feſta. τ os fabaðos á pan τ auga.*

SE ben ena u'gen cō/fiar.

o peccáðo2 / fabuðo.

querraο na mozte guardar.

que non feia perðuðo.

5 **E** Deſta / confiança tal. uos ðirei fe quí/ferðes.
que ouúe grand hūa / moller. τ pois que ó foubere/ðes.
loareðes á mað2 enton. / ðe ðeus fĉe me creuerðes.
τ auereðes ðefalý. o ðem auo2//reçuðo.

*Se ben na uírgen / confiar. ó peccáðo2 fabuðo.
10 quer/raο na mozte guardar. que / non feia perðuðo.*

Esta moll' en Santarē com aḗndí mozaua
τ però fa fazēda mal fazía confiaua.
na m'ðze ðo mātēedoꝝ ðo mūdé iarūaua
o ðia ða encarnaçon que é ftabeleçudo
15 **Se bē na u'gē confiar ó peccadoꝝ fabudo**

As cinque feſtas ða ſeññoꝝ Reḗa coꝝoada
iarūaua eſta moller τ non comía naða
ſe non pan τ agua però ſeēdo ðenodaða
muit ē ſeu coꝝp abaldōar eſt era cōnoçudo^o
20 **Se bē na u'gē confiar ó peccadoꝝ fabudo.**

Outro coſtum eſta moll' u9 ðirei q̄ auía.
miſſa caða ſabað oḗr ða m'ðze ðe ðe9 ḗa.
τ en aḗl ðia faḗ malðaðe non quería.
poꝝ aū nē poꝝ outra rē affi ei apꝛēduðo.
25 **Se bē na u'gē confiar ó peccadoꝝ fabudo.**

Uiuend eſta moll' affi eſtand ē tal eſtaðo.
como u9 retraḗ anteu teuaffi p̄ guíſaðo
ðír affa teíra τ enton ueſtíuſſe bē puaðo
τ ſaḗus enton ðalí τ nō muit aſcōduðo.
30 **Se bē na u'gen confiar ó peccadoꝝ fabudo.**

Maſ aḗl ðia que ſaḗr auía Sabað era.
τ foi miſſa oḗr entō ca tal coſtū ouúera
ſēpꝛé tal ðié ū garçō ſeu ouúē coita fera
τ con outr9 pos ela foi como loucáſuudo.
35 **Se bē na u'gen confiar ó peccadoꝝ fabudo.**

[114v]

E foḗa entō acalçar camḗnno ðe Leirēa
pelos cabelos a tīrou ðo camḗ a gñ pēa.
ela começou uoꝝes ðar ai eu en trallēa
aḗ mal tēpo me chegou meu feito ðcebuðo^o
40 **Se bē na u'gē confiar ó peccadoꝝ fabudo**

Quís aquel uilão cōp21r fā uoōtade logo
cōela maif ðiffell affi ela po2 ðe9 te rogo
q̄ non feia ca fābað é fe q̄r a un moogo
meu abaðe o p2ometı m̄ıf el foi ðmouúdo
45 **Se bē na u'gē confiar ó peccado2 fābuðo.**

Contra ela o traedo2 τ ðı3 fe non fezeres.
o2a q̄nt eu q'fer aq' ó co2pé q̄nt oúúeres
perðuð as τ ela respof poðef q̄nto q'feres
fāz. maif ant eu mo2rereı uilão falſſo ruð°
50 **Se bē na u'gē confiar ó peccado2 fābuðo.**

El con ḡñ ðespeito trauou ðela τ ameude
chamou ela mað2e ðe ðe9 úlla máta ūtuð
a meu m̄ı nō q̄ıraf catar ^{ma208} o teu bē maıúde
τ os ḡñdef míragref te9 q̄ o ðem ā uēçudo
55 **Se bē na u'gen confiar ó peccado2 fābuðo**

Sēno2 fēno2 ðe ḡñ poder uallam a ta bōðað̄
non meleixes affi perðer pola ta pıaðað̄
ḡrðame polo p2a3 teu ðo ðemé ðe fā graðe
fo q̄ el muit9 meē uai τ ðo feu ðēt agudo
60 **Se bē na u'gē confiar ó peccado2 fābuðo.**

Sēno2 fēmp2 entı confieı como q̄r q̄ pecaſſe
q̄ ð9 ḡñdef err9 que fix á emēða chegafſe
τ nō ei mal peccado ia temp en q̄ of cho2aſſe
mais tu m̄ð2e ðo alto rei feı oge meu efcuð°
65 **Se bē ena u'gē cōfiar ó peccado2 ſabuðo.**

Daq̄ſta guífa fe q̄ıxou feramēte cho2aðo
τ nō fe māefeftou mais fo2ona ðefnuādo
ðe q̄nto tragia enton τ ela b2aadando.
muit° lle moſt°u falſſam°aql̄ q̄ foi feu ð2uð°²⁰⁹
70 **Se bē na u'gē confiar ó peccado2 fābuðo.**

²⁰⁸ Un sinal indica que se inserte aquí a anotación sobreliñada <maf>

²⁰⁹ <ıt° lle moſt°u falſſam°aql̄ q̄ foi feu ð2uð°> está escrito sobre raspadura.

Esbulou aq̄l laðzō fallfo con ġn loucura.
ðefi ðegolou á log ý fen ðoé fen mēfura.
maif a ðequél rei Salomō falou f̄ca τ pur̄
á f̄a ozaçon ben oýu que f̄aa cegué mudo.
75 *Se bē na u'gen confiar ó peccadoz fabuðo*

Pois q̄ á affi ðegolou mui longe ða carreira
fogiuſſé leixou a iazer fo hūa gēfesteira
τ chegou logo ben alí á fanta uerdadeira
q̄ lle ðiff enton erget en ca ðe p̄ñ eu taíuðo.²¹⁰

80 **/P**ela mão a foi fillar a uirgen groziófa
ao camyō a leuou ðefi mui fabozofa
mente a cōfoztou entō ðiz n̄ feiaf q̄ixofa
ca feras falua poz que é ia ó ðemabatuð°
Se bē na u'gen confiar ó peccadoz fabuðo

85 **E** pois ðiffelle fei aq' nō temaſ nemigalla
τ poznā q̄ ðaq' a cras māefeftes ta falla
q̄nta as feita cōtra ðe9 τ crei bē q̄ te ualla
meu fillé uíueras cō el pero te f̄ta f̄anuðo
Se bē na u'gen confiar ó peccadoz fabuðo.

90 **E** uas ūu caualeiro uen per aquele recofte
q̄ teu māðado leuará a sc̄aren mui toſte
τ ðo cōcello fairá cōtra tí mui grand̄ ofte.
τ mui long efte feito teu ſeera retrauðo.
Se bē na uirgē confiar ó peccadoz fabuðo.

95 **C**hegous o caualeir entō ca andaua aḡya
τ pois q̄ uíu affi ſéer eſta moll' meſq̄ya
ſínous entō τ ðiff affi f̄ata u'gē Reýna
quē foi ó que taſſi matou ſeia el cofōðuðo
Se bē na u'gen confiar ó peccadoz fabuðo.

100 **C**aualeiro ðiffelantō τ poz que u9 ſinaðes
a mia ſēno2 m̄ðze ðe ðe9 faz eſto bē creades

²¹⁰ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

q̄ q̄r q̄ me cōfēff̄ ant eu q̄ moira ētēndades
q̄ fōbze los fāt⁹ tal ðon a ela Recebuðo.

Se bē na u'gen confiar ó peccadoꝝ fābuðo.

105 **C**a poꝝ q̄a muito chamei um affi ðegolarō
omeef aq̄ nunca fiz. mal τ q̄ me roubarō
poꝝ q̄ fiei no feu amoꝝ fol q̄m eles leixarō
poꝝ moꝝta uēo log a mí que ma bē acoꝝruðo
Se bē na u'gen confiar ó peccadoꝝ fābuðo

110 **M**aif māefest aia poꝝ ðe⁹ fe ben faž q̄redes
aq̄ poſſā ðiž meu ml̄ τ ðepois faberedes
ða u'gen o gñ poder feu τ ia o ben uéedes
q̄ non p̄ž ðe me p̄der com algū ðescreuðo
Se bē na u'gen confiar ó peccadoꝝ fābuðo°

115 **O**caualeir á fātaren fe foi ðereitamente.
τ toð aq̄fte feit entō ðiff a toda á gente
τ á Crerízia ðalȳ fayū mantenente.
ðo Concello ren nō ficou nen gñde nē mýuðo
Se bē na u'gen confiar ó peccadoꝝ fābuðo.

120 **A**dufferona ben ðalȳ ú á ó Caualeiro.
achou. τ foi muí bē entō cōfēffāða p'meiro
τ comūgous. τ á maðze ðo fillo ūðadeiro
log a alma leuou ðela q̄ll ouúe p̄metuðo°.211

[115r] miniatura

[115v]

F 91 <CSM 360>

Esta é ðe lóoꝝ ðe f̄ca maría

Loar ðeue/m⁹ á uír/gen. poꝝ que n⁹ fēmpze ga/aína.
amoꝝ ðe ðe⁹ τ que / puñña. ðe n⁹ guardar ðe fá / fañna.

²¹¹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Ca en quanté de / de9 filla. τ criada τ amiga.
en rogarlle que n9 ame. fol / non á de9 quelle òiga.
5 τ en / quant el é feu fillo. pero / ó mundo iuiga.
de n9 per//dōar po2 ela. non é coufa / muit efranna.
Loar deuem9 á uírgē

E pois de9 quif féer ome / fillando á carne dela
dalí n9 faz fe9 parētes / po2a amar n9 po2 ela
10 τ per esta razō mífma / deuél á perder querela
de nos τ gr̄dar do demo / que engana per māna
Loar deuem9 á uírgē.

De maif que dirá de9 pad^e / á feu fill ó Dia forte.
do joízo quandoll ele. / moſtrá á cruz ú p̄f mozte
15 τ as chagaf eno co2po / q̄ pzes pera dar conozte
anós nunca piedade / foi. nen fera ia tamāna
Loar deuem9 á uírgē

E de mais como de9 pode / féer contra nos irado
q̄ndolle fa m̄d2 af tetas / moſtrar cōque foi c'ado
20 τ differ fillo po2 estas / te rogo que perdoado.
efte meu pobóo feia. / τ contig en ta cōpāna
Loar deuem9 á uírgē

E po2 aqueſto te Rogo. / uírgē fanta cozōada.
pois que tu ef de de9 filla / τ maðzé noſſáuogada
25 que esta mercée aia. / po2 tí de Deuf acabað^e
que de mafomet á feita / poſſa eu deitar Deſpāna²¹²

[116r]

F 92 <CSM 317>

Esta é. como fanta maria fe uín/gou do eſcuideiro que deu couce na / po2ta da ffa
eigreia.

Mal ffa enð achar.

²¹² Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

quen quifer ðefonírrar. fanta / maria.

Como fáchou non áy / mui gran fazon.
en Galiza un / escudeiraz peon.
5 que quis mui fe/lon.
bzítar la eigreia con felonía.
Malfá enð achar.

Santa maría / a h̄mída nom á.
ðo monte po2 que / en logar alt efa.
10 τ fo2on ala.
ðe gē/tes enton mui gran romaría.²¹³

/EN hūa festa per com eu ap2endí
ðe meāt agofto τ poif chegou ý.
gñ gēté ðefí
15 Começaron á tēer ffa Vigía.
malfá enð achar. qñ q' ðefōír2ar fca mría

O Escudeiro que uos Dixe chegou
τ úiu ūa m°ça ðeq̄ffe pagou.
q̄ fo2çar cuj̄dou
20 Mais ela per Ren non llo cōfētia.
malfá enð achar. qñ q'fer ðefōír2ar. fca. m°

E Trauando ðela Cuidou a fo2çaR.
míf pugá ðe9 ñ ó podè acabar.
ca foill éscap̄2
25 τ fogínd á Eigreia ffe Collía.
malfá enðachar. qñ q' ðefōír2ar. fanta m°

Aos Bzáados a gente Recodýu.
τ áminya m̄cee llef pedíu.
q̄ ðaql̄ q̄ uíu.
30 a quíeffen guardar ðe ffa Perfía.
malfá enð achar. qñ q' ðefōír2ar. fca m°

²¹³ Falta refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

As Gentes temendo de lles uījr mal.
foz feíralaf poztaf logo fē al.
τ chamādo ual
35 maðze de Deus ca Mefter nof fería
malffá enð achar. q̄n q'f ðefōzárar. fāta. m'.

O Efcudeiro tanto que Víu fugiR.
a m^oça leixouffē ðep⁹ ela ýr.
ðizēdo guarír.
40 non me Podes raparíga sādía.
malffá enð achar. q̄n q'f ðefōzárar. fāta. m'.

E Quando as Poztas feíradaf achou
p poucaf q̄ de fāna fādeu toznou.
τ logo íurou
45 que a Couces toðalas Britarýa.
malffá enð achar. q̄n q'f ðefōzárar. fāca. m'.

Como era atreúúdo τ Sandeu.
q'f acabar aq̄lo q̄ p̄zometeu.
τ ó pé ergeu.
50 τ ena Pozta gran Couce ðar ýa.
malffá enð achar. q̄n q'f ðefōzárar. fāca. m'.

Mas auēoll en Como uos eu ðirej.
b'touxell á pna fēgūd ap̄fei.
p p̄z do rej
55 filló ða Vírgen á que Desp̄razía
malffá enð achar. q̄n q'f ðefōzárar. s'. m'.

E Dal llauēo aýnda Mui peoR.
efmozeceu cō coita τ cō dōóz.
τ n̄ro fēnoz
60 Sen toð aqueft a fala lle Tollía.
malffá enð achar. q̄n q'f ðefōzárar. s'. m'.

En tal guifa que pois nunca diffe rē
erg ai fca m. τ defen.
tolleté fē fen.

65 uueu gran temp e per poztas pida.
malffa enð achar. qñ q'f defōzár. s. m.

[116v] miniatura

[117r]

F 93 <CSM 222>

[E]fta é como ũu capelan que dizía / miffa no mōefteiro das donas Dache/las que
é cabo Lixbōa cōfumíu hūa arā/na qñlle caeu no caliz. τ fāgrouffe. τ fayulle / uíua
pela ferída.

Qven ouuer na gro/riofa. fiança con fe / comprída.²¹⁴
non lle nozira poçōya. τ ðar/lla pozt fempze uída.

Ca ela troux / en feu uentre uída τ luz uerðadei/ra.
per que os que errados fon. fáca / ðe máa caíreira.
5 ðe mais contra ó ði/abo ten ela pozt nos fronteira.
como / nos nozir non poffa. en eſta uidéſcar/nida.

Quen ouúer na groziofa.

/Poiſ dizer u9 qreu ðela ũ mirag^e mui frem^ofo
τ bē creo q u9 feia ðoçlo mui Sabozofó.
10 τ ðemaif pera af almaſ feeru9 á pueitofo
τ per mi qñt ei aþfo non fera coufa falið.
Quē ouúer na groziofa fiāça cō fe cōprída

En poztugal apar ðūa uila mui ríca cidade
q échamða Lixbōa com eu achei en ũdade
15 ai un ríco mōefteiro ðedonas τ caſtidade
matēen q poiſ n9 ceos aian p̃ fēp guarída
Quē ouúer na groziofa fiança cō fe cōprída

²¹⁴ Enriba do <m> apreciamos unha especie de punto que non nos parece que responda á morfoloxía normal de ningún sinal abreviativo. Tendo en conta esta circunstancia, decidimos non transcribilo xa que podería tratarse dunha simple mancha.

Efte mōefteir achelaf á nomé fi é chamado
τ ū capelan ðaf ðonas bōo omé enffinado
20 eftaua cātando míffa com auía coftum̃do
τ auēoll affi ante que foff á míffa fījða.
Quē na groziōfa fiāça ouúer cō fe cōp̃ða

Quādo confumir ouúe ó cozpo ðe ih̃u xp̃o.
p̃ que ó ðemo uēçudo foi ia p̃ fēp̃zé coq̃fto
25 caeo ðetro no caliz efto foi fabude uifto.
per un fiua aranna g̃ndé negre auozíuð.
Quē ouúer na groziōfa fiança cō fe cóp̃ða

O Capelan hūa peça efteu affi en ðultança
τ non foubes que fezeffe pó ouue cōfiança
30 na u'gen fāta maría τ logo fē ðemozança
á arañña con ó fāgui ouue logo cōfumid̃.
Quē ouúer na groziōfa fiāça cō fe cōp̃zida

Pois q̃ ouú á míffa ðita ó capelā logo ðeffa
foi cōtar eft áas ðonas ðefỹ áa pziōzēffa
35 τ con medo ða poçōya mādóó fāgr̃ log effa
Dona. τ toðalaf mōias eſta coufa foi ozðida
Quē ouúer na groziōfa fiāça cō fe cōp̃zida.

Mas agoza oíredes toð9 a mui gran façāya
q̃ alý moſtrou a u'gē nūca uiftef tā eſtna
40 pelo bzaço lle faýu uíua aquela aranna
ante q̃ fanguí faiffe per u ðeran a ferida.
Quē ouúer na groziōfa fiāça cō fe cōp̃ða

As ðonaf marauilladaf fozō ðeſto ferañte
τ á arāna moſtrañ entō á muita ðe gente
45 τ loarō muit á m̃ðze ðe ðe9 padz õipotente
q̃ toð9 ao feu reino comūalmente cōuíða
Quen ouúer na groziōfa fiāça cō fe cōp̃ða

Nos outroſſi ar loem9 á u'gen fāta maría

50 po2 tā fremofo miragre τ roquem9 noité ðia
aela q̄ ðo ðiabo n9 guardè ðe ffa perfia.
que pera ó paraýfo uaamos ðereita ida.²¹⁵

[117v] miniatura

[118r]

F 94 <CSM 208>

²¹⁶τ o que affi fazia / tījano po2 sabuðo.

aquele q̄ na uíngen / carne po2 féér ueuðo.

Onde foi en hūa pasqua / que ūu ðeles comūgou
τ fillou o co2pus x̄p̄i / mas per reno passou
5 τ toð inteiro com era / ena boca o Leuou.
τ esto fez mui cuberto / q̄lle nō foffe sabuðo.
aquele que na u'gen / carne po2 féér ueuðo

E Pois chegou a fa cafa / foi atal ffa entençon
ðe ðeital én algun logo / Mao τ como felon
10 foi co2rendo mui agya / a un feu o2to ú non
cuíðu q̄ ó nēgū uífse / nen en foff apercebuðo
aquele que na uírgē / carne po2 féér ueuðo

E en hūa ffa Colmēa / ó Deitou τ ðiff affi.
abellas comed aq̄fto / ca eu ó Vīno beuí.
15 τ fe uos obzar fábedes / Verei que fareðes ý.
τ ðefi foífse mui leðu. / ó traedou Descreuðu.
aquele que na u'gen / carne po2 féér ueuðo

E quando chegou ó tēpo / que á as colmēas uā.
po2 fillar o fruto ðelas / foi el log ala ðepzan.
20 uéer as fuas τ ðífse. / uerei que obza feit an
na oftia as abellas / τ enton com atreúðu
aquele que na u'gen / carne po2 féér ueuðo.

²¹⁵ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

²¹⁶ Faltan a rúbrica e as estrofas iniciais da cantiga por terse perdido o folio precedente que as conteria.

/Abriu mui toft a colmēa / τ hūa Capela uíu.
con feu altar eftar δētro / τ a Omagen coufiu
25 ða uirgen con feu fillo / fobzele. τ ar Sentíu
un oðo2 tan fabo2ofo. / que logo foi 2uertuðo
aquele que na u'gen / carne po2 féér ueuðo.

E foi co2fendò áo bífpo. / τ confeffouffelle bē
τ contoull efte mirag^e / que fol nō llen leixou rē
30 ant a Crerezia toða. / τ ó Bífpe fez bō fen.
τ mandou affuar tofte / ó poblo grādē meuðo.
aquele que na u'gē / carne po2 féér ueuðo.

E con grandef pçiffões / fo2on τ Dando lóo2
á á uirgen gro2iofa. / maðze ðe ñro feñho2.
35 τ cataron á Colmēa. / τ pois uíron ó lauoz
ðeitous ó poblo en tra / a pzezes toð eftēuðo
aquele que na u'gen / carne po2 féér ueuðo

E repentironffe muito / τ ar chozaron affaz.
loando fanta maría / que taes miragref faz
40 con feu fillo ih'u xpō / τ adufferon en paz
aa Séé a Capela. / po2 que fo2e m^aif fabuðo
aquele que na u'gen / carne po2 féér ueuðo.²¹⁷

[118v] miniatura

[119r]

F 95 <CSM 209>

²¹⁸**M**uito faz grand er/ro. τ en to2to ia3.
á ðeus quē / lle nega ó ben que lle faz.

Mas en efte to2to. per ren nō / iare1.
que non cont ó ben. / que ðel recebuð ei.
5 per ffa / maðze uirgen á que femp2 / ame1.

²¹⁷ Quedan tres liñas en branco ó final da columna.

²¹⁸ Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copiala.

τ δεα loar mais δου/tra ren. me p2az.

[M]uito faz grand erro τ en to2to.
/muíto faz grand erro.τ en to2to 1az.
á deus quen lle nega o bē q̄lle faz.

- 10 **E** como non deuo auer gran faboz.
en loar os feitos daqueſta fēnoz
que me ual nas coitaf τ tolle dóoz.
τ faz moutraf m̄cées muitaf affaz
muito faz grand erro τ en to2to 1az.
15 á deus quenlle nega ó ben quelle faz

- P**oz en uos direi o que paſſou p mi.
iazenð en Bitoirā enfermo affi
que todof cuidauā que moízes alí
τ non atendian de mí bon folaz.
20 muito faz grand erro τ en to2to 1az
á deus quen lle nega ó ben q̄lle faz

- C**a hūa Dóoz me fillou atal.
que eu ben cuidaua que era moztal
τ Bzáādaua fanta María ual
25 τ poz ta uertud aq̄ſte mal deffaz.
muito faz grand erro τ en to2to 1az
á deus quen lle nega ó ben q̄lle faz.

- E** os físicos Mandauan me pōer
panos caentes mas nono q'x faž.
30 mas mandei ó Líuro dela aduž
τ poferon mio. τ logo ioúuen paz.
muito faz grand erro τ en to2to 1az
á deus quen lle nega ó ben q̄lle faz

- Q**ue non bzaadei nen ſentí nulla rē
35 ða dóoz. maf ſentí me logo muí bē
τ dei enðe graças á ela poz en.
ca teñño ben q̄ de meu mal lle deſp2az
muito faz grand erro τ en to2to 1az

á deus quenlle nega ó ben q̄lle faz

- 40 **Q**uand' esto foi muitos erã no logar
que mostrauã que auíã gñ pefar
de mia δóότ τ fillauanff á chozar
estand' ante mí todos come en az
muito faz grand' erro τ en tozto iaz
45 á deus quen lle nega ó ben quelle faz

- E** pois uíron á mercée que me fez.
esta u'gen fanta fēnoz de grã pzez.
loarona Muíto todos deffa uez.
cada uu poendo en terrã ffa faz.
50 **m**uito faz grand' erro τ en tozto iaz.
á deus quen lle nega ó bē q̄lle faz.

[119v] miniatura

[120r]

F 96 <CSM 210>

[D]e lóότ de fanta maría.

Muito foi / noff amigo.

Gabriel quan/do diffe

maría deus é tigo.

- M**uito foi noff amigo / ú diffe aue maría.
5 a / á urgen bēeita. τ que / deus pendería.
en ela / noffa carne. con que / pois bztaria.
ó jnferno / antigo.

[M]uito²¹⁹ foi noff // amigo

Gabriel quando dif/ffe

- 10 **m**aria deus é tigo.

²¹⁹ No oco deixado para copiar a inicial de refrán percíbese unha raspadura. Esta inicial debeu ser escrita e posteriormente raspada ou ben por unha confusión da propia letra, ou pola cor empregada na súa ornamentación.

E Nunca nos podía / ia Μαγος amizade
mostrar q̄ quãd̄ adusse / mandado con uerdade
que Deus ome feria / pola grand̄ omildade
que ouuá uirgē figo.
15 **muito foi noff amigo**
Gabriel q̄ndo disse m̄

Quen uíu nūcamizade / que esta semellasse
en dizer tal Mandado / per que de9 sensferrasse
eno corpo da Virgen / τ que nos amparasse
20 do Mortal eemigo.
muito foi noff amigo
Gabriel q̄ndo disse m̄.

E Esto non fezera. / deus ffe ante nō uisse
a bondade da uírgen / que per ela compziisse
25 quanto nos pmetera / segund̄ el ante disse.
gran uerdade uof digo.
muito foi noff amigo
Gabriel q̄ndo disse m̄.

E Gabriel por Esto. / ó angeo Deuemos
30 amar. τ onrrar muito. / ca per que nos saluem9
este trouxó mandado / τ por que fol nō dem9
pelo Demo un figo.
muito foi noff amigo
Gabriel q̄ndo disse m̄.

[120v] miniatura

[121r]

F 97 <CSM 211>

[C]omo fanta fez áas abellas que / compzissen de cera un ciro pasqual / que ffe
queimara todo da hūa parte / é esto foi en Elche.

Apostos miragres / faz toda uía.
por nos τ / fremofos fanta maria.

Fazlos muit apofitos po2 / que aiamos.
fabo2 de fabelos / τ os creamos.
5 τ fazlos fre/mofos po2 que queramos.
cobíjcar dauar á ffa compa/nía.
Apoftos miragres / faz toda uia.
po2 nos. τ fre//mofos fanta maría.

Porenò a reya de Riadae.
10 fez un gñ miragr en ūa cidade
aque dizem Elche com en ūdade
achei de gran gente que y auía
apofitos miragres faz todauía

Efto foi un Dia de pentecofte.
15 que á ffa Eigreia uēeron tofte.
domes τ molleref come gñdófte
po2 oyr a miſſa queff y Dizía.
apofitos miragres faz todauía

Mui cantada come en atal feſta.
20 τ durou atēna mui gñ feſta.
enton uiron coufa mui māefeſta
onò á á gente muito deſpzia
apofitos miragres faz todauía

Ca uíron o círo paſqual qímao
25 muito dūa parté τ mui mnguado
τ Deſto o poblo foi tan coitado
que cada ūu deles entreftecia.
apofitos miragres faz toda uía.

Eles en aqueſto affi Cuídando
30 uíron un eixame uíjr uoando
ðabellaf muí bzācaf q̄ ētrou qñdo
ó Creríg a Sagra di3 quería.
apofitos miragres faz toda uía

E tanto que af abellaf chegarō
35 en ūu furado da paret entron
τ ben Dalí ó Círo laurarō
daquela Cera que ŷ falecia
apostos miragres faz toda uía

Quand aq̄lto uirō todalas gentes
40 τ eno miragre meterō mētes
loaron a uirgen τ maif creētes
q's cada ūu foi que āte creŷa.
apostos miragres faz toda uía

E as abellas írffen non q'feron
45 mas un gran tempo ali eŷteueŷ
τ mel muité cera de poif ar fezerō
que nō q̄dauan á muí gñ p̄fia.
apostos miragres faz toda uía.

[121v] miniatura

[122r]

F 98 <CSM 269>

²²⁰**A** que poder a dos moztos. deos fazer / refozgir.
pod os mudos τ os fozdos fazer falar / τ oŷr.

Deŷt un gran miragre fezo. poŷ hūa / bōa moller.
a uirgen fanta maria. que faz / muitos quando quer.
5 grandes τ marauilloŷos / τ acoŷr u á meŷter.
a aqueles que a chaman / ou que a faben feruír.

A que poder a d9 mozt9

Aqueŷta moller auía. un fillo que muí gñ ben.²²¹
quería mais doutra coufa. pero non oŷa Ren.
10 nen falaua nemigalla. τ a Meŷq̄ya poŷ en.
quant auía Deŷpendera. pera fazelo guarıR.

²²⁰ Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copiala.

²²¹ <que muí gñ ben> parece escrito sobre raspadura.

a que poderá ðof moztos ðe os fazer Refozgír.
poð os mudos τ os sozdos fazer falar τ oýr.

15 **P**ois uíu que lle non pzeftaua. nen meezyā nē al
toznouff a rogar á uírgen. a Señño²²² eſperital.
po2 que ſemp2 a os coitaðof. nunca²²³ lles ería nē fal
τ Vegías ðas fías feftas. iaíuaua ſen falıR.
a que poder á ðos moztos ðe os fazer Refozgír.
poð os mudos τ os sozdos fazer falar τ oýr.

[122v]

20 **a**que poder á ðos moztos ðe os fazer refozgír.
poð os mudos τ os fo2dos fazer falar τ oýr.

O fillo que era Mudo. per ſinas lle pzeğūtou
po2 que tanto iaíuaua. τ ela lle Deffinou.
que pola Virgen bēeita. ó fazia el fillou.
25 ſe á iaíuar com Ela. τ Mercée lle peðır.
a que poder á ðos moztos ðe os fazer refozgír
poð os mudos τ os fo2dos fazer falar τ oýr.

Na uóontadé per Sinaf. eſto con gran ðeuoçō
mas hūa Enfermiðade. grande llauēo entō
30 que po2 moztos ó teueron. ſeuſ parēteſ pō nō
lle p2oug á fanta maría. que aſſı foſſe fıjR.
aque poder á ðos moztos ðe os fazer refozgír.
poð os mudos τ os fo2dos fazer falar τ oýr

Ca eno leito ia2endo. agyńna ſſe foi ergeR.
35 τ falou Dereitamente. τ Começou a ðizer
mia ſeńño2a ben ueńńaðeſ. τ ar com ē reſpōðer
ðı2 ſēno2 ðe bōamente. ó fareı eu ſen mentıR.
a que poder á ðos moztos ðe os fazer refozgír.
poð os mudos τ os fo2dos fazer falar τ oýr.

²²² <uírgen. a Señño2> parece estar escrito sobre raspadura.

²²³ Enriba do <a> apreciamos unha especie de punto que non nos parece que responda á morfoloxía normal de ningún sinal abreviativo. Tendo en conta esta circunstancia e que no verso anterior se aprecia unha raspadura nesta zona, decidimos non transcribilo xa que podería tratarse dun resto dalgunha letra mal raspada.

40 **E** ar ðiff outra uegada. de bōamente Verřei.
quand esto oꝝu ffa maðze. ðiffe como u9 ðirei.
meu fillo con quen falaðef. ðiff el nono negřej
falo con fanta maría. que me fezo Refoꝝgír.
a que poder á ðos moꝝtos ðe os fazer refoꝝgír.
45 *poð os mudos τ os foꝝdos fazer falar τ oꝝr.*

E me ðiffe ðeus te falue. τ eu respondi que bē.
foffe uēudé ar ðiffe. que non leixaffe per ren.
que me ben nō confessaffe. τ eu respondi poꝝ en
que me queria ðe grado. ðos pecaðos repentír.
50 *a que poder á ðos moꝝtos ðe os fazer refoꝝgír*
poð os mudos τ os foꝝdos fazer falar τ oꝝr.

Ar ðiffem outra uegada. queffe eu peffeuerar
en feu feruíço quíeffe. que me faría leuar.
mui ced á ó paraꝝfo. τ eu logo fen tarðar
55 respondi que mui ðe grado. quería con ela ir.
a que poder á ðos moꝝtos ðe os fazer Refoꝝgír
poð os mudos τ os foꝝdos fazer falar τ oꝝr.

Des quand aqueft oúúe ðito. fão ðo leito fergeu.
que nō foi mudo nē foꝝdo. maf comeu log é beueu
60 quand aqřto uíu a gente. log áá u'gen rēðeu.
lóoꝝes. τ ðe nos feia. loaða fe poꝝ ben foꝝ.
a que póder á ðos moꝝtos ðe os fazer refoꝝgír.
poð os mudos τ os foꝝdos fazer falar τ oꝝr.

[123r] miniatura

[123v]

F 99 <CSM 214>

²²⁴**C**omo á ðe mais ða gente. quer / gāar per falffidade.
affi quer / fanta maría. gāar per ffa fantidade.

²²⁴ Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copiala.

Ca ffe deus deu / áas gentes. iogós pera alegría.
auerén todo ó toznán. / elas en tafuraría.
5 τ daquefta guífa queren. gāar maís / fanta maria.
non lle pɾaz de tal gáánça. mais da que / é con uerðade.
[C]omo á de mais da gente quer.

E poz en contar uos quero. miragre que ei oýðo.
ðefta razón que á u'gē. fez maðze ðo rei ɾpɾíðo.
10 que poz nof grðar ðínferno. foi n̄ cruz mozté feríðo
τ poz en fe deus u9 ualla. amígoſ bē mafcuítade
Como á de mais da gente quer gāar p falſſiðade
affi quer fanta maria. gāar per ſſa Santidade

Dous omes ðados iogauan. a gran pſia puada.
15 τ un deles era ricó. outro non auía Naða.
ſe non quāt hūa eigreia. conqué fazía paſſaða.
que foza de feu linñage τ del ben come erðade.
Como á de mais dá gente quer gāar p falſſiðade
affi quer fanta maria. gāar per ſſa Santidade.²²⁵

[124r]

F 100 <CSM 339>

[C]omo fanta maría guardou hūa / naue que non perigoaſſe no mar q̄ / ýa de
Cartagena á alicante.

[E]n quantaf guíſas os feus / acoírer.
ſab a u'gen non ſe poden ðizer.

[C]a acoír en coita τ en pefar.
τ en ðóóɿ / aquena uai chamar.
5 τ acoíre nas tozm̄/tas ðo mar.
onð un miragre q̄ro reſer.
En q̄ntaf guíſas os ſe9 acoírer

²²⁵ Falta o resto da cantiga que estaría copiada nun folio que non se conserva.

[N]o Reino de murça un logar é
mui forte τ mui nobze τ quefê
10 fobelo mar. τ iur en bōa ffe.
q̄ muit adur pod om atal ueer
En q̄ntaf guífas os fe⁹ acozírer

[E]fte logar alecante nom á.
τ omes per mar muit⁹ uā alá
15 τ per teíra ca en logar esta.
ðas gētes muit ý de fá pl faž.
En q̄ntaf guífas os fe⁹ acozírer

[P]ozend en Cartagena fe partíu
hūa naue τ eu uí quena uíu
20 τ ýnd ala pelo fondo fabzíu
affi que muita ðagua foi coll'
En q̄ntaf guífas os fe⁹ acozírer

[O]s que na naue ýan log enton
á os fāntos fezeron ozaçon.
25 mais ūu ome bōo lles ðiffe nō
á ý quen nos poffa tanto ual'.²²⁶

/[C]omo á uírgen q̄ maðzé de ðe⁹
que femp² aiuda τ acozí os fe⁹
τ po² end oza ay amig⁹ me⁹
30 mercée lle peçamos fen lež.
En quātaf guífas os fe⁹ acoī

[E]les ó fezeron log affý
τ pois cataron a naue ðefý
per ú entraua a agua τ ý.
35 fozon todos po² confíell ý pōer
En q̄ntaf guífas os fe⁹ acozírer

²²⁶ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

[E] ó Conffello ðeles foi atal.
que fácaffē τ non fezezē al
a agua ða naue míf aq̄ ual
40 á os coitados lles foi ý ualer
En q̄ntaf guífas os fe9 acoz̄rer.

[C]á per ú á naue fe foi abzír.
foi ý tres peixes entō enfferír
affi que non pod̄ ent̄r̄ nē fáyr
45 agua per ý pois nen ēpecer.
En q̄ntaf guífas os fe9 acoz̄rer

[A] Os ða naue foi entō ḡn ben.
quand̄ ef̄to uíron τ ðerō pozē
graças á aquela q̄ n9 māten
50 ðefý fozon logo pozto pzender
En q̄ntaf guífas os fe9 acoz̄rer

[E]n alecante logo que chegou
á naúú ó maestre ðela catou
per ú entrara a agué achou
55 tres peixes engaftoados iazer.
En q̄ntaf guífas os fe9 acoz̄rer

[N]a naue que nō á tan fábedor
maestre nen tan calafetador
que podeffē calafetar melloz
60 per coufa que ý podeffē meter.
En q̄ntas guífas os fe9 acoz̄rer

[E]nton ó maestr os peixes p̄ndeu
τ os ðous que erā mozt9 comeu
τ o que ficara mozt̄to tendeu
65 ant o altar polo toðos uéér.
En q̄ntaf guífas os fe9 acoz̄rer.

[N]a eigreia ða maðze ðo ḡn Rei
q̄ fez muit9 mirag^{es} com eu fei

70 po2 que á loo femp2 é loarej
en q̄nt en aq̄fte mūdo uíuer²²⁷.

[124v] miniatura (só os cadros)

[125r]

F 101 <CSM 336>

[E] fta é como un caualeiro q̄ / era muí luxurioso. p̄ rogo q̄ fe/zo á f̄ca m̄. oúúe
cābiada á na/tura q̄ nūca poif catou p̄ tal p̄ito.

[B] En como pūna / ó demo en fazernos que / eérremos.
outroffí a uírgen / puñña como nos deérar / guardemos.

[C] a affi com / ele femp2e anda bufcando / carreiras.
pera mal fazer / no mundo falffas τ muí / mentireiras.
5 affi ar bufca / a uírgen fantas τ muí uer//dadeiras.
po2 que mercée aia/mos de deus que femp2 a/tendemos.

[B] en como pūna

[E] daquest un gran míra/gre que oý dizer uos quero.
que fezo hūa uegada mara/uillofé muí fero.
10 á uirgen / muí groziosa deque gran mer/cée aspero.
τ fe ben nos ascuitar/des de grado uolo diremos.

[B] en como puñña ó demo.

[125v]

[E] fto foi dun Caualeiro / que de Cozaçon amaua
á eſta muí Groziosa. / τ que femp2e á loaua
15 q̄nt el maif loar podia / τ po2 feu amo2 ar daua
á pobzes. τ a meſq̄yos / eſto de certo Sabemos.

Ben como puñña ó demo

[E] fte Caualeiro era. / grandé apoſté fremofo
manſé de bon talante / fen ozgullé omildofo.
20 τ meſurað en fe9 feit9 / pero tan luxurioso.
era. que maif nō podia / féer per q̄nt apzēdem9

²²⁷ Falta refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

Ben como pūna ó demo

[P]eró quando lle nēbzaua / á feñíoz de ben cōpziða
queðualláquela coita / τ era de bōa víða.
25 maif depois llefcaecía / como ome que fōbzíða
τ que non é en feu fífo / τ de taes coñóocemos.

Ben como pūna ó demo

[E]L aqwest affi fazendo / τ cono Demo luitādo
non estand en ū estado / maif caendé leuātando
30 uíu en uífon á Reya. / dos ceos τ el chozando
lle diffē feñíoz mercéé / ca en tí á acharemos

Ben como pūna ó demo

[C]adaque fezerm⁹ éfro. / pozenð a ta fantidade
rogo quem aias m̄cee. / τ pola ta Riadaðe
35 non cates a como fōo / mui cōpziðo de m̄lidade
eu τ of maif ðeste mūdo / poꝛ pecaðof que fazem⁹²²⁸

/[E]Nton a u'gen mui fāta / catóo come fañnúða
τ diffell á eſperança / que as en mi é p̄duða
fe ðaqueſto que tu fazes / teu cozaçō non fe muða
40 τ non leixas aq̄l éfro. / que nof muit auozécē⁹

Ben como pūna ó demo

[E]Nton diff' ó caualeiro. / mia feñíoz eu fōo uoffo
τ aos per nulla guífa / mentir nō ðeuo nē poſſo
maif eſt éfro per natura / ben ðes adan exe noſſo.
45 ðe que non ferem⁹ fāos / fe per uof non guarecem⁹

Ben como pūna ó demo

[E]Nton lle reſpōðeu á u'gē / mui compziða ð meſura
poꝛ que teu bē cōnocem⁹ / τ entendes ta loucura
eu farei q̄ ó meu fillo / te cambiara á natura
50 que ia maif eſto ñ faças / ca ðeſto poder auemos.

Ben como pūna ó demo

²²⁸ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

[E]nton foiff á u'gen f̄ca / τ logo en outro día
po2 poder da groziofa / bēita fanta maría
ó caualeiro que ante / con gran luxuriar̄dia
55 to2nou maif frío ca neuē / nos miragres lo léém⁹
Ben como p̄na ó demo.

[E] viueu de poif fá uída / qua māna de⁹ q'f τ q̄nta
mui bōa affi com ome. / que femp2 en feu bē auāta
po2 p2azer da groziofa / que ao Demo q̄bzanta
60 aque femp2e peccádozes / po2 ende lóózes demos.²²⁹

[126r] miniatura (só os cadros)

[126v]

F 102 <CSS 337>

**[C]omo fanta maría guareceu un moço que caeu con un caualo de cima dūa ponte
muit alta.**

**[T]an gran poder á a uirgē á os da²³⁰ térra guardar.
de mal come aos outros que / nunca passaron mar.**

[E] daqueft un gran miragre direi onde deuoçon.
aueredes pois / loyr̄des que contíu a un baron.
5 que á ultra mar quera yr τ foi ý en uifon.
τ uí/ra ý muitas coufās mais fo2ono espertar.

**[T]an gran poder á á uirgen áos da / térra guardar.
de mal come á os outros que nunca passaron maR.**

/[E] Colleu tal antollança / polo fazer entender
10 que con todos cōtendia / τ macar ll̄yan di2eR
que en ben fe foltaría / non llo quería creér
ant ýa trauar en muit⁹ / τ dos pan⁹ lles tíraR.
Tan gran poder á á u'gē

²²⁹ Falta o refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

²³⁰ <gē á os da> está escrito sobre raspadura.

[A]ffi que lle los tollía. / segundo que apzendi
15 τ εfτα Δόοz auía / tan forte Crééd ami
que toda ren q̄ achaffe / enton á reðoz De fŷy
trauaua ðela ðe grado / τ ðe pois a Brááðar.
Tan gran poder á á u'gē

[S]e fillaua mui ðe Ríjo / segundo apzendi eu.
20 τ εfte Baron auía / ūu menyno fillo feu.
que mui maif cafi amúa // poz enð un ðia lle ðeu.
un feu caual enq̄ foffe / polo mais apeffóar
Tan gran poder á á u'gen

[E] ynð en aquel caualo. / ouúáffi ðe Contecer
25 que ðūa muit alta pōte / foi ó Menýño caer.
τ ó Caualo con ele / τ ouúeron ðe mozzer
maif ó padz abziú a boca / τ a uirgen foi chamar
Tan gran poder á á u'gen

[D]izend á mui gñðef uozes / ual me Reyñña féñoz
30 enton á uirgen bēeita / que feu fillo Saluadoz
tijn̄a ontre feus bzaços / ouúe ða uoz tal pauoz
como quādo rey H'odes / lles quis feu fillo mītar
Tan gran poder á á u'gen

[E] mandou á effes fantos // que ó foffen acozrer
35 que y estauan. τ ela. / foi ó feu fill afconðer
con medo ðaq̄l bzááðo / que ó non podeff auer
rey Herodes τ poz ende / foi logo paŷsar ó maR
Tan gran poder á á u'gē

[D]esta guífa con feu fillo. / fugiu a jeruffalen.
40 a uirgen fanta maría. / τ guaríu aca mui ben
ó Menyné e o Caualo. / que se non feríron²³¹ ren
τ ó padz á bocáberta. / fillouffe ðeus á loaR.
Tan gran poder á á u'gē.

²³¹ <non ferí> está escrito sobre raspadura.

[A] ffi foub á Groziófa. / con ó feu fill escapaR
45 ða boca ðe rey Herodes / que llo queria tragaR.
Tan gran poder á á u'gē / áos ða térra guardaR.

[127r] miniatura (só os cadros)

[127v]

F 103 <CSM 335>

²³² [C] Om en ffý naturalmente a uírgen a piadaðe.
affi na/turalment ama os en que á caridaðe.

[E] n amar / os que ben fazen ðeus non me marauillo.
pois aquel que é bondaðe / comprída se fez feu fillo.
5 que fez os montes mui grandes τ fez ó / grão ðo millo.
po2 moſtrar en nos ſas obras quaes ſon τ ffã bondaðe.

[C] om en ffý naturalmente á u'gen á piadaðe.
affi naturalment ama os enque á.c.

/[E] po2 ðar á Cada ũu / ſegundo o que merece
10 fez todo quanto uéém9 / τ ó al que non parece
τ o que non Créé eſto / muito per faz gñ fãðece
τ que a Cabeça toda / ten chēa ðe Vaidaðe
Com enffý naturalm̄te

[E] ðe tal razon Com eſta / moſtrarō gñ marauilla
15 ih'u críſto τ á uírgen / que é ſa maðze ſa filla
eno tempo ðos gentíjs / a un ome en Ceziſſa.
/que Rico τ auonðaðo. era Dauer τ Derðaðe.
Com en ffi naturalm̄te

[E] però que Gentil era. / τ que en ðeus nō críja
20 ðaua ðe grad aos pobzes / o mais ðo que el auía.
eſto muit á ih'u críſto / p2ougué a fanta maría

²³² Falta a rúbrica pero deixouse o espazo para copiala.

τ a pzoar ó uēeron / po2 faber en mís ūdade

Com en flŷ naturalmte

25 [O]nde foi que aquel ome / bōo τ fen toð engano
quanto ðe comer auía // ðera en un mao ano
τ caro toðo á pobzes / q̄ non catou pl nē ðano
quell ende po2 ē uēeffe mais aq̄ po2 omíldade

Com en flŷ naturalm̄t

30 [S]oube ðe ðe9 féér maðze / appareceull en figura
ðe moller con fill ē bzaço / con mui pobze ueftiða
τ Diffell ay ome bōo / pera eſta Creatura.
po2 ðeus ðadelle q̄ comia τ ános mētes parade.

Com en flŷ naturalm̄t

[128r]

35 [C]om andamos lazerados / con eſt ano tā mēguado
reſpondeulló ome bōo / eſto faria De grado.
maif todo quanto tija / á pobzes lo ey ia ðado
ðiff enton a moll' bōa / uel ða faryna me ðade

Com en flŷ naturalmte

40 [D]eque papelýas faça / que ðé a eſte menyno
que me nō moira ðe fame / ca non peço pan nē uyo
ó ome bōo con Dóó. / ðela ergeuffe feſtynno
τ fillou á pela mão / τ Diffell aca entrada

Com en flŷ naturalmte

45 [E]yrei Catar as arcas / fe me ficou y faryna
τ achou ende mui pouca / τ fillou á muit agyna
en fás mãos τ foi logo / Dereito á á Cozyna
τ ðiff entō á feus omes / ða agua me caentade.

Com en flŷ naturalmte

50 [E]les fezerono Logo / τ ðefque foi ben caente
fillouff aquel ome bōo / τ non q's outro ſergete
mas el per flŷ fez af papa^s / mui ben τ apoſtamente
τ leuou as en fá mão ðe mui bōa vóontade

Com en flŷ naturalmte

[E] a bōa Moller logo. / fo1 Catar ú á Leixara
55 pera ðarll aquelas papas / que a feu fill ađubara.
τ achar fol nona pođe / τ cuíðou que fe mudara
po2 peðir a outras po2tas / τ ðiff á os feus bufcade²³³

/[H]va moller cō feu fillo / que agozáqui eſtaua
eles ffe partiron logo / τ Cada ũu a bufcaua
60 quāto mais bufcar pođia / mais neūu nona achau“
enton faco2ðaron todos / que fazian neiciðade.

Com en ffý naturalmēte

[B]vſcar ó que nō pođian / achar per nulla mēneira
enton toznaron a ele / τ ðifferon uerðadeira
65 mente non ficou náuíla / Rua. nen cal. nē carreir“
que bufcada nō aamos / fen duuíða end eſtade.

Com en ffý naturalmēte

[P]ois quell aqueſto ðiffēr / á ffa Caſa ðeu toznada
τ achou á toda chēa. / ðe trígué ðe Ceuada.
70 τ as arcas ðe farýnía / chēas. τ tan auonðada
que auonðar poðeria / a todolos ða Ciðade.

Como en ffý naturalmēte

[E]nton aquel bōo Ome / feue gran peça cuidādo
ðe como uíu eſte feito / τ muito mēteſ parādo
75 τ fez chamar of gētiles / τ eſteuelles Rogando.
muito que ðaſta couſa / lle ðeffen Certāiðade.

Como en ffý naturalmēte

[S]e pođiauer Ontr eles / algūa tal Deoeffa
que fill en b2aço troueſſe / ou que nom auia eſſa
80 que lla uerðade ðiffēſſen / τ fezolles gran p2omeſſa
τ eles lle Reſponðeron / atal allur a Cataðe.²³⁴

/[Q]uandoll eſt ouúerō ðito / el fo1 log a os criſchāos

²³³ Falta o refrán, por coincidir o final do texto co final da columna.

²³⁴ Falta refrán por coincidir o final do texto co final da columna.

τ μοστρουλλεφ εφε feito / τ Diffelles ay irmāos
fe á ontre uos omagen / que non an estef pagāos
85 de moller con fill ē bzaço / de dúúída men facade.

Com en fñ̃ naturalmēte

[E] Les diffieron auemos / á uirgen muí groziófa
q̄ de deus foi maðze filla / τ Criada τ Espofa.
τ paríu τ ficou uírgē / coufa muí marauíllófa
90 enton diff ó gētil logo / á Omagen mamoftraðe

Com en fñ̃ naturalmēte

[E] Les log a a Eigreja. / muit agya ó leuaron
τ á Omagen da u'gen / maðze de ðe9 llaoftrañ
con feu menyō en bzaç9 / τ ó feito lle contaron
95 de feu fillo ihesu cristo / omé deus en trijðaðe.

Com en fñ̃ naturalmēte

[Q] uand ó Gentil oyu esto / rogou que ó batiçaffēn
τ esto foi Logo feito / τ ar rogou que rogaffē
a uirgen τ a Seu fillo / τ Conñgo ó Leuaffēn
100 quando ðo mundo faiffe / á á fanta Crariðaðe.

Com en fñ̃ naturalmēte.

[E] Defte miragre todos. / ðeron muí gñðef lóózes
á á uirgen Groziófa. / que é feñíoñ ðaf fēnozes
que mostra gñðef mirag^es / fempze aos peccadozes.
105 poñ fazer que feian bōos / τ fe partan de malðaðe.²³⁵

[128v] miniatura (só os cadros)

[129r] miniatura (só os cadros)

[129v] en branco

[130r] en branco

[130v]

²³⁵ Falta refrán por coincidir o final do texto co final de folio.

[C]omo fanta María de Tudia fancou hũa manceba de Catíuo que ia zía en Taniar.

[C]on ðereit a uirgen fanta á nome ftrela do ðia.
ca / affi pelo mar grande come pela teírra guía.

[C]a a / que nos abz os bzaços τ o inferno nos ferra.
tan ben faz pelo / mar uías come pela chãa teírra.
5 τ quen aqueſto non créé mara/uilloſament eírra.
τ de ðeus en neun tempo perðon auer non po/ðia.

[C]on ðereit á uirgen fanta á nome ftrela do ðia.
ca affi pelo / mar grande come pela terra guía.

[E] de tal razon com eſta ðirei / mui marauilloſo.
10 miragre que fez a uirgen τ ðoýr mui fabozoſo.
τ quen parar ý ben mentes teírrao poz riadoſo.
τ auerá mais fi/ança eno feu ben todauía.

[C]on ðereit á uirgen fanta á nome ftre/la do ðia.
ca affi pelo mar grande come pela teírra guía.

[131r]²³⁶

15 [N]a terra Daffrica ouúe / en Taniar hũa catíua
moller a que ðauā pēa / cada ðia muit eſq'ua.
con pouco pā τ muito mao / τ mui mís mozta ca uíu"
era. fe lle non ualueſſe / a uirgen fanta maría.²³⁷

[A]queſta natural Era / do gran reino de feuilla
20 ðun logar en q̄ mirag's / faz a de ðe9 madz e filla.
que Tudia é chamado / τ Doýr a marauilla
que auéo Deſte feito / muito mende pzazeria²³⁸

[A] Hũa ðiffe con medo. / que o faria De grado
mais a out' mui fãnuð' / ðiffe fol non é penffado

²³⁶ Neste folio foron copiadas seis cobras (a última incompleta) na parte superior das columnas, que permanecen sen texto na metade inferior como se indica nas notas seguintes.

²³⁷ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

²³⁸ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo. Faltan tres cobras a continuación que non foron copiadas no que queda de columna.

25 ca mia alm⁴ τ meu corpo / todo eγ acomendado
á á Eigreja da maḏze / de deus que é en Tuḏia²³⁹

[A] moura cō mui ḡñ fāna / mandauááf log effa oza
na carcer deitar ḡtrābas / maif aquela fē demoza
aḏozmeceu τ a uirgen / lle Diffē fal aca foza.
30 deſte logar τ trei migo / ca eu te pozei na uía.²⁴⁰

[E] pois entrou ena Vila. / foiffē log á á Eigreja
da uirgen fāta maría / que e bēeita τ Seia.
τ uíu eſtar aiuntada / ý mui ḡñ ḡete fobeia
τ de com o feito foza. / todo llelo Retraya.²⁴¹

35 [E] Eles grandes lóózes / deron logo da p'meira
á á Virgen groziōfa / maḏze de de9 uerḏaḏ²⁴²

[131v] en branco

²³⁹ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo.

²⁴⁰ Falta o refrán pero deixouse o espazo para copialo. Faltan tres cobras a continuación que non foron copiadas no que queda de columna.

²⁴¹ Falta refrán pero deixouse o espazo para copialo.

²⁴² Falta parte desta cobra, o refrán e tres cobras que non foron copiadas no que queda de columna.